1647

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
23 N
M 24
IX. B. 47
XII C 30

XI 3

DE PRIMATV SOLIVS D. PETRI
Ac differentia inter ipſum & D. PAVLVM
DISCEPTATIONES APOLOGETICÆ

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Auctore

ANTONINO DIANA PANORMITANO
Clerico Regulari

Coram SS. D. N. INNOCENTIO X. Epiſcoporum Examinatore, & S. Officij Regni Siciliæ Conſultore.

ROMAE, Ex Typographia Manelphi Manelphij. 1647.

Superiorum permiſſu.

D.PROB.ROM.S.J.

INNOCENTIO DECIMO PONT. MAX.

ANTONINVS DIANA
Clericus Regularis, poſt Sanctiſſimorum Pedum oſcula fœlicitatem P.

LVCVBRATIONES hæ meæ de ſingulari Petri Primatu ſponte ſua Tibi dicatæ ad TE veniunt; BEATISSIME PATER.

Cui enim alteri rectius conſecrari poſſent, quæ ſpectant ad Apoſtolorum Maximum, quàm Pontificum Maximo, Succeſſori eius digniſsimo, &, vt mellifluus Scriptor, non minus argutè, quàm verè Eugenium appellabat, Poteſtate Petro? Illæ ipſæ quidem, cum calamo exaratas Sanctitati Tuæ menſis elapſis offerrem, non ſolùm ab ipſa benignè acceptæ, & lectæ libenter, verum etiam cumulatius, quàm tenuitas mea ferret, laudatæ fuere. Atque ea re, modò typographorum induſtria venuſtiorem in faciem excultæ, & magis auctæ, ad Pedes Veſtros Sanctiſsimos, redire properarunt, cer-

tæ ſe eadem gratia, eodem honore à Sanctitate Veſtra ornatum iri. Ego verò, quot ipſa hæc ſcripta litterulæ conſtare cernuntur, velut totidem veteris conſtantiſq. meæ, erga ſe obſeruantiæ teſtes, Sanctitas Tua intueatur obſecro. Quæ cum me munificentia complecti non deſinat, vt proximè nullo deprecatore intercedente, ſed vltrò mihi occurrere Sua liberalitate dignata eſt; me plane obſtrinxit, nullam vt prætermittam occaſionem teſtandi palam, aliquo, licet exiguo, ingenij exigui partu, quàm Sanctitati Tuæ deuinctus, obnoxiuſque tenear. Cæterum vota Deo Opt. Max. nullo

vnquam

vnquam tempore, nullo loco facere deſiſtam, vt Sanctitatem Tuam, Eccleſiæ ſuæ felicem diù, incolumemque ſeruare dignetur. Romæ die 2. Ianuarij 1647.

Iuſſu

IVſſu Adm. Reu. P. D. Gregorij Carrafæ Præpoſiti Generalis Cler. Reg. nos infraſcripti diligenter perlegimus Diſceptationes Apologeticas à Reu. P. D. Antonino Diana compoſitas, in quibus omnia reperimus nedum Catholicæ Fidei conſona; ſed in eiuſdem Fidei defenſionem validiſſima, & omnino firma. Mira enim eruditione celebris hic author nouum confutat inuentum; & vix natum erroris monſtrum, antequam adoleſcat ad ſolidam veritatis petram allidens, omnino diſrumpit, & perimit. Prodeat ergo quam primum in lucem præclarum hoc opus, & quod monſtra non ſinit viuere viuat æternum. Romæ in ædibus S. Andreæ de valle 13. Octobris 1646.

D. Paulus Maria Quartus Cler. Reg. S. Theol. profeſſor.

D. Andreas Sottanus Cler. Reg. S. Theol. profeſſor.

D. Gregorius Carafa Præpoſitus Generalis Congregationis Clericorum Regularium.

APologeticas haſce Diſceptationes à R. P. D. Antonino Diana, grati nominis viro, ad Apoſtolicæ Sedis (vt par eſt) vnitatem tuendam opportunè compoſitas, cum aliqui ex noſtræ Congregationis PP., quibus id commiſimus, reuiderint, nihilque in eis, quod non ſit luce dignum, inuenerint, vt typis mandentur, quoad nos ſpectat, facultatem concedimus. In quorum fidem præſentes litteras manu propria ſubſcripſimus, ac ſolito noſtro ſigillo firmauimus. Romæ apud S. Silueſtri Montis Quirinalis. Pridie Idus Octobris, M. DC. XLVI.

D. Gregorius Carafa Præpoſitus Generalis Congregationis Clericorum Regul.

D. Ioannes Montoya Secretarius.

Imprimatur, ſi Reuerendiſsimo Patri Magiſtro Sacri Palatij Apoſtolici videbitur.

A. Sacratus Epiſc. Comacl. Viceſg.

EX commiſſione Reuerendiſs. Patris Vincentij Candidi Sacri Palatij Apoſt. Magiſtri, perlegi duas Diſceptationes Apologeticas de Primatu ſolius D. Petri Adm. Reu. Patris D. Antonini Diana, in ijſque non ſolum nihil reperi quod rectæ Fidei aut bonis moribus aduerſetur, ſed doctrinam docte & ſolide firmatam, ex fontibus Scripturarum, Sanctorum Patrum, & Theologorum Scholaſticorum; quapropter in lucem edi poſſe ad commune totius Eccleſiæ bonum exiſtimo. Datum in ædibus noſtris S. Silueſtri Montis Quirinalis die 14. Octobris 1646.

Ego D. Andreas Sottanus S. Theologiæ profeſſor.

Imprimatur.

Fr. Hyacinthus Pandolphus Magiſter, & Socius Reuerendiſſimi Patri Fr. Vincentij Candidi Sacri Palatij Apoſtolici Magiſtri, Ord. Prædicatorum.

AN

AN D. PAVLVS fuerit Pontifex, & Caput Eccleſiæ, cum D. Petro.

IN quadam Epiſtola impreſſa Pariſijs anno 1645. & ad Sanctiſsimum D. N. nunc feliciter regnantem directa, eius Auctor Anonymus, mordicus affirmatiuam ſententiam tuetur. Et ad illam firmandam, coaceruat ex impio M. Antonio de Dominis, quam plurimas SS. Patrum auctoritates; in quibus aſſerunt, Pontifices eſſe Succeſſores, & Vicarios D. Petri, & D. Pauli, & in quibus etiam aſſerunt, D. Petrum, & D. Paulum fuiſſe Epiſcopos Romanos, Collegas, Principes Apoſtolorum, Fundamenta, Cardiues, Duces, Coryphæos, Paſtores, Apices, Columnas, Diademata, Oculos totius Eccleſiæ, ac ſimilia Encomia ſignificantia æqualitatem inter D. Petrum, & D. Paulum. Vnde ipſimet Pontifices, multis in locis fatentur, multa facere aucto-

ritate ſibi præſtita à D. Petro, & D. Paulo. Ex quibus Anonymus, infert hanc concluſionem, & conſequentiam : Ergo D. Paulus ſimul cum D. Petro fuit Caput & Pontifex Eccleſiæ.

Sed hanc opinionem prorſus refellēdam eſſe puto; vnde diuidam hanc Diſceptationem in tres ſectiones; in prima firmabo, Primatum Ecclaſiæ fuiſſe collatum vni & ſoli Petro. In ſecunda demonſtrabo, Paulum in ordine ad Primatum, fuiſſe ſubditum Petro. In Tertia, reſpondebo ad argumenta Anonijmi.

SECTIO PRIMA.

An primatus Ecelefiæ fuerit collatus ſoli Petro, priuatiué quo ad alios.

RESpondeo affirmatiué. Probatur primo ex verbis Chriſti Matth 16. *Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam, & tibi dabo claues Regni Cælorum, &c.* In qnibus verbis demonſtratur expreſſe, Chriſtum promſiſſe collaturum Primatum Eccleſiæ ſoli Petro & non alijs. Et ideo dixit Bernardus lib. 2. de Conſ. cap. 8. *Priuilegium Petri ſingulare*, & *Cypr. de Vn. Eccleſ.*

tro, tradunt omnes Patres, quos vſque ad ſatietatem congerit. Salmeronius *tom. 4. par. 3. tract. 2.* Franciſcus Agricola de Primatu Petri *cap. 12. & 13.* Valentia *tom. 3. diſp. 1. quæſt. 1. punct. 7. §. 28.* Hurtadus de Mēdoza *de fide diſp. 35. diſp. 2. §. 7.* Ianuerus *tom. 3. diſp. 1. quæſt. 4. dub. 2. nu. 54. & 57.* Bellarminius *de Rom. Poſt. lib. 1. cap. 10.* & alij.

Sed hæc verba nihil obſtare contra Anonymum, poſſet aliquis in ſui fauorem aſſerere, quia Scriptura aſſerit quidem Eccleſiam fuiſſe fundatam ſupra Petrum, ſed non ſupra ſolum Petrum; & Chriſtus dixit quidem Petro, Tibi dabo claues Regni Cælorum, ſed non Tibi ſoli. Ergo opinio Anonymi aſſerens Paulum, & Petrum fuiſſe Pontifices non eſt ſaltem tanquã hæretica damnanda; quia fatetur Primatum Petri, & hoc expreſsè reuelatũ eſt in Scriptura, licet addat cum ipſo etiam Paulum, dictum Primatum habuiſſe, quod expreſsè Scriptura nõ negat. Reſpondeo, quod ſi hæc euaſio in fauorem Anonymi eſſet admittēda, ſequerentur abſurda deteſtanda. Nam v. g. poſſet quis dicere, quòd Scriptura aſſerit quidem, Niſi quis renatus fuerit ex aqua, ſed nõ dicit ex ſola aqua. Ergo non eſſet hæreticum aſſérere, materiã Baptiſmi eſſe aquam, & ignem, & ita baptizare aqua, & ferro candenti in fron-

te,vt faciebant Iacobiti anno 590. teſte Sandero *lib.* 7. de Viſibili Monarchia, & Suriano de *Sacrament. tom.* 2. *lib.* 1. *cap.* 16. Item poſſet quis dicere, Chriſtum in Euangelio aſſerere, hoc eſt Corpus meum, ſed non dicit,hoc eſt ſolũ Corpus meum. Ergo non eſſet hæreticus, ſi quis diceret in Sacramento Euchariſtiæ, non ſolùm adeſſe verum Chriſti Corpus, ſed etiam veram ſubſtantiã panis, vt voluit Bernegarius, & Ioannes Hus, teſte Ceſsio *in* 3. *part. D. Thom. quæſt.* 75. *art.* 2. *num.* 30. Multa alia abſurda poſſem hic adducere, ſed breuitatis cauſa omitto. Dicendum eſt igitur,opinionem aſſerentem, Paulum fuiſſe Pontificem cum Petro eſſe reprobandam (an vero tamquam hæreticam, infra dicemus) quia illa verba Chriſti: *Et tibi dabo, &c.* ac illa, & ſuper hanc petram, *ideſt & ſuper te Petrum* ædificabo Eccleſiam meam,ſatis explicant,Primatum Eccleſię ſupra omnes fuiſſe gratiam ſingularem conceſſam ſoli Petro, & non alijs, vt ex omnibus dictis verbis indiuidualiter probat acutiſsimus Caietanus omnino videndus *tom.* 1. *opuſc. tract.* 3. *de Romano Pontif. Inſtitut. cap.* 2. & Amicus *in Cur. Theolog. tom.* 4. *capit.* 6. *ſect.* 21. *num.* 64. & alij, & ideo dixit Bernardus *libro ſecundo de Conſiderat. capite octauo: Pontificium Petri ſingulare,* & Cyprianus *lib. de Vnit. Eccleſ.*

cleſ. *Petri Cathedra ſingularis*. Et ideo ſancti Patres vno ore aſſerunt Primatum Eccleſię *vni ſoli, & tantummodo B. Petro* collatum fuiſſe. Ne ſim longior, paucos ex multis adducam. D. Gregorius *lib. 4. epiſt. 36.* Certè *Petrus Apoſtolus primum membrum* ſanctæ, & vniuerſalis Eccleſiæ eſt. *Paulus, Andreas, Ioannes*, quid aliud *quàm ſingulares ſunt plebium capita?* Rupertus in Euang. lib. 1. cap. 25. cui titulus eſt: De Primatu Petri Apoſtoli, inter Principes Regni Dei. Itaque, ait, poteſtas quidem eſt communis omnium, *ſed vnum, & ſingulare vnius eſt Petri Priuilegium*, cui prius, & ſingulariter dictum eſt: Et tibi dabo claues, &c.

Sanctus Burcardus Vvormiacenſis Epiſcopus *in Decret. par. 1. lib. 1. cap. 1. & 2.* In nouo Teſtamento poſt Chriſtum à Petro Sacerdotalis cœpit ordo, qui ipſi primo Pōtificatus in Eccleſia ſancta datus eſt, dicente Domino ad eum: Tu es Petrus, &c. Itaque hoc Priuilegium *beato clauigero Petro ſua vice ſolummodo commiſit*.

Damaſus *epiſt. 2. Princeps Apoſtolorum Petrus ſolus, & præ omnibus* creditus eſt, atque percipere meruit à Chriſto claues Regni Cælorum.

Pacianus *epiſt. 3. ad Sympronianum: Ad Petrum locutus eſt Dominus, ad vnum ideo, vt veritatem fundaret ex vno.*

Cyprianus *epiſt.* 73. ad Iubaianum: Eccleſia vna eſt, & *ſuper vnum*, qui claues accepit, Domini voce fundata eſt. Et *lib. de Vnitat. Eccleſiæ: Super illum vnum* ædificat Eccleſiam ſuam, & illi paſcendas mandat oues ſuas.

S.Thomas ex Cyrillo Alexandrino *lib.* 1. *contra errores Græcorum capit.* 32. Habetur ex Doctorum Græcorum authoritatibus, quod Romanus Pontifex in Eccleſia plenitudinem poteſtatis habeat. Dicit enim Cyrillus Patriarcha Alexandrinus: Sicut Chriſtus accepit à Patre ſceptrum Eccleſiæ, gentium, & Iſrael, egrediens ſuper omnem Principatum, & Poteſtatem: ſic & Petro, & eius Succeſſoribus pleniſsimam poteſtatem pleniſsimè commiſit, *vt etiam nulli alij quã Petro* Chriſtus, quod ſuum eſt, plenum *ipſi ſoli* dedit.

D. Leo *ſerm.* 2. *de Natali Apoſt. Petri, & Pauli:* Dicens Beato Petro Apoſtolo: Tibi dabo claues Regni Cælorum, & quæcunque ligaueris ſuper terram, &c. Tranſiuit quidem in Apoſtolos alios ius iſtius poteſtatis, *ſed non fruſtra vni commendatur,* quod omnibus intimetur. *Petro enim ſingulariter* hoc creditur. Et *ſerm.*3. *de Anniuerſ. ſui Pontificatus: Vnus de toto mundo Petrus* eligitur, qui & vniuerſarum gentium vocationi, & omnibus Apoſtolis, cunctiſq. Eccleſiæ Patribus proponatur.

Optatus

Optatus Meliuetanus lib. 2. cõtra Parmenionem: *Solus Petrus claues accepit*. Et iterum: Negare non potes ſcire te in Vrbe Roma, à Petro primo Cathedram Epiſcopalem eſſe locatam, in *qua ſederit omnium Apoſtolorum Caput Petrus*. Audiat Anonymus, quod Petrus Romæ ſedit caput omnium Apoſtolorum, ergo & Pauli; & ideo infra vocat illam Petri Cathedram, *Cathedram ſingularem*, vt vocauit Bernardus loco citato *de Conſider. lib. 2.* Idem Optatus *lib. 7. de Schiſ.* Petrus præferri Apoſtolis omnibus meruit, & claues Regni Cælorum communicandas cæteris *ſolus accepit*.

Petrus Damianus *ſerm. 27. Vnus eſt*, quem prænobilitant *ſingularis Primatus inſignia*.

D. Auguſtinus *ſer. 49.* de verbis Domini: *In Petro vno* Chriſtus firmat Eccleſiam. Et *libro 3. de Bapt. cap. 17. Vnus eſt Petrus*, qui figuram Eccleſiæ gerat. Et rurſus: *Vni Petro* in typo vnitatis Dominus dedit poteſtatem. Et *ſerm. 24. de Sanctis* Paulum cum Petro laudans aſſerit: *In vno Petro figurabatur vnitas* omnium Paſtorum. Hoc etiam dicere voluit D. Leo *epiſt. 8.* in illis verbis: Firmitas, quæ per Chriſtũ Petro tribuitur, *per Petrum* cæteris confertur. Hinc D. Thomas *in 4. Sent. diſt. 24. quæſt. 3. art. 2. quæſt. 3. ad primum argument.* aſſerit: Quamuis omnibus Apoſtolis data ſit po-

teſtas communiter ligandi, & ſoluendi, tamen vt in hac poteſtate aliquis ordo ſignificaretur, primo *ſoli Petro* data eſt, vt oſtendatur *quod ab eo in alios* debet iſta poteſtas deſcendere. Et *lib. 4. contra gentes cap. 76.* hoc ipſum confirmat, dicendo: Dominus *ſoli Petro* promiſit, Tibi dabo claues Regni Cælorum, vt oſtenderet, quod poteſtas *Clauium erat per eum* ad alios deriuanda ad conſeruandam *Eccleſiæ vnitatem*. Et ante omnes hoc etiam docuerat Tertullianus in Scorpione: Si cælum, ait, clauſum putas, memento claues eius hic Dominus Petro, *& per eum* Eccleſiæ reliquiſſe. Nota illud, *Per eum*, quia vt dixit Optatus vbi ſupra: Solus Petrus claues accepit.

Vnde meritò Iulius Primus *epiſt. 2. ad Theodorum* exponens illa verba: Tu es Petrus, &c. Habet, inquit, *Petrus Poteſtatem ſingulari priuilegio*, ſibi cõceſſam aperire, & claudere ianuas Regni Cæleſtis, quibus voluerit, &c. Rectè itaque dixit Pius II. *epiſt. 288.* Poſt Chriſtum *Petrus fuit Pontifex vnus*, qui Eccleſiæ præfuit, Petro mortuo, eius Succeſſores. Alias Patrum authoritates adducã vbi infra in Probatione 2. & 3. Nunc tantum addam verba pijſsimi, & doctiſsimi Alberti Pighij de *Eccleſ. Hierarch. lib. 3. cap. 7.* vbi teſtatur, *Sanctorum omnium Patrum fuiſſe communem, & concordem*

cordem ſententiam, Primatum Eccleſiæ vni Petro ſingulariter datum. Ita ille, & poſt illum de hac communi ſententia Patrum, nempe *ſoli Petro fuiſſe* à Chriſto traditum Primatum Eccleſiæ, teſtatus eſt etiam Mauclerus *de Monarch. tom. 1. par. 2. lib. 1. cap. 8. fol. 305.* omnino videndus, & Salmeronius *tom. 4. tract. 21. par. 3.* aſſerit, *quod traditio Patrum vnum Petrum agnoſcit* poſt Chriſtum Eccleſiæ fundamentum.

Sed Anonymus dicet, multos alios Patres ab ipſo congeſtos, & allatos aſſerere contrarium, nempe Primatum Eccleſiæ extitiſſe etiam penes D. Paulum. Reſpondeo hoc eſſe merum ſomnium, nam Patres ab ipſo adducti nunquam dixerunt Primatũ Eccleſiæ fuiſſe penes Paulum, & expreſsè, & verbis rotundis dixerunt de Petro, & eorum verba ſanè interpretanda eſſe, & reducenda ad bonum ſenſum, vt inferius, & in poſteriori Diſceptatione patebit. Et plura loca Patrum ab Anonymo adducta, fuerunt deſumpta ex penu Martini Lutheri, & Marci Antonij de Dominis, vndè illa deberet Anonymus vereri in proſcenium adducere, nec obſtat dicere Lutherum, & Spalatrenſem ex illis locis Patrum adductis, in quibus videtur Paulum æqualem fuiſſe Petro, falſum inferre, Petrum videlicet non fuiſſe Pontificem, ſed Anonymus hoc

non

non admittit, ſed infert ſimul cum Petro Paulum Pontificem fuiſſe. Hoc,inquam,non obſtat, nam ex illis locis Patrum malè intellectis, Spalatrenſis, & alij hæretici peccarunt per defectũ, nullũ Pontificem in Eccleſia admittendo. Anonymus verò peccat per exceſſum, duos conſtituendo. Vndè ex his omnibus meritò Michael Mauclerus de *Monarch. Eccleſ. tom. 1. part. 2. lib. 1. cap. 1.* ſic ait: *Poteſtas ſumma penes vnum Principem ſpiritualem, Paſtoremq. vniuerſalem eſſe debet, cui oues ſuas, & agnos Chriſtus Dominus paſcendos, regendoſque ſublimi authoritate conceſsit. Hunc verò Paſtorem Oecumenicum Monarchicumque Principem alium à ſancto Petro, & Succeſſoribus eius legitimis Apoſtolicæ Sedis hæredibus à Chriſto Domino fuiſſe creatum, quis mentiendo audebit impudenter aſſerere, niſi quem Dæmonum præſtigijs dementatum neſanda impiaque hæreticorum dogmata feſellerunt?* Ita Mauclerus. Quid ad hæc reſpondebit Anonymus, Gallus eſt, qui loquitur, & doctor ſapientiſsimus, ex inclyto Muſæo Sorbonico.

Probatur ſecundo noſtra opinio, ex alio loco ſacræ Scripturæ *Ioan.* 21. vbi Chriſtus dixit Petro: Paſce oues meas, in quibus verbis apparet Primatum Petri fuiſſe gratiam ſpecialem, ei tantummodò conceſſam. Nam ſicut *Matth.* 16. poſt illam eximiam Petri confeſsionem: Tu es Chri-

ſtus

ſtus filius Dei viui, fuit ſpecialiter ei promiſſus Primatus totius Eccleſiæ. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus,&c. Ita & hic, poſt eximiam amoris ſignificationem, per tres geminatas reſponſiones: Tu ſcis Domine quia amo te, fuit ei ſpecialiter Primatus conceſſus in his verbis: Paſce oues meas, in quibus caput totius Eccleſiæ fuit conſtitutus. Nam idem eſt, Paſce oues meas, ac ſi diceret, Paſce omnes oues meas, nemine excepta, etiam Apoſtolos, etiam Paulum, & ſic exponit dicta verba Pitigianus *in 3. Sentent. tom. 2. diſt. 15. quæſt. 2. art. 1. concl. 2.* Duallius *de Rom. Pontif. par. 1. quæſt. 4. & 3.* Bellarminius *lib. 1. de Rom. Pontif. cap. 16.* Corduba *in qq. lib. 10. de Poteſtate Papæ quæſt. 14.* Caſtillo *4. Sent. in tom. 2. diſp. 16. quæſt. 2. nu. 4. & ſeq.* qui reſpondent ad aliqua loca D. Pauli adducta à Luthero, qui contendebat Paulum non efficere ouem Petri, ſed illum ei æqualem conſtituere. Idem etiam aſſerit Suarez contra Regem Angliæ *lib. 3. cap. 10. num. 3. & num. 20. & cap. 11. num. 8.* iuncto *num. 20.* Sed audiamus Valentiam *tom. 3. diſput. 1. quæſt. 1. punct. 7. §. 29.* Abſolute, inquit, Paſce oues meas, quo ipſo apertè ſignificaret alienum fore à ſuo Ouili, quicunque Petrum Paſtorem non agnoſceret, quamobrem, nec Apoſtolos quidem à Petri cura eximit. Niſi for-

ſi fortè non illi fuerunt Chriſti oues. Ita ille. Audi etiam Maldonatum *in Ioan. cap. 25. verſ. 15.* Quæſo cum Chriſtus dicit: Paſce oues meas, paſce agnos meos, quas oues, quos agnos intelligit? Dicam clarius, comprehendit cæteros Apoſtolos, an nõ? Qui id affirmauerint, reperiuntur Euſebius, Cyprianus, quin & Auctores Græci à Romano Pontifice ſtudio nationis abhorrentes. Qui verò negauerit, præter Lutheranos, & Caluiniſtas nuper, repertus eſt nemo, quorum facillimè poteſt opinio refutari: quid enim eſt Paſce oues meas, niſi paſce gregem meum, paſce Eccleſiam meam? Quicunque Ergo intra Eccleſiam erant, paſcendos illi tradidit, reliqui verò Apoſtoli extra Eccleſiam, vt opinor, non erant. Denique Chriſtus non dicit Petro: Paſce has, aut illas oues, ſed paſce oues meas, omnium ergo ſuarum ouium curam illi dedit. Hæc Maldonatus.

Sed egregie Caietanus ſupra omnes *in opuſc. tom. 1. tract. 3. de Romano Pontiſ. Inſtitut. cap. 10.* Paſce oues meas, inquit, aut omnes, aut iſtas, aut nullas, vel vagè oues committuntur. Et quidem quod non has, vel illas determinatè commiſerit, verba ipſa teſtantur, quòd vero nullas, veritati aduerſantur, quod autem vagè reliquerit

& Chri.

& Chriſti ſapientiæ derogat, & veritati prono-minis adiuncti contrariatur. Sapientis enim Gubernatoris, & Potentis definire, prouidere, non vagam relinquere prouiſionem ſuam, & conſtat quod ex hoc ipſo, quod ſolo pronomine Meas, demonſtrat oues non vagè, ſed indefinitè loquitur, ſed ex hoc ipſo, quod nullas ſuas eximit, omnes ſuas comprehendit, dicendo: Paſce oues meas: & propterea non oportuit apponere omnes, quia quæcunque oues, ad quas extendens pronomen Meas, comprehenduntur, cum dicitur: Paſce oues meas, ſicuti *Ioan.* 10. omnes comprehenſæ ſunt Chriſti oues, cum dixit Dominus: Animam meam pono pro ouibus meis, & rurſus: Oues meæ vocem meám audiunt, vnde ly Meas, vniuerſalis ſigni ſupplere effectum; altiori ratione neceſſario appoſitum patet. Et hinc confirmatur ſenſus Catholicus, quoniam, quod ibi, *Ioan.* 21. videlicet, Chriſtus promiſit, hic exhibuit, & propterea quia ei totam Eccleſiam promiſit, hic omnes oues commiſit. Et confirmatur rurſus ex verbis *D. Ioannis* 10. Alias oues habeo, quæ non ſunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & fiet vnum ouile, & vnus Paſtor. Si enim ex omnibus ouibus, ouile vnum conſtare debet ſub vno Paſtore, *conſequens eſt, vt cum*

vnus

vnus Paſtor inſtituitur & dicitur: Paſce oues meas, illius vnius Ouilis cura committatur. Huc vſque acutiſsimus Caietanus, qui in fine dicti cap. 10. aſſerit in dictis verbis: Paſce oues meas, Chriſtum dediſſe poteſtatem Petro, etiam ſupra Paulum. Hinc Epiſcopus Maſsilienſis Coffectaú contra Marcum Antoniũ de Dominis *lib.1.cap.5.num.2.ſic ait: Cum Petrus Princeps Apoſtolorum vocatur, nedum reliquorum, ſed etiam ipſius Pauli Princeps ſignificatur, quod non ſecus quam reliqui, ſit in numero ouium, quas paſcendas ſuceperit Petrus. Ità ille.* Quod etiam nouiſsime docet eruditus Pater Ioannes Bagoſius in *Apologetico Fidei par.1.lib.3.diſp.8. cap.3.ſect.1.* vbi firmat de iure diuino fuiſſe Petrum conſtitutum a Chriſto Principem, & caput Apoſtolorum. Et poſtea *cap.4.ſect.1.* idem confirmat, & inter Apoſtolos apponit etiam D.Paulum, & ſubditum ac inferiorem Petro facit.

Recte itaque ex omnibus ſupradictis communiter aſſerunt Sancti Patres, in citatis verbis, Paſce oues meas, ſolum Petrum, & non alium fuiſſe in Eccleſia Paſtorem ſupremum conſtitutum. Nam omnes alios tanquam oues ab ipſo regendas Chriſto in dictis verbis ei ſubijciuntur, quod patet ex contextu ipſius litteræ. Vnde Theophylactus exponens iſta verba, Paſce oues meas, præfecturam ait ouium totius Mundi,

Pe-

Petro commendatur, non alteri, ſed huic tradiour D. Cyprianus *lib. de vnit. Eccleſ.* ſic aſſerit. Petro iterum poſt Reſurrectionem ſuam dicit, *Paſce oues meas, ſuper illum vnum adificat Eccleſiam ſuam*, & illi paſcendas mandat oues ſuas, & quamuis Apoſtolis omnibus, poſt Reſurrectionem ſuam parem poteſtatem tribuat, & dicat, ſicut miſit me Pater, & ego mitto vos, *Tamen vt Vnitatem manifeſtaret*, vnam Cathedram conſtituit, & Vnitatis eiuſdem originem *ab vno incipiente* ſua authoritate diſpoſuit. Hoc erant vtique & cæteri Apoſtoli, quod & Petrus pari conſortio præditi, & honoris & poteſtatis, ſed exordium ab vnitate proficiſcens, Primatus *Petro datur, vt vna Chiſti Eccleſia, & Cathedra vna monſtretur. Sic ille.* Sed non minus eleganter Bernardus *lib. 2. de Conſider. cap.* 8. Paſce ones meas, oues meas, inquit, cui non planum non deſignaſſe aliquas, ſed adſignaſſe omnes? Nihil excipitur, vbi d ſtinguit nihil, & fortè præſentes cæteri condiſcipuli erant, *cum committens vni*, Vnitatem omnibus commendarat in vno grege, & in vno Paſtore. Idem etiam docet D. Leo *ſer. 3. de anniuerſ. ſui Pontificatus*: De toto mundo, *vnus Petrus* eligitur, qui & vniuerſarum gentium vocationi, & omnibus Apoſtolis cunctiſque Eccleſiæ Patribus præponatur. Vt quamuis in Populo Dei multi Sacerdotes ſint

multi

multi Patres, *omnes tamen regat Petrus*, quos principaliter regit & Chriſtus, & paulo poſt: *Ideò Petro ſingulariter hoc creditur*, quo cunctis Eccleſiæ Rectoribus forma proponens. &c.

Et tandem adducam hic authoritatẽ D. Chryſoſtomi, qui ex dictis verbis, Paſce oues meas, non ſolum firmat Petrum fuiſſe conſtitutum Eccleſiæ ſupremum Paſtorem, ſed etiam Paulum, vt talẽ eum exiſtimaſſe. Paſce, inquit, oues meas. Cur tandem alijs prætermiſsis de his ſolum Petrum affatur? Singularis, ſiue eximius ex Apoſtolis, & os diſcipulorum, & cœtus ac vertex erat. *Idcircò & Paulus* aſcendit, vt eum ſtudioſè videret præter cæteros, ità Chryſoſtomus *Hom. 87. in Ioan.*

Dicendum eſt igitur cum Dauuallio *de Rom. Pontiſ. par. 1. quæſt. 3.* Azorio *tom. 2. lib. 4. cap. 9. quæſt. 1.* Caſtillo vbi *ſupra num. 19.* & alijs in his verbis, Paſce oues meas, Chriſtum compleuiſſe promiſsionem factam Petro *Ioan. 21.* Et ego dico tibi quia tu es Petrus &c. Ergo ſicut ibi verba Chriſti ſatis exprimunt & vnanimiter Sancti Patres exponunt, & declarant Primatum ſoli, & tantummodo D. Petro, & non alijs fuiſſe promiſſum; ſic dicendum eſt hic cum ijſdem Patribus, etiam ſoli, & tantummodò Petro traditum fuiſſe, vt iam ſatis firmauimus.

Sed

Sed contra ſuperius dicta, poſſet aliquis dicere in fauorem Anonymi nõ obſtare verba, Paſce oues meas; nam ſicut non eſſet hæreticum, imó ſatis probabile, aſſerere ſecundum aliquos ex Priuilegio Beatam Virginem exceptam fuiſſe ex illis verbis generalibus: Omnes in Adam peccauerunt. Ita dicendum eſt, non eſſe hæreticum aſſerere cum Anonymo, Paulum ex priuilegio fuiſſe exceptum ab illis verbis, Paſce oues meas, ſed ſatis probabile ex authoritate Patrum, quas ipſe adducit. Reſpondeo, eſſe magnam diſparitatem inter exceptionem Beatæ Virginis, quam admittunt Doctores ab illa regula generali: Omnes in Adam peccauerunt; & inter exceptionem D. Pauli ſecundum Anonymum ab illis verbis: Paſce oues meas. Nam primó, adſunt multæ rationes, quare excipienda ſit Beata Virgo ab illis verbis: Omnes in Adam peccauerunt, quas enumerat, & obſeruat Valentia *Tom. 2. quæſt. 11. punct. 11.* Sed nulla ratio adeſt pro exceptione D. Pauli ab illis verbis, Paſce oues meas, imó contrarium dicendum apparet, nam præter alias rationes, ex dicta exceptione, Statum Eccleſiæ Monarchicum ſaltem minueretur, cõtra id quod dixit Ezechielis *cap. 34.* Suſcitabo ſuper eos Paſtorem vnum, & *cap. 37.* Erit vnus Paſtor omnium

veſtrum; deinde ex dicta exceptione ſequeretur abſurdum, ad quod tollendum dixit Hieronymus *lib.1.* contra Iouinianum: *Inter duodecim vnus eligitur*, vt capite vno cõſtituto ſchiſmatis tolleretur occaſio. Secundo non deſunt ex Sanctis Patribus quamplures Doctores, aſſerentes Beatam Virginem fuiſſe exceptam propter multas rationes, ab illis verbis generalibus: Omnes in Adam peccauerunt. Sed nullus Pater, nullus Scholaſticus, vſque adhuc auſus eſt dicere ab illis verbis, Paſce oues meas, fuiſſe exceptum D. Paulum, imó omnes Paulum in dictis verbis includnnt, & docent in regimine fuiſſe ſubditum D. Petro. Patres veró, quos Anonimus adducit, in ſui fauorem nihil aſſerũt, vt ego ſatis in hac Diſcep. & in ſequẽti probaui. Tertio, quia in aliquibus generalibus locutionibus Beata Virgo non includitur, vt colligitur ex Trident. vbi declarat Virginem non comprehendi ſub definitione ſua generali, de peccato originali, & conſequenter idem declarat, vel certe dat declarandi facultatem de locutionibus Scripturæ, quia Concilium id definit, quod cenſet in Sacra Scriptura doceri. Confirmatur hoc à ſimili, quia tam ſunt generales locutiones illæ de peccato actuali: Non eſt homo, qui non peccet *2. paral. 6.* Et in multis offendimus

om-

omnes, *Iacob.3.* In quibus verbis non intelligitur excludi Virginis Priuilegium. Ergo eodem modo videntur explicandæ locutiones generales Scripturæ, de pecc. originali. Ergo non valet argumentum in fauorem Anonymi, deſumptum ex verbis, Omnes in Adam peccauerunt, vt ſicut ex illis excluditur Beata Virgo, itá & poteſt excludi D. Paulus ex illis, Paſce oue meas. Nam vt probauimus, diſpar eſt ratio inter exceptionem Beatæ Virginis ab illa regula generali, Omnes in Adam peccauerũt, & inter exceptionem prętenſam ab Anonymo D. Pauli ab illis verbis, Paſce oues meas. Itaque notabiliter dicendũ eſt cum Ioanne Præpoſito inſigni Societatis Ieſu Theologo *in p.2. D. Thomæ qu.83. dub.4. §. poſter.* & alijs, quod propoſitiones vniuerſales ſacræ ſcripturæ non includunt illos, quos aliunde colligitur habere priuilegiũ in cõtrariũ, vel ex alio loco Sacrę Scripturæ, aut Patrũ authoritate, vel alia ratione, vt aliqui Doctores in Beata Virgine in ordine ad peccatum originale dixerunt. At in noſtro caſu, neque ex rationibus, neque ex aliquo loco Sacræ Scripturæ, neque ex authoritate Patrum poteſt colligi priuilegium exceptionis D. Pauli ab illis verbis, Paſce oues meas: imó rationes, Scriptura, & Patres ſunt in contrarium, vt

ſupra probauimus. Ergo videant quo pacto poſſent Aduerſarij excipere D. Paulum ab illa propoſitione vniuerſali, Paſce oues meas. Vnde non deſinam hic apponere verba Franciſci de Ouiedo inſignis Theologi Societatis Ieſu *in p. 2 D. Thomæ tract. 6. controu. 9. punct. 1. num. 1.* vbi ſic ait: Cenſeo aliquem excipere ſine fundamento á propoſitione vniuerſali reuelata, non ſolum eſſe temerarium, erroneum, & ſuſpectum de hæreſi, ſed manifeſtè hæreticum: eſt enim negare obiectum proximè actum terminare aſſenſum formalem & immediate in ſe ipſo reuelatum. Propoſitio enim vniuerſalis immediate de omnibus particularibus reuelatur, neque alio modo credimus innumera fidei myſteria niſi propter reuelationes vniuerſaliter factas. Ideo tenet communis Theologorum ſententia in materia de fide, Similia omnia contenta in propoſitione vniuerſali reuelata de fide eſſe. Huc vſque Ouiedo. Ex cuius doctrina videant Aduerſarij, ſi poſſunt excipere Paulum ex illa propoſitione vniuerſali, Paſce oues meas, & quã cenſurã eius opinio mereatur. Nec obſtat recurrere ad authoritatẽ Patrũm, quas ipſi adducunt, nam nihil aſſerunt ad rem, & optime explicantur à Theologis, vt á nobis latius in his diſceptationibus explicatum eſt;

Pro-

Probatur tertió noſtra ſententia ex ſymbolo Niceno, in illis Verbis, Et vnam Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam. Dicitur enim Eccleſia vna præter alias rationes, vt obſeruant Patres, ab vno Paſtore ſuo Epiſcopo, cum plebs Chriſtiana (vt Cyprianus *lib.4. Epiſt.9.* inquit) adunata cohæret, & ita docet Valentia *tom. 3. diſp.1. par.1. punct.7.* §. 15. Franciſcus de Caſtillo *in 4. ſent. tom.2. diſp.3. quæſt.*10. *nu.*11. Bellarminius de *Rom. Pontif. lib.1. cap.9.* & omnes Theologi communiter. Quod ita certum eſt, ait Duallius de *Rom. Pontif. par.1. quæſt.2.* vt á quoquam, citra fidei iacturã, negari non poſsit. Ezech. enim cap 34. de fidelibus in noua lege ante fuerat pronunciatum. Suſcitabo ſuper eos Paſtorem vnũ *& cap.37.* Et erit vnus Paſtor omnium veſtrum. & Io 10. Poſtquam Chriſtus de filijs Iſrael locutus eſſet, ſubiunxit: Alias oues habeo, quæ non ſunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & fiet vnum ouile, & vnus Paſtor. *Quibus accedit plurimum Conciliorum definitio, & vnanimis veterum Patrum omniumque Chriſtianorum conſenſus,* cui reſiſtere ex Auguſtino *Epiſt.* 118. *inſolentiſſima eſt inſania.* huc vſque Duallius. Sed dicet Anonymus ſuam ſententiam non lædere vnitatem Eccleſiæ, & ſtatum Monarchicũ, quia licet ipſe aſſerat Paulum, & Petrum fuiſſe Pontifices,

 non

non tamẽ dicit cõſtituiſſe duo Capita,ſed ambo vnum Eccleſiæ caput effeciſſe. Ergo in tali ſententia vnitas, & Eccleſiæ Monarchia non offenditur: & adducit exemplum Sanctiſsimæ Trinitatis, cuius ſtatus eſt perfecté Monarchicus, quia licet tres perſonæ diſtinctæ, omnes tamen habẽt tantum vnam potentiam ſupremam, & independentem in ſingulis, quam in omnibus, vnde ſunt vnus Dominus, vnus Rex ſecundum fidem.

Reſpondeo, & miror, quod res tam grauis ita gratis ab Anonymo aſſeratur. Proferat quidem vnum ſolum Patrem, qui aſſerat Paulum, & Petrum Pontifices effeciſſe vnum Eccleſiæ Caput, & ego dabo caput meũ; proferat locum vnum, & vincat, ſed omnia de ſuo cerebro fingit, vnde poſtquam ex verbis Patrum male intellectis ſtatuerit in Eccleſia duos Pontifices, Paulum, & Petrum, vt fugiat conſequentiam: Ergo Eccleſia fuit corpus biceps ſine vlla auctoritate, ſed gratis aſſerit Paulum, & Petrum effeciſſe vnum caput, & ita conſtituunt vnitatem Paſtoris in Eccleſia. Sed omnino talis ſententia reprobanda venit, nam Sacræ Scripturæ ita communiter á Sanctis Patribus intellectæ, & explicatæ, clamant, Vnitatem Eccleſiæ á Chriſto Domino fuiſſe ex vno ſolo Petro fundatam. Vnde ſapientiſsimè dixit

xit

xit Caietanus *tract. de Rom. Pont. inſtit. cap. 5.* Oportet ſaluare non ſolum ſignificationem, ſed etiam deriuationem, hoc eſt, non ſolum vt vnitas Eccleſię ſignificetur per vnitatem Petri, *ſed etiam vt vnitas Eccleſia proficiſcens ab vnitate Petri, ita vt initium habeat Eccleſiæ vnitas ab vno Petro*. Ita Caietanus.

Sed audiamus Patrum verba. Pacianus *epiſt. 3.* ad Sympronianũ. Ad Petrum, inquit, locutus eſt Dominus, *ad vnum ideò, vt vnitatem* fundaret ex vno. Cyprianus *lib. de vnit. Eccleſ.* loquitur Dominus ad Petrum, Ego tibi dico, quia tu es Petrus, & ſuper hanc Petram, &c. Et eidem poſt reſurrectionem ſuam dicit, Paſce oues meas, & quamuis Apoſtolis omnibus poſt reſurrectionem ſuam parem poteſtatem tribuat, & dicat: Sicut miſit me Pater, & Ego mitto vos, ſi cui remiſeritis peccata, remittuntur illis. Tamen vt vnitatem *manifeſtaret vnitatis eiuſdem originis ab vno incipiente* ſua auctoritate diſpoſuit. Et *Epiſt. 40.* Deus vnus eſt, & Chriſtus vnus, & vna Eccleſia, & Cathedra vna ſuper Petrum Domini voce fundata. Vide alia aurea verba Cypriani adducta pauló ſupra in probatione prima.

Iulius II. *queſt. 1. ad Epiſcopos Orientales.* Connexio totius corporis vnam ſanitatem, vnam pulchritudinem facit, & hæc quidem connexio totius

tius operis vnanimitatem requirit, *Quoniam & inter Beatiſſimos Apoſtolos* in ſimilitudine honoris fuit quædam diſcretio poteſtatis, & cum omnium par eſſet Electio, *Vni tamen* datum eſt, vt cæteris præemineret.

Optatus *lib. 2. contra Parmionem*: Cathedra vna eſt, quæ eſt prima de dotibus *in ea ſedit Primus Petrus*, ſuccedit Linus, Lino Cletus &c.

Alexander II. *in Concilio Romæ celebrato.* Cum omnibus diſcipulis parem ligandi, atque ſoluendi poteſtatem Dominus daret, Petro præ omnibus claues Regni Cęleſtis ſe daturum promiſit. Quicunque ergo ab vnitate Eccleſiæ, *quæ per Petrum intelligitur*, fuerit alienus, execrare poteſt, conſecrare non poteſt.

Anſelmus *in cap. 16. Matth.* Eam poteſtatem ideo quaſi *vni Petro conceſſit ſpecialiter, vt ad vnitatem nos inuitaret.* Ideo eum Principem Apoſtolorum inſtituit, vt Eccleſia quaſi vnum Principalem Vicarium Chriſti habeat.

Iterum Cyprianus *Epiſt. ad Iubaianum: Eccleſia quæ vna eſt, ſuper vnum,* qui claues accepit, voce Domini fundata eſt.

D. Auguſtinus *lib. de Paſtor. cap.* 14. Imó vero & in ipſo Petro vnitatem cõmendauit, *multi erãt Apoſtoli, & vni dicit: Paſce oues meas.* Sed non deſinam hic ap-

apponere verba Sũmi Pontificis Bonifacij VIII. in *Extrauagan.* Vnam Sanctam, ſic enim inquit, vnam Sanctam Eccleſiam vrgente fide credere cogimur, & tenere. Igitur Eccleſię vnius, & vnicæ vnum corpus, vnum caput, non duo capita quaſi monſtrum, *Chriſtus videlicet, & Chriſti Vicarius Petrus, Petrique ſucceſſor.* Hæc pauca verba iugulant Anonymum, primo aſſerit Pontifex, Vnum corpus, vnum caput. Et ſtatim explicat, quid intelligat in his verbis, Vnum corpus, vnum caput, *Chriſtus videlicet, & Chriſti Vicarius Petrus, Petrique ſucceſſor.* Ergo ſecundum Bonifacium conſtituunt in Eccleſia vnitatem corporis, & capitis *Chriſtus, Petrus, & Pontifex,* quæro ego ab Anonymo. Quare ipſe contra Bonifacium addit & Paulum, quis ei hãc tribuit auctoritatem, ſunt merę nugæ? verũ omnibus ſupradictis addamus auctoritatem aliquorum recentiorum. Itaque Nicolaus Sandorus de *Claue Dauid lib. 3. cap. 5.* vbi probat vnitatem Eccleſiæ ex Inſtitutione Chriſti ab vno Petro proceſſiſſe, ſic ait: Deus per naturam vnus, & in perſonis trinus, atque ideó nec vnitatis primum fabricandæ, nec multitudinis ex vnitate poſtea propagandæ vnquam immemor, ſicut primum firmauit vnum Adamum, ac deinde ex illo vno fecit omne genus hominum. Itemque ſicut populum
ſibi

ſibi peculiarem ſelecturus, primū vocauit vnum Abramum (vt Iſaias ait) ac deinde benedixit ei & multiplicauit eum. Sicut etiam ex Aegypto populum ſuum educturus, primū vocauit vnum Moyſem; ac deinde tulit de ſpiritu eius, tradiditque eum ſeptuāginta viris, vt ſuſtinerent onus Populi vná cū illo. Sic etiam veteribus adaptans noua, naturam perficiens, figuram adimplens, & legem ſtatuens; Vnum Simonem Ioannis *filium vocauit Cepham* hoc eſt petram. Deinde Ieſu Chriſti diuinitatem ei primum, ac per eius Confeſsioné, alijs reuelans, promiſit ſe ſupra Petram ædificaturum Eccleſiam ſuam. Mox eidem Petro Claues Regni Cælorum contulit, quarum vſum poſtea cæteris Apoſtolis communicauit. Eum quoque fecit Primū Apoſtolorum, cui poſtea vndecim ſocios adiunxit, qui onus Eccleſiaſticæ molis vná cum illo ſuſtinerent. Ei præterea fidem contulit tam ſtabilem, & firmam, vt fratres ſuos confirmare tum poſſet, tum deberet. Eum poſtremo in gradu ſingulari, quo Chriſtum cæteris Apoſtolis plus amauit, Paſtorem ouium, atque agnorum conſtituit, alios poſtea ſimul cum illo ad docendum, ac baptizandum omnes gentes mittens. Ita & in Eccleſia ædificanda primus, ac ſolidiſsimus militantiū lapidum

eſt Petrus, & in familia gubernãda Princeps moderandarum Clauium eſt Petrus, & in legatione obeũda Chori Apoſtolici Coryphęus eſt Petrus & in fidei cauſis decidendis colũna maxima immobilis eſt Petrus, & in grege plus alijs amando, paſcẽdoque *Vnus ac ſingularis Paſtor eſt Petrus.* Vndiquè igitur Apoſtolici ordinis caput eſt, cui Dominus tã eminentẽ gratiã, ac poteſtatẽ contulit, vt nemini maior, nemini par, nemini aliqua omnino poteſtas daretur. Vna eſt igitur Eccleſia, ſuper Petrũ fundata, ab ipſo incœpit, per ipſum conſeruatur. Hæc Sãderus. Sed audiamus Staniſlaum Socolouium Polonum virum ſuo æuo celeberrimũ *lib. 2. de veræ, & falſæ Eccleſiæ diſcrimine cap. 3. fol. 237.* Capitis, inquit, vnitas quæ? non alia quàm vnitas Paſtoris, quis hoc docet? Chriſtus Dominus, & erit vnum ouile, & vnus Paſtor, quis Paſtor? quis alius, niſi ſpõtè errare velis, quã ille, cui munus paſcendi toties repetitis vicibus, Paſce oues meas, paſce agnos meos, committitur? Ita ille. Recte itaque dixit alius Stanislaus Cardinalis Hoſius in *Confeſſione Cath. fidei cap. 26.* Vnitatis conſtituendæ principium Chriſtus, & retinendæ per eumdem Chriſtũ *Petrus ſtatuitur.* Quoniam vero præſentiã ſui corporalẽ Eccleſię ſubtracturus erat, vnius vti miniſterio voluit, per quem

quem vnitas hæc retineret: Tu es Petrus, & ſuper hanc petram, &c.

Cum igitur ex ſupradictis Sacræ Scripturæ locis clarè pateat, & Patres aſſerant, Vnitatem Eccleſiæ Chriſtum ex vno, & in ipſo Petro fundaſſe; neceſſe ſequitur propoſitionem Anonymi non eſſe admittendam, nẽpe Paulum fuiſſe cum Petro Pontificem, quia & contra Symbolum Nicenum, & contra Scripturas, & Patres, Vnitas Eccleſię non ex vno, ſed ex duobus à Chriſto fundata fuiſſet. Ergo &c.

Ad exẽplum vero, quod ipſe adducit de Sanctiſsima Trinitate, Reſpondeo, in Trinitate vnam habere Monarchiam, quia tres perſonæ Sanctiſsimæ Trinitatis habent vnam potentiam, vnam voluntatem, vnam intelligentiã, & vnam eſſentiam ſimpliciſsimam, ſed in Paulo, & Petro non extabat vna voluntas, vna eademq. forma, eſſentia, & natura ſimpliciſsima, & per conſequens non poterat exiſtere vna mens, vna potentia, vna voluntas. Ergo &c.

Dicendum eſt igitur ad vnitatem Eccleſiæ, & Gubernationem Monarchicam ex inſtitutione Chriſti Pontificatum ſuper vnum conſtitutum fuiſſe, vt rectè obſeruat Salmeronius *tom.4. par.3. tract.5.* Duardus *in Bulla Cœnæ lib.2. ca. 1. q.5.* Io. Gerſon.

ſon. *lib. de Auſer. Papæ conſiderat.* 8. Duuallius *de Rom. Pont. par.* 1. *qu.* 2. Azorius *tom.* 2. *lib.* 4. *cap.* 12. vnde contra Almanium, & Ocham teſte Ioanne maiori, in *4. ſent. diſt.* 24. *quæſt.* 3. dicendum eſt, quod ex nulla vrgenti cauſa poſsit ſummus Pontificatus duobus æqualiter dari, nam tribus modis fingi poſſet duos ſummos eſſe Pontifices. Primo, vt ſumma poteſtas in duos diuideretur, quorũ vnus in oriẽte, ſumma Eccleſiæ adminiſtratione potiretur, alter vero in Occidente, vt olim duo erant Imperatores, Orientalis, & Occidentalis. Secundo, vt æquè ſinguli ſummam in Eccleſiam poteſtatem haberẽt, ita vt vterque in ſolidum gubernaret, & ita fuerunt aliquãdo duo Imperatores Augusti. Tertiò vt ambo ſimul Primatum tenerẽt, ita vt neuter ſine altero quidquã poſſet, ſed omnia ſimul ambo pręſtarent. At nullo ex prędictis modis poſsint duo eſſe ſummi Pontifices, quia ſic neceſſario fieret, vt ſumma Pontificis poteſtas ex parte minueretur: nam ſi duo primo modo crearentur, eſſet eorum poteſtas diuiſa, ac proinde neuter in totum orbem, nec vnus omnia præſtare poſſet. Si vero ſecundo modo, toti Eccleſiæ duo Summi Pontifices præficerentur, etiam vtriuſque poteſtas ex parte minueretur, nam vterque eſſet Chriſti ouis, & tamen vnus

non

definit Pontificem eſſe ſucceſſorem B. Petri. Ergo non Pauli, quia alioquin trunca & manca eſſet doctrina, & definitio Concilij, quod abſurdum eſt dicere. Item Conciliũ aſſerit B. Petrum fuiſſe Principem Apoſtolorum. Ergo & Pauli. Et tandem firmat Pontifici in B. Petro à Chriſto traditam eſſe poteſtatem. Si in Petro, ergo non in Paulo. Quod etiã fatetur Innocentius III. *in cap. ſolitæ, de Maior. & obedien.* aſſerens: Nobis in B. Petro ſunt oues Chriſti commiſſæ, dicente, Paſce oues meas. Et in Petro dixit ſucceſſoribus ſuis: Quodcũque ligaueris &c. Vide Concilia & Canones, quando loquuntur de Primatu nullam efficere mentionem de Paulo, ſed tantum de Petro, & tamen Anonymus contra Scripturam, Concilia & Canones vult in Primatu Eccleſiæ Paulum Petro, aſſociare.

SECTIO SECVNDA.

An D. Paulus quoad Primatum Eccleſiæ fuerit ſubditus D. Petro, licet æqualis, quoad Apoſtolatum.

RESpondeo affirmatiué; vnde ſuppono, diſtinguendum eſſe, inter Apoſtolatum & Prima-

Primatum. Et ideo licet Apoſtoli fuerint pares D.Petro quoad munus Apoſtolatus, & quoad clauem Doctrinæ fuerunt tamen inferiores quoad regimen & Primatum. Clarè hoc patefecit Hieronymus *lib.1. contra Iouinianum*: Super Petrum inquit, fundatur Eccleſia. Et licet id ipſum in alio loco ſuper Apoſtolos fiat, & coniuncti Claues Regni Cælorum accipiant, & ex æquo (quod attinet quidem ad prærogatiuam Apoſtolatus) ſuper eos Eccléſiæ fortitudo ſolidetur: *tamen propterea inter duodecim vnus eligitur, vt Capite conſtituto Schiſmatis tollatur occaſio*. An verò ab Hieronymo vel amplius aliquid ad æqualitatem in Apoſtolatu declarandam, vel clarius ad Petri nihilominus præeminentiam in authoritate Regiminis tuendam, dici potuit? Et D. Leo *Epiſt. ad Anaſtaſium Tartenſem Epiſcopum*: Inter Beatiſsimos, inquit, Apoſtolos, in pari honoris conſortio fuit quædam diſcretio Pteſtatis. Et cum omnium par eſſet electio (nempe ad Apoſtolatum) *vni tamen datum eſt vt cæteris emineret*.

Sed audiant Lectores, aurea verba incomparabilis Viri Cardinalis Baronij *tom. 1. ann.34.* ſic aſſerentis: Sicut enim, quæ cæteris Apoſtolis æqué ac Petro contulit, & communia omnibus eſſe voluit, euidenter expreſsit, nimirum cum dixit de

his,

his, quæ ad ſacrificium pertinent: Hoc facite in meam commemorationem. Quæ ad verbi prædicationem, quæque ad Baptiſmum: Euntes docete omnes Gentes, baptizantes eos. Quæ inſuper ad remiſsionem peccatorum ſpectarent: Quæcunque ligaueritis ſuper terram, erunt ligata & in Cælo, & quæcunque ſolueritis ſuper terram, erunt ſoluta & in Cælo. Vel cum dixit: Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta ſunt. Siue cum aperit illis ſenſum, vt intelligerent Scripturas. Ità etiam, quæ peculiaria voluit eſſe Petri, aperte ſignificauit. Siue cum dixit: Tu vocaberis Cephas. Vel cum ait: Tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam. Aut cum ſubdit: Et tibi dabo Claues Regni Cælorum. Ac denique cum eodem modo perficiens, ac adimplens, ait: Paſce agnos meos, & Paſce oues meas. *Ex his igitur videas Dominum noſtrum, certo quodam diſcrimine adhibito, quæ communia eſſent omnibus Apoſtolis, & quæ Petro tantummodo contuliſset, egregiè diſtinxiſſe*: vt non mireris, ſi eadem adhibita diſtinctione Patres dixerunt aliquando, omnes Apoſtolos pari fuiſſe prȩditos Poteſtate; aliquando Petrum cæterorum Caput, & Principem. Hæc Baronius.

Suppoſita igitur hac diſtinctione, & differentia inter Apoſtolatum, & Primatum, quã nemo ex Catholicis negabit, aſſero conſtanter, quoad munera Apoſtolatus, fuiſſe Paulum D. Petro æqualem, ſed contrarium dicendum eſt in ordine ad Primatum, & ad Poteſtatem iuriſdictionis. Nam in hoc Paulus non fuit æqualis, ſed minor D. Petro. Et ità obſeruat ex Doctoribus Sorbonicis, pijſsimus, & doctiſsimus Andreas Duuallius in *tract. de Rom. Pontif. par. 1. quæſt. 3. in fine*. firmat enim Paulum, & Petrum fuiſſe æquales, tum in fidei feruore, tum denique in paſsione; quia eodem tempore, & loco, & ſub eodem Tyranno Martyrium ſubierunt; *non autem in ratione Poteſtatis*. Idem etiam, ex eodem Muſæo Sorbonico, docuit Nicolaus Coeffettaù Epiſcopus Maſsilienſis, ex almo ordine Prædicatorum, contra M. Antonium de Dominis *tom. 1. lib. 1. cap. 3. fol. 56.* vbi ſic ait: Breuiſsimè dico, poſſe Paulum conferri cum Petro duplici reſpectu, ſcilicet vel ratione priuatæ ſanctitatis, laboris pro Eccleſia ſuſcepti, zeli, adeoque officij, & gradu Apoſtolici, & hoc reſpectu Paulum Petro parem facere non dubitamus. Rectè enim Leo dicit: De eorum meritis, atque virtutibus, nihil nos debere ſentire diſcretum. *Vel ratione iuriſdictionis, & Poteſtatis, ſicque Paulum primas*

con-

concedere Petro aſſeueramus. Ita ille.

Vnde vtinam Aduerſarij veſtigijs Doctorum Sorbonicorum adhærerent,inter quos etiã, tanquam illorum, & omnium magiſter ponẽdus eſt Angelicus Doctor D. Thomas,qui *in lect.2. Epiſt. 2. ad Galat.* exponens illa verba D. Pauli: Cũ autem veniſſet Petrus Antiochiam, in faciem reſtitit, cum Gloſſa ibi dixerit: Reſtitit ei tanquam par. D. Thomas interpretans, quo pacto ſint dicta verba Gloſſæ intelligenda, aſſerit: *Dicendum eſt quod Apoſtolus fuit par Petro in executione authoritatis, non in authoritate regiminis*. Quid ad hæc reſpõdebunt aduerſarij? Thomas eſt,qui loquitur. Si leo rugit, quis non pauebit ad eius occurſum? Sed iterum audiant ipſum, de directo contra ipſos loquentem. Ipſi aſſerunt, D. Paulum fuiſſe æqualem D. Petro. Thomas aſſerit fuiſſe ſubditum D. Paulum D. Petro. Accipe eius verba in ſuo vltimo teſtamtẽo, nempe *in 2.2. q.33. ar.4. ad 2.* vbi firmans illam concluſionem, quod ſubditus, & inferior poteſt cum debitis circumſtantijs ſuperiorem corripere,ſic aſſerit: *Paulus qui erat ſubditus Petro*, propter imminens periculum ſcandali circa fidem Petrum publice arguit. Ita ille, & ante illum, hanc opinionem eſſe communem teſtatur Abulenſis *in cap. 18. Matth. qu. 86.* ſic aſſerens; Vbi

tamen ſpecialiter imminet periculum fidei, niſi Prælati publice arguantur, poſſunt ſubditi, imò debent arguere Prælatos ſuos. *Vnde Paulus etiam ſi eſſet ſubditus Petro, vt communiter aſſeritur* propter imminens periculum ſcandali arguit Petrum publice. Hæc Toſtatus. Idē docuit D. Antoninus in chronica *par. 1. tit. 6. cap. 4.* ſic aſſerens: Quando dicitur ſpecialiter de Petro & Paulo, quod ſunt pares, intelligendum eſt, vel quoad meritū & præmium, vt videtur ſentire Ambroſius & Leo Papa; vel quoad poteſtatem ordinis. Quantum autem ad iuriſdictionem, Petrus maior Paulo, & omnibus alijs fuit. Gabriel Biel. *in Can. Miſſæ lect.* 74. Paulus, ait, qui erat ſub Petro, propter imminens periculum ſcandali Petrū publice arguit. Et quamuis Hieronymus ad *Galat.* 2. dicat: Paulus Petrum reprehendit, quod non auderet, niſi ſe non imparem ſciret, ſed hoc non de officio Eccleſiaſticæ dignitatis, ſed de puritate vitæ, & ſanctitate conuerſationis intelligitur. Solus enim Petrus inter Apoſtolos Primatum gerebat. Ita ille. Idem firmat etiam Cardinalis Turrecremata in ſumma de Eccleſia, *lib. 2. cap. 13.* vbi ſic aſſerit: Patet quomodo, ſiue in quo Paulus non dicebatur inferior Petro, ſcilicet in duobus. Primo in hoc quod à Chriſto immediate erat inſti-

ſtitutus Apoſtolus vt Petrus, & alij. Secundo in hoc quod à Deo perfecte inſtructus in Euangelio erat, ſicut & ipſe Petrus. Non autem dictus eſt par Petro in poteſtate iuriſdictionis, quoniã non latebat ipſum Paulum, Petrum caput eſſe Eccleſiæ. Vnde eum vocat Cephas, quod caput ſecundum linguam Græcam ſonat, vt dicit B. Iſidorus. Cæterum licet Paulus non immediatè à Petro Apoſtolatus officium ſuſceperit, ſicut nec alij Apoſtoli, ſed à Chriſto immediatè, non ſequitur quod B. Petrus non fuerit Pauli, ſicut & aliorum Apoſtolorum Princeps & Prælatus. Hæc Turrecremata, cui adde B. Ioannem à Capiſtrano de *Auctor. Papæ par. 1. fol. 8. & par. 7. fol. 113.* Thomã Vvaldenſem *tom. 1. lib. 2. cap. 3.* Paludanum *lib. de Eccleſ. Poteſt. art. 1. concl.* Cardinalẽ Iacobatiũ de Concilijs *lib. 10. art. 7 fol. 669. & 717. littera B.* Cardinalẽ Caietanũ *tom. 1. Opuſ. de Auctor. Papæ, & Concilij cap. 3* Cardinalẽ Polũ in *defenſ. vnit. Eccleſ. lib. 2. fol. 69.* Cardinalẽ Baroniũ *tom. 1. ann. 34.* Cardinalẽ Bellarminiũ de *Roman. Pontif. lib. 1. cap. 17. per totum.* Io. Driedoniũ *tom. 1. lib. 4. cap. 3. par 3. fol. 237.* Albertum Pighium de Hier. Eccleſ. *lib. 3. cap. 11.* Nicolaum Sanderum de Viſibili Monar. *lib. 6. cap. 6.* Laurentium Arturũ in Diſput. Theolog. *de Petri Principatũ n. 41.* Pueroniũ de Ariſtocratria Regulari *tom. 1. cap. 3. n. 11.*

21.*& ſeqq.* Petrum de Sot. in Defenſione Catholicæ Confeſsionis *cap.89.par.1.* Alphõſum Aluarez in Theſauro Chriſtianæ Religionis *cap. 1. num. 59.* Campanellam de Monar. Meſsiæ *cap.12.* Genebrardum in Chronologia *lib.4.an.32.* Mauclerum de Monar. Eccleſ. *tom 1.par.2.lib.2.cap.3.* Simanchã in Inſtit. Cathol. *tit.45.num.5.* Bzouium de Rom. Pont. *cap.36.* Pitigianum in *3.ſent.tom.3.diſt.25.qu.2. art.1.* Ioannem Vvigers *in 2. 2. D.Thom. tract.de Pont. ar.10.qu.1 dub.1.num.68.& ſeq.* Bagotium in Apologetico Fidei *par.1.lib.3. diſp.8. cap.4.ſect.1.* Lorinum in Acta Apoſt.*cap.28.verſ.30.* Ioſ. Stephanum de Poteſtate coercitiua Pontificis *cap.8.num.2.* M. Antoniũ Capellũ de Pont. Petri *diſp.1.cap.12.* Siluiũ *in 2.2.D.Thomæ qu.33. ar.10.* Tannerum *tom. 3. diſp. 1. qu.4.dub.2.* Agricolam de Primatu Petri *cap.7.* Coninch de fide,ſpe & charitate *diſp.12.dub.1.n.11.* & *diſp.28.dub.4.num.52.* Salmeronium in *Epiſt.2.ad Galat.* & latius *tom.4.par.3.tract.5.fol.423.* Serarium opuſc. de Vita D Pauli *par. 4. num. 70.* Valentiam *tom. 3. diſp.2.qu.1.punct.7.§.31.* Becanum de Republ. Eccleſiaſtic. *lib.2.cap.7.* Perez in Pentatherum Fidei *lib. de Rom. Pontif.cap.20.* Cornelium *in Epiſt. 2.ad Galat. vtr.7.num.3.* Bannez *in 2. 2. D.Thomæ qu.1. art.10. dub. 4. in reſponſ.ad 1.argum.* Chriſtophorum Marcellum de Auctor. Papę cõtra Caluinum *lib.1.ſect.1.cap.12.*

29.&

29.& 38. Panuinum de Primatu Petri *par.2.cap.3.& in reſponſ.ad 2.& 3.argum.* Echium de Primatu Petri, *lib. 3. cap. 37.* Xiſtum Senenſem in Biblioth. *lib. 6. annot. 269. & 271.* Arcudium Tract. de Purgat. *contra Barlaanum* Cariophylum in Refutat. contra Garganum *Blaſphemia 33. & 35.* Nardium de Papatu Romano *cap. 1. ſol. 10.* Arniaga *in p.2. D.Thom.tom.2. diſp. 18. ſect. 1. num. 3. & 4.* Amicum in curſu Theologiæ *tom.2.diſp.6.ſect.2.num.77.& ſeqq.* Thomam Campegium opuſ. de Rom. Pont. *cap. 12. num. 6. 7. & 8.* Alphonſum Mēdoza in quodlibeto *quæſt.4. Scholaſt. num. 1.* Antonium Delphinum de Eccleſia *lib. 2. ſol. 114.* Franciſcum de Caſtillo *in 3. ſent. tom. 2. diſp. 16. qu. 2.* Alex. Careniū de Poteſt. Rom. Pontif. *lib. 1. cap. 1.* Antonium Polum in Lucidario Poteſt Pap. *lib. 4.* Gordonum *in Epitom. Controuerſ. tom. 1. contr. 25. num. 8. & ſeqq.* & alios penes ipſos.

Quid dicet Anonymus ad tantam nubem teſtium? Manus eius contra omnes, & manus omniū contra eum. Qua fronte poterit ſe opponere torrenti Doctorum, quos ego omnes in fonte vidi, firmantes cum primis Magiſtris Sacræ Theologiæ D. Thoma & Petro Lombardo, Paulū fuiſſe ęqualem Petro in ordine ad Apoſtolatum, ſed in ordine ad regimen & Primatum fuiſſe inferiorem, & ſubditum D. Petro, & vt ait

Suarez contra Regem Angliæ *lib.3. cap.11. num.21.* illum recognouiſſe vt caput & Principem ſuum?

Quod etiam probatur ex facto ipſius Pauli ad *Galat.* 1. cum ad videndum Petrũ accederet. Non, vt ait Hieronymus ibidem, diſcẽdi ſtudio, quia & ipſe eumdem prædicationis haberet Authorẽ, ſed honoris *priori Apoſtolo deferendi* Quæ verba, vt rectè obſeruat Coeffettaù *lib.1.cap.9. nu. 27. non prioritatem ætatis, vocationis, aut ordinis,* ſed ſublimiorem Principatum demonſtrãt. Et ideo rectè ibidem D. Ambroſius dixit: Dignum fuit, vt cuperet videre Petrum, quia primus erat inter Apoſtolos, cui delegauerat Saluator curam Eccleſiarũ. Hinc D. Chryſoſtomus *homil.87. in Ioannem* aſſerit: Petrus os erat Apoſtolorũ, & Princeps, propterea & Paulus eum viſurus aſcendit. Quod etiam docuit Theodoretus, & Oecumenicus, apud Baronium, *tom.1. ann.*38. & Theophylactus aſſerit etiã Paulum aſcendiſſe Hieroſolymã videre Petrum, quia voluit honorare eum, ceu maiorem ſe. vide Simancham *in Cath. inſtit.tit.45.num.5.* Bannez in *2.2.D.Thom.qu.10.art.1.rubr.4.* Valentiam *tom.3.diſp.1. quæſt.1.punct.3.* Tannerum *tom.3.diſp.1.qu.4. dub.2.* Antonium Polum in Lucidario Poteſtatis Papalis *lib.4.* Cap pellum, *diſp.1. de Pontif. ſummi Pontificis, cap.9.* & Sorbonicum Doctorem Michaelem Mauclerum

rum de Monarchia, *tom.1.par.2. lib.2. cap.3.* aſſerentes, Paulum aſcendiſſe videre Petrum tanquam Principem ſuum, & caput. Vide etiam Eſtium in *Epiſt. 1. ad Galat. num.* 18. & Salmeronium *tom.* 15. *diſp.*21. cum Nicolao Sandero de viſibil. Monarchia *lib.6.cap.6.* & Alberto Pighio de Hier. Eccl. *lib.3.cap.*11. & Bozio de ſignis Eccleſ. *lib. 3.cap. 2. & lib.5.cap.3.*

Sed audiamus æqualitatem, & differentiam inter D. Petrum, & D.Paulum, à D.Thoma, & Scholaſticis ſuperius poſitam, etiam à Sanctis Patribus antea confirmatam. Agmen ducat Auguſtinus, ſic itaque aſſerit, *ſer.3. in feſto D.Petri, & Pauli:* Cum omnes Beati Apoſtoli parem gratiam apud Dominum Sanctitatis obtineāt, neſcio quo tamen pacto Petrus, & Paulus videntur præ cęteris, peculiari quadam in Saluatore, fidei virtute præcellere. Quod quidem ex ipſius Domini iudicio poſſumus approbare. Nam Petro, ſicut bono diſpenſatori Clauem Regni Cæleſtis dedit; Paulo, tanquam idoneo doctori Gentium, Magiſterium Eccleſiaſticę inſtitutionis iniunxit: ſcilicet, vt quos iſte erudierit ad fidem, ille ſuſcipiát ad ſalutem, vt quorum corda Paulus patefecerit doctrina verborum, eorum animabus Petrus aperiat Regna Cælorum. Clauē enim quodam-

dammodò á Chriſto ſcientiæ & Paulus accepit. Clauis enim dicenda eſt, qua ad fidem peccatorum corda reſerantur, mentium ſecreta panduntur, & quicquid intrinſecus tenetur clauſum, in palam rationabili manifeſtatione producitur. Clauis,inquam,eſt,quæ & conſcientiam ad confeſsionem peccati aperit, & gratiam ad æternitatem Myſterij Saluatoris includit. *Ambo igitur Claues à Domino acceperunt, ſcientiæ Iſte*, Ille potentiæ. Ita Auguſtinus. Ergo non potuit Paulus par eſſe Petro in eodem genere Primatus: nam ipſe accepit clauem ſcientiæ, Petrus autem Potentię.

Hoc etiã cõfirmatur ex aureis verbis Gregorij *lib.4.Epiſt.38.indict.13.* ſuperius citatis: Certe,ait, Petrus Apoſtolus Primum membrum Sanctæ, & Vniuerſalis Eccleſiæ eſt. *Paulus, Andreas, Ioannes,* quid aliud quam ſingulares ſunt plebium capita? Quid clarius dici poteſt? Vide quomodo à Gregorio,reſpectu Primatus, & ordinariæ Iuriſdictionis, Petrus ſolus ponatur; Paulus vero cum cæteris Apoſtolis conſtituatur. Itaque concedimus Paulo parilitatem cum Petro in munere Apoſtolatus,non autem in Primatu. Idem clarè docuit Innocentius III. *ſer.98. de D. Petro,& Paulo:* Petrus, ait, ſocium habuit Beatiſsimum Paulum, vnde cum ſingulariter pręmittitur:Duc in altum,

plu-

pluraliter ſubditur, Et laxate retia in capturam. Quia *Solus Petrus tanquam vniuerſalis Princeps Eccleſiæ* in altitudinem ſupremæ Prælationis aſcendit. Sed *ipſe cum Paulo, retia Prædicationis ad capiendos homines in Vrbe* laxauit. Recognoſce in his verbis differentiã inter Petrum, & Paulum, & quod ille acceperit Clauem Potentiæ, & Regiminis, iſte vero Clauem ſcientiæ, & prędicationis. Solus igitur in regimine fuit Petrus, licet in prędicatione ſocium habuerit Paulum.

. Hæc veritas etiam expreſſa inuenitur apud D. Leonem, *ſerm. 1. in Natal. Petri, & Pauli,* vbi de vtroque loquens, ſic ait: Iſti ſunt viri, per quos tibi Euangeliũ Chriſti Roma reſplenduit, & quę eras Magiſtra erroris, facta es Diſciplina veritatis. Iſti ſunt patres tui, verique Paſtores, qui te Regnis Cæleſtibus inſerendam multo melius, multoque felicius condiderunt, quàm illi, quorũ ſtudio prima mœnium tuorum fundamenta locata ſunt, ex quibus is, qui tibi nomen dedit, fraterna te cæde fœdauit. Iſti ſunt, qui te ad hanc gloriam prouexerunt, vt gens ſancta, populus electus, Ciuitas Sacerdotalis, & Regia, per *Sacram Beati Petri Sedem,* Caput Orbis effecta, latius præſideres Religione diuina, quàm dominatione terrena. Vide Lector in his verbis tanquam Pa-

tres

dammodò á Chriſto ſcientiæ & Paulus accepit. Clauis enim dicenda eſt, qua ad fidem peccatorum corda reſerantur, mentium ſecreta panduntur, & quicquid intrinſecus tenetur clauſum, in palam rationabili manifeſtatione producitur. Clauis,inquam,eſt,quæ & conſcientiam ad confeſsionem peccati aperit, & gratiam ad æternitatem Myſterij Saluatoris includit. *Ambo igitur Claues à Domino acceperunt, ſcientiæ Iſte*, Ille potentiæ. Ita Auguſtinus. Ergo non potuit Paulus par eſſe Petro in eodem genere Primatus: nam ipſe accepit clauem ſcientiæ, Petrus autem Potentię.

Hoc etiã cõfirmatur ex aureis verbis Gregorij *lib.4.Epiſt.38.indict.13.* ſuperius citatis: Certe, ait, Petrus Apoſtolus Primum membrum Sanctæ, & Vniuerſalis Eccleſiæ eſt. *Paulus, Andreas, Ioannes*, quid aliud quam ſingulares ſunt plebium capita? Quid clarius dici poteſt? Vide quomodo à Gregorio, reſpectu Primatus, & ordinariæ Iuriſdictionis, Petrus ſolus ponatur; Paulus vero cum cæteris Apoſtolis conſtituatur. Itaque concedimus Paulo parilitatem cum Petro in munere Apoſtolatus, non autem in Primatu. Idem clarè docuit Innocentius III. *ſer.98.de D.Petro,& Paulo:* Petrus, ait, ſocium habuit Beatiſsimum Paulum, vnde cum ſingulariter pręmittitur: Duc in altum,

plu-

pluraliter ſubditur, Et laxate retia in capturam. Quia *Solus Petrus tanquam vniuerſalis Princeps Eccleſiæ* in altitudinem ſupremæ Prælationis aſcendit. Sed *ipſe cum Paulo, retia Prædicationis ad capiendos homines in Vrbe* laxauit. Recognoſce in his verbis differentiã inter Petrum, & Paulum, & quod ille acceperit Clauem Potentiæ, & Regiminis, iſte vero Clauem ſcientiæ, & prędicationis. Solus igitur in regimine fuit Petrus, licet in prędicatione ſocium habuerit Paulum.

. Hæc veritas etiam expreſſa inuenitur apud D. Leonem, *ſerm. 1. in Natal. Petri, & Pauli*, vbi de vtroque loquens, ſic ait: Iſti ſunt viri, per quos tibi Euangeliũ Chriſti Roma reſplenduit, & quę eras Magiſtra erroris, facta es Diſciplina veritatis. Iſti ſunt patres tui, verique Paſtores, qui te Regnis Cæleſtibus inſerendam multo melius, multoque felicius condiderunt, quàm illi, quorũ ſtudio prima mœnium tuorum fundamenta locata ſunt, ex quibus is, qui tibi nomen dedit, fraterna te cæde fœdauit. Iſti ſunt, qui te ad hanc gloriam prouexerunt, vt gens ſancta, populus electus, Ciuitas Sacerdotalis, & Regia, per *Sacram Beati Petri Sedem*, Caput Orbis effecta, latius præſideres Religione diuina, quàm dominatione terrena. Vide Lector in his verbis tanquam Pa-

tres

tres,& Paſtores Rom.Eccleſię laudatos Petrum, & Paulũ à Magno Põtifice, qui *tamen ad Cathedræ Petri Faſtigium ſuæ dignitatis originem conſtantiſsime ſemper retulerit*. His ergo duobus Apoſtolorum Principibus, tanquam firmiſsimis columnis nixa Eccleſia Romana, vtrumque illorum laudibus in Cælum vehit, ſed Petro Principatum Iuriſdiἑtionis aſſerit, Paulo vero primatum ſcientiæ aſcribit, vt in diſpari genere citra Primatus Petri labefaἑtioné, aut euerſionem Apoſtolorum Principes merito cenſeantur.

Hanc etiam æqualitatem; & differentiam inter hos duos Apoſtolos agnoſcens Fortunatus *in lib.3 carminum* in honorem Petri, & Pauli ità cecinit.

Cælorum portæ, læti duo lumina Mundi,
 Ore tonat Paulus, fulgurat arce Petrus.
Inter Apoſtolicas radiante luce coronas
 Doἑtor hic monitis, celſior ille gradu.
Hunc per corda hominum reſerantur, & aſtra per illum
 Quos docet iſte ſtylo, ſuſcipit iſte polo.
Pandit iter Cæli hic dogmate, clauibus alter,
 Eſt via cui Paulus, ianua fida Petrus.

Et tandem non deſinam hic apponere eximia verba Hugonis de S.Viἑtore, qui eadem diſcrimina inter hos Apoſtolos, *in ſer.64.de Apoſt.Petri, & Pauli* ita complexus eſt. Petrus cæteris eminet excellentia Poteſtatis, Paulus excellentia Prędi-

ca-

cationis. Petrus Sol, Paulus Luna, Petrus Sol per collatam ſibi diuinitus Potentiam, Paulus Luna, per collatam ſibi cælitus ſapientiam. Luminare maius fecit Deus, dum dixit Petro: Caro, & ſanguis fidei Sacramentum non reuelauit tibi, ſed Pater meus, qui eſt in Cælis. Et illum tunc lucere in Cælo præcepit, dum illi Claues Regni Cælorum contradidit. Luminare minus fecit, dum Saulum ſtrauit, & Paulum erexit. Petrum Soli comparo, cum Petro ſoli dictũ eſſe conſtet: Tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ędificabo Eccleſiam meam &c. Petroque ſoli inter cæteros, & præ cæteris à Domino cura Paſtoralis principaliter, & ſpecialiter iniuncta eſt, vbi dixit: Paſce agnos meos. Hucuſque Hugo.

Vnde ex his omnibus apparet minime admittendam eſſe opinionem Anonymi, aſſerentem D. Paulum fuiſſe æqualem Petro, & ſimul cum ipſo Pontificem & Caput Eccleſiæ. Nam in ordine ad Primatum dicendum eſt, Paulum non ſolum non fuiſſe æqualem, ſed ſubditum Petro: Sicuti de cęteris Apoſtolis tradit Granadus *in 2.2. contr.1. tract.7. diſp.1. ſect.2. num.*10. Duuallius de Rom. Pont. *par.1. qu.*4. cũ Valentia *tom.3. diſp.1. qu.5. punct.7.* §.28. & alijs. Et ideo D. Thomas, & Toſtatus vbi ſupra, vt viſum eſt, dixerunt, *Paulum fuiſſe ſubditum*

Pe-

Petro, quod antea dixerat B. Petrus Damianus *lib.6.Epiſt.*18. in qua loquẽs de correctione,quã ad Galat. 2. fecit Petro D. Paulus, ſic aſſerit: Quid eſt Beate Paule, quod *Priorem* tuum increpationibus laceras, obiurgationibus exacerbas? Quo pacto non vereris, eum ante hominum ora confundere, *cui ſpeciali iure* conceſſum eſt vniuerſi totius Eccleſiæ Orbis prę ſidere &c. In quibus verbis, velint nolint, opus eſt, vt Aduerſarij recognoſcant, non ſolum Primatum Petri, ſed inferioritatem Pauli erga ipſum, cum Damianus aperte vocat Petrum Priorem, ideſt, Superiorem Pauli.

Sed audiamus D. Cyprianum *Epiſt.*71.*ad Quintũ*, idem aſſerentem, loquitur ibi de eadem correctione facta Petro à D. Paulo, & exaggerans humilitatem, cum qua Petrus illam ſuſtinuit, ſic ait: Nam nec Petrus, ſuper quem ædificauit Dominus Eccleſiam ſuam, cum ſecum Paulus de Circumciſione diſceptaret, poſtmodum vindicauit ſibi aliquid inſolenter, aut arroganter aſſumpſit, vt diceret ſe *Primatum* tenere, & obtemperare à nouellis, & poſteris ſibi potius debere &c. Videant aduerſarij, quomodo D. Cyprianus clare ſentit, Paulum fuiſſe Petro ſubditum, & inferiorem: nam alioquin non bene dixiſſet, quod correctus à Paulo poterat ei obijcere ſuum Primatum

tum,& Superioritatem in alios. Hinc dixit etiam D. Auguſtinus *lib. 2. de Baptiſ.* contra Donat. *cap.* 1. in Scripturis Sanctis didicimus Apoſtolum Petrum, in quo *Primatus* Apoſtolorum tam excellenti gratia præeminet, aliter, quã veritas poſtulat, de Circumciſione agere ſolitum à *Poſteriori* Apoſtolo Paulo fuiſſe correctum, & ſi aliquis aſſerat, Patres in dictis locis loqui *de Prioritate, & Poſterioritate ordinis, aut ætatis*. Reſpondeo hanc eſſe reſponſionem impij Marci Antonij de Dominis, ex cuius piſtrino farinam ſuorum argumentorum, & reſponſionum ſæpius accipit Anonymus. Sed talem reſponſionẽ non eſt dubium ex ipſis verbis Patrum eluſam remanere. Nam, vt legentibus patet, aperte faciunt mentionem de *Prioritate Regiminis, & Iuriſdictionis*. Quod etiam fecit Venerabilis Beda, exponens verba D. Pauli, *Epiſt.* 2. *cap.* 3. Sicut chariſſimus noſter Paulus &c. Ecce, inquit, Primus Apoſtolorum quaſi oblitus ſui *Prioratus, & datarum ſibi Clauium Regni Cæleſtis,* datam Paulo ſapientiam miratur, quia nimirum moris eſt electorum, vt aliorũ magis, quam ſuas mirentur virtutes, per quas ſe ad perfectum excitent. Ita ille. Perpende in his verbis, Bedam tribuere clauem potentiæ, & regiminis Petro; Paulo vero Clauem ſcientiæ, & eius inferioritatem erga Petrum

trum clare conſtituere, nam ſi Paulus Petro in Primatu eſſet æqualis, ineptè dixiſſet Beda; ad Petri humilitatem extollendam ipſum Prioratus ſui pene oblitum, & claues receptas, Pauli ſapientiam glorificaſſe. Dicendũ eſt igitur cum communi ſententia Patrum & Theologorum, Paulum Petro non fuiſſe æqualem, ſed inferiorem. Hinc rectè D. Gregorius *homil.* 18. in Ezechielem, Paulum cum Petro comparans, *Minorem fratrem eum appellat*. Vnde etiam omnino Thomam Vvaldenſem *tom.* 1. *lib.* 2. *ar.* 1. *cap.* 3. vbi ex multorum Patrũ authoritate aduerſus Vviclef. apertè probat inæqualitatem inter Paulum, & Petrum, & illum huic fuiſſe inferiorem demonſtrat. Et quia ſemper aduerſarijs debitor ſum, contra ipſos aliquẽ Doctorem Sorbonicum adducere, videant Genebrardum in Chronologia *lib.* 3. *anno Chriſti* 32. *fol.* 368. vbi docet, ex multis Patribus Petrum Paulo fuiſſe maiorem.

Et quidem reſpondent mihi aduerſarij: Si Paulus fuit ſimul cum Petro Pontifex, vt ipſi cõtendunt, afferãt quæſo aliquam Pauli actionem, in qua appareat tanquam Caput Eccleſiæ, & Põtificem ſe geſsiſſe, voluant, & reuoluant totum Euangelium, certè non inuenient. Sed ego illis oſtendam contrarium, videlicet *in Act. Apoſt cap.* 15; nam

nam cum Antiochiæ orta eſſet quæſtio, an Gentiles Chriſtiani deberent circumcidi, & ſeruare legem Moyſi, miſerunt D. Paulum & Barnabam Hieroſolymam ad Apoſtolos. Ergo Paulus non fuit Pontifex cum Petro; nam ſi Pontifex eſſet, Chriſtiani Gentiles, & Iudæi acquieſcerent eius determinationi. Venit igitur D. Paulus Hieroſolymam, vbi ad illius quæſtionis: deciſionem celebratum fuit primum Concilium, de quo mentionem fecit Synodus Conſtantinopolitana II. *Collat.* 8. in Concluſione trium Capitulorum. In iſto vero Concilio adfuit Paulus vt cæteri Apoſtoli, & ſeniores. Petrus autem vt ſo[illegible] Pontifex, & Caput, & vt Iudex queſtionem definiuit, & abrogauit legalia. Vnde Lucas vbi ſupra, aſſerit. Cum autem magna conquiſitio fieret, ſurgens Petrus dixit ad eos: Viri fartres &c. Quaſi (ait D. Antoninus in *Chronica Tom. tit.* 6. *cap.* 2. §. 10. explanans dicta verba) Princeps Apoſtolorũ, & Põtifex Eccleſiæ, qui audita controuerſię in vtramque partem diſceptatione, hic eam primus quaſi Iudex definit, vnde mox eius ſententiam ſequitur Iacobus, & alij. Quod etiã obſeruat hic Iacobus Gagneius Theologus Pariſinus, Ioannes Lorinus, Gaſpar Sanctius, & Cornelius à Lapide, quibus adde Car-

D dina-

dinalem Turrecrematam *in Summa de Eccleſia lib.* 1. *cap.* 5. Cardinalem Baronium *Tom.* 1. *anno Chriſti* 51. Salmeronium *Tom.* 12. *tract.* 43. Sotum *in* 4. *diſt.* 20. *q.* 1. *ar.* 2. *concl.* 4. Chriſtophorum Marcellum Archiepiſcopum Corcyræ *de auctor. Papæ cõtra Lutherum lib.* 1. *cap.* 20. Et omnino videndum Ioannem Bagotium in Apologetico Fidei *par.* 1. *lib.* 4. *diſp.* 6. *cap.* 2. *num.* 2. Pitigianum *in* 3. *ſent. tom.* 2. *diſt.* 25. *qu.* 2. *art.* 1. Tannerum *tom.* 3. *diſp.* 1. *q.* 4. *dub.* 2. *num.* 73. Bouerium in Cenſura contra M. Antonium de Dominis *par.* 2. *lib.* 1. *cap.* 10. *fol.* 232. Capellum de Pont. B. Petri *diſp.* 1. *in cap.* 11. *num.* 10. Panuinum de Primatu Petri *par.* 2. *cap.* 3. *reſp. ad* 1. *argum.* Grauinam *in Contr. tom.* 2. *lib.* 4. *ar.* 2. *fol.* 488. & *tom.* 3. *par.* 2. *Contr.* 3. *art.* 1. *fol.* 85. *ad* 5. *argum.* Cœfaſtau *de Rep. tom.* 1. *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 25. Becanum in Man. Contr. *lib.* 1. *cap.* 4. *n.* 45. & 51. Sanderum de Claue Dauid *lib.* 2. *cap.* 5. Agricolam *tract. de Primatu* Petri *cap.* 7. *ſubmonit. ad Lectorem.* Bañes in 2. 2. *D. Thomæ qu.* 10. *ar.* 1. *dub.* 4. Io. VVigers *in* 2. 2. *D. Thomæ qu.* 1. *art.* 10. *dub.* 1. *nu.* 94. Alphonſum de Caſtro *aduerſ. hær. l.* 10. *ver. Papa.* Bellarminium *de Rom. Pontif. lib.* 1. *cap.* 22. Paulianum *de Iubil. lib.* 3. *cap.* 1. Antonium Polum in Lucidario Poteſtatis Papalis *lib.* 4. *fol.* 37. Pueronium de Ariſtocratia Regulari *tom.* 2. *cap.* 3. *num.* 26. Qui omnes firmant, D. Petrum in ſupracitato Concilio tanquam omnium Caput

put extitiſſe, & vt Pontifex lege lata, quid de Circumciſionis præcepto,ac Idolotitijs obſeruãdum eſſet, præſcripſiſſet. Et ideo D.Hieronymus *Epiſt.89.quæ eſt.11* inter Epiſtolas D. Auguſtini *cap.3.* rectè aſſeruit, *Petrum fuiſſe Principem illius Decreti*. Et Tertullianus *lib.de Pudicitia cap.21.* dixit. Petrum omnium ſpiritu inſtinctum de natio- num vocatione præfatum. Et quod Paulus fuerit præſens in dicto Concilio, tanquam vnus ex Apoſtolis, & non tanquam Caput eorum, vt Petrus, patet ex ſupradictis Doctoribus, & ex verbis Scripturæ, & dixit Theodoretus *Epiſt.113 Ad Leonem Papam*, vbi ità ait. *Si Paulus præco veritatis Tuba S. Spiritus ad magnum Petrum accurrit, vt ijs, qui Antiochiæ de legalibus inſtitutis contendebant ab ipſo afferrent ſolutionem*; multo magis nos,qui abſentes ſumus,& puſilli ad Apoſtolicam veſtram Sedem currimus &c. Quod etiam ex Sophronio Patriarcha Hieroſolymitano *Epiſt. ad Honorium Papam*. Obſeruarunt Mauclerus *de Monarchia, tom.1.par.2.lib.3. cap.12.* & Bozius *de ſignis Eccleſ. tom. 1.lib.5.cap.3.* & ne deſeras videre Rodolphum Cupres *Tract.de Sacroſancta vniuerſali Eccleſia, ver.Statuta Papæ art.2. fol.159.* Videat modò Anonymus, ſi Paulus fuit Pontifex ſimul cum Petro, & Caput Eccleſiæ, vt ipſe perperam vult, cum in dicto Concilio Hiero-

ſolymitano tanquam vnus ex alijs Apoſtolis interſuerit, ſub Principe, & Capite Petro.

Libet etiã hic animaduertere Petrum immediatè à Chriſto Epiſcopatũ accepiſſe; Paulum veró ab Apoſtolis, vel vt alij volunt, á Lucio, & Mananen miniſtris Eccleſiæ, vt patet *in Act. Apoſtol. cap.* 13. *ver.* 1. 2, *&* 3. Et ita etiam docet Cardinalis Bellarminus *de Rom. Pontif. lib.* 1. *cap.* 23. vbi ſic ait: Saltem Paulum, quem Chriſtus de Cœlo vocauit, & Apoſtolum fecit, non Epiſcopum ordinauit, ſed iuſsit ordinari per manuum impoſitionem miniſtrorum Eccleſiæ, vt patet *Actor.* 13. *& ex Leone in Epiſt. ad Dioſcorum, quæ eſt* 81. *in operibus eius, ſed in tomis Conciliorum* 79. vbi loquens Leo de ordinatione Epiſcoporum, exemplum hoc Pauli adducit: & ex Chryſoſtomo, qui *in hunc locum Actorum* dicit, adeó veram fuiſſe Pauli ordinationem, vt in ipſa nomen mutauerit. Statim enim ſubiungitur, Saulus, qui & Paulus. Ita Bellarminus.

Sed non deſinàm hic apponere etiam verba Patris Bouerij in Cenſura M. Antonij de Dominis *par.* 2. *lib.* 2. *cap.* 2. vbi loquens de Paulo, & Barnaba, ſtatuit illos accepiſſe Epiſcopatum è manibus Apoſtolorum, & non immediatè à Chriſto, vt perperam voluit Spalatrenſis. Sic itaque

Boue-

Bouerius aſſerit: Cum Epiſcopatus, quædam dignitas ſit, quæ propriè Eccleſiæ gubernationem reſpicit, *ea ſanè ab alio conferri non poteſt, præterquam ab eo, cui vniuerſalis Eccleſiæ gubernatio, vt capiti credita eſt, vel ab illo, cui ea poteſtas delegata ſit*; Chriſtus quidem necdum in Cælum aſſumptus viſibiliter decem Apoſtolos Epiſcopos inſtituit, ac vndecimũ Petrum omnium Epiſcoporum Pontificem creauit: quapropter, eo in Cælum aſſumpto, hoc creandorũ Epiſcoporum munus in Petrum velut Chriſti Vicarium, & viſibilem Eccleſiæ Monarcham tranſlatum fuit; quod ſanè ad eum ſolum ſpectare debuiſſet, niſi ſingulari priuilegio, id Apoſtolis quoque à Chriſto conceſſum, ac velut delegatum fuiſſet. Cum itaque hi Apoſtoli poſt Chriſti aſcenſionem tantùm Epiſcopatum acceperint, quando hæc creandorum Epiſcoporum poteſtas tantùm penes Apoſtolos manebat: hinc velut indubitatum ſtatuimus, eos ab Apoſtolis Epiſcopos ordinatos fuiſſe.

Neque obijcere potes, hos Apoſtolos ſimul cum Apoſtolatu Epiſcopatum à Deo immediatè accepiſſe: *Nam cum Epiſcopos creare ad Eccleſiæ iuriſdictionem pertineat*; poſtquam ſemel Chriſtus Eccleſiæ poteſtatem inſtituit, eam nunquam poſtea aut abſtulit, aut diminuit; ſed quæ Eccleſiæ pro-

pria ſunt, Eccleſiæ integra eſſe voluit; quæ veró Dei, Deo perficienda reliquit. Ità fit, vt horum quidem electionem ad Apoſtolatum, ad quam Eccleſiæ poteſtas pertingere non poterat, Deus per ſe ipſum præſtiterit: Epiſcopatum veró, qui ab Eccleſiæ poteſtate pendebat, & ab ea perfici poterat, non per ſe, ſed per Apoſtolos ijſdem conferre voluerit. Hucuſque Bouerius, egregié quidem pro caſu noſtro.

Nec obſtat dicere Paulum *Epiſt.2. ad Galat.* aſſerere, Apoſtolos nihil ei contuliſſe. Nam reſpondeo cum Henriquez & Cornelio à Lapide vbi infra, id intelligi de doctrina, & Euangelio, hoc enim ipſe á Chriſto didicit, ſicut Apoſtoli, quibus quoad Apoſtolatũ æqualis fuit: Scio Legionenſem *in cap.1. epiſt. ad Galat.* Caietanum *in Acta Apoſt. cap.13.* Suarez *in 3. par. tom. 3. diſp. 34. ſect. 1.* & alios aſſerere *in loco ſupra citato Act.13.* Paulum non fuiſſe ordinatum Epiſcopum; quia illa manuum impoſitio, de qua Textus ille loquitur, non fuit ordinatiua, ſed deprecatiua; at communis ſententia eſt in contrarium: Et ratio eſt; quia nuſquàm legimus, Saulum, & Barnabam ordinatos fuiſſe Epiſcopos, niſi hìc: vndè poſteà *in cap. 14. Actor. & ſeq.* inuenimus, Epiſcopalia munia obijſſe, ordinando per Ciuitates Presbyteros. Et nun-

quã in Scripturis apparet Paulum, præter Apoſtolatum, ac diuini Verbi diſſeminandi Poteſtatem aliud à Deo accepiſſe; nam ſi eius vocationem perpendas, quando is primo ad fidem & Apoſtolatum à Deo accerſitus fuit, nihil amplius de eo ſcriptum inuenimus, niſi: Vade, quoniam Vas electionis eſt mihi iſte, vt portet nomen meum corã gentibus & Regibus, & filijs Iſrael, vbi de ſolo Apoſtolatu agitur. Et idem Paulus, præter Apoſtolatum, nihil à Deo ſe accepiſſe commemorat, cùm ait: Paulus Apoſtolus, non ab hominibus, neque per hominem, ſed per Ieſum Chriſtum, & Deum Patrem.

Dicendum eſt igitur, quod quia Chriſtus ordinauit Apoſtolos Epiſcopos, hi alios, & alios; ergo & Paulus ab iis ordinatus eſt; hoc enim poſtulabat ordo hierarchicus à Chriſto inſtitutus, vt cum ipſe Petrum, & Apoſtolos ordinarit, cæteri omnes ab eis, vel eorum Succeſſoribus ordinarentur; & ità, vt dixi, docent communiter Doctores; vt videre eſt apud Cornelium à Lapide, & apud Ioannem Lorinum, *vbi ſuprà, in Act. Apoſtol. cap.* 13. quibus omnibus adde ſapientiſſimum Salmeroniũ *tom.*12.*tract.*36. vbi ſic ait: Arator in ſui Poëmatis principio *lib.*2. inſinuat, Saulum, & Barnabam ordinatos fuiſſe Antiochiæ

à Beato Petro, dicens:

Spiritus accenſam verbo radiante lucernam
Sub modio lucere vetans, ſecernite Saulum
Dixit in oris opus: quem mox ſacrauit euntem
Impoſita Petrus ille manu. Cui ſermo magiſtri
Omnia poſſe dedit.

Quæ, ſi vera ſunt, colligimus, Petrum poſt liberationem carceris Antiochiam veniſſe, quæ extra Herodis Agrippæ ditionem poſita erat, & vbi Marſus Syriæ Præſes parum gratus Agrippæ gubernabat. Quòd ſi ille non adfuit; profectò non deerant iam multi Epiſcopi per Apoſtolos promoti, qui Paulum, & Barnabam poſſent ad ſacros Presbyteratus, & Epiſcopatus Ordines promouere. Vnde & Oecumenius exiſtimat Saulum, & Barnabam accepiſſe manuum impoſitionem à Lucio, & Manahen. Et cum Spiritus ſanctus tantùm iuſsiſſet ſegregari Barnabam, & Saulum: at illi addiderunt ieiunia, & preces, & impoſuerunt manus, docebantq. in ipſis Eccleſiæ exordijs quid poſteris eſſet faciendum. Ita Salmeronius, cui etiam adde Gaſparum Sanctium *in Acta Apoſt. cap.* 13. *num.* 5. *&* 6. & Henriquez in Summa *lib* 10. *cap.* 3. *num.* 3. & Chriſtophorum Marcellũ de auctor. Põt. cõtra Luterũ *lib.* 2. *cap.* 14 Videat modo Anonymus, ſi poſsit Paulum Pe-

tro

tro in Pontificatu coæquare, dum fuerit ordinatus Epiſcopus à Miniſtris Eccleſiæ, vel ab Apoſtolis.

Patet igitur ex omnibus ſupradictis, Paulum, ſecluſo Apoſtolatu, in ordine ad Poteſtatem Regiminis, non fuiſſe æqualem, ſed inferiorem D. Petro. Meritò itaque dixit Bzouius *de Romano Pont. cap. 34.* Neque Paulus, qui plus omnibus laborauit, neque Ioannes, quem Chriſtus præ cæteris dilexit, neque Andreas maior natu, neque aliquis Apoſtolorum alius, *ſed ſolus vnicus Petrus claues accepit*.

Nec aduerſus ſupradicta obſtant primò, verba nimis vrgentia D. Cypriani *lib. de Vnit. Eccleſ.* aſſerentis. Hoc erant vtique cæteri Apoſtoli, quod erat Petrus, pari conſortio præditi, & honoris, & poteſtatis. Quod etiam habetur in cap. loquitur Dominus *24. quæſt. 1.* Vnde Innocentius III. *in cap. Per venerabilem, qui filij ſint legitimi*, aſſerit, Paulum accepiſſe plenitudinem poteſtatis. Reſpondeo, magnam eſſe differentiam inter poteſtatem Pauli, & aliorum Apoſtolorum, & inter poteſtatem Petri. Ideò Anacletus *Epiſt. 2.* ſic ait: Cæteri Apoſtoli cum eodem (ſcilicet Petro) pari conſortio honorem, & poteſtatem acceperunt, ipſumque Principem eorum

rum eſſe voluerunt. Et Melchiades Papa *Epiſt. ad Epiſcopos Hiſpaniæ*. Inter Beatos Apoſtolos fuit quędam diſcretio poteſtatis; & licet cunctis par electio foret, Beato tamen Petro conceſſum eſt, vt & alijs præemineret.

Concedo igitur Apoſtolos habuiſſe quidem Poteſtatem in vniuerſum Orbem, ſed extraordinariam tamquam delegatos; Petrum verò habuiſſe Poteſtatem ordinariam tanquam Caput, & ex officio. Itaque Poteſtas data eſt Petro, vt per ſucceſsionem perpetuò in Eccleſia duraret: alijs verò Apoſtolis ſolum data eſt per modum cuiuſdam legationis, & perſonalis muneris finiendi cum vita eorum. Inſuper hæc Poteſtas, quoad actum ferendi leges, in Petro erat ſimpliciter ſuperior, & independens; in Apoſtolis veró, inferiori modo, & cum multa differentia; quia Petrus poterat ſuis legibus, vel præceptis alios etiam Apoſtolos obligare, & nullus poterat eius leges reuocare: alij veró Apoſtoli nec Petrum obligare poterant, & Petrus in rigore poterat eorum leges non admittere, ſeu reuocare. Et ita docet (reſpondens ad Textum D. Cypriani) Suarez de legibus *lib. 4. cap. 3. num. 7. 8. & 9.* cui adde Acugnam in Decretum Gratiani, *par. 1. diſt. 21. ca. 2. num. 6.* Dominicum Bannez omninò viden-

dendum *in 2.2. D.Thomæ quæſt.1.art.10.dub.4. in reſponſ. ad 1.argum.* Granadum *in 2.2. D.Thomæ, Controuerſ.1. tract.7.diſp.1.ſect.2.num.10.* Amicum in Curſu Theolog. *tom.4.diſp.6.ſect.2.num.79.* Perez in Penteteuchũ fidei *lib. de Rom. Pontif. cap.21.* Valentiam *tom. 3. diſp. 1. punct.7. §. 28.* Driedonum *lib. 4. de Varijs Dogmatibus cap.3.part.3.* Aluarum Pelagium de Planta Eccleſ. *lib.1. cap. 60.* Canum *de loc. Theolog. lib. 8. cap. vltim. ad argum. 11.* Sotum *in 4. diſt.20.quæſt.1.art.2.& 3.* Becanum in Manual. Controuerſ. *lib.1. cap.4. n.47. & ſeq.* Bouerium in Cõtrouerſ. *tom.2.l.1.Demonſtr.3.* Symboli de Vnitate Capitis viſibilis, *art.9.* Alexandrum Turre *de Eccleſ. Hierarch. lib.4. Rad.12.* & alios.

Et hanc differentiam procedere etiam in Paulo indiuidualiter patet ex Suarez, vbi ſupra *num.4.* iũcto *num.7. & ſeq.* Et docet etiã expreſsé eruditus ex nunquam ſatis laudata Societate Ieſu Theologus Nicolaus Serarius *Opuſc. de vita D.Pauli, par.4. num.70.* vbi ſic ait: Cùm ſummo Pontificatu auctus eſſet Petrus, ſoluſque ordinariã in totam quacũque diffuſam Eccleſiã, Poteſtatem haberet: omnes tamen alij Apoſtoli, & maximè ſanctus Paulus, extraordinariã accepit: Sic enim initio decebat, vt omniũ omnibus Eccleſiarũ, ſolicitudo quędam ineſſet, omnes omnium Prouinciarũ procuratio-

nem

nem, quadamtenus haberent, vt tanto & facilius, & citius, & diligentius Euangelium, omnes in oras, & regiones ſpargeretur. Ordinaria tamen, & legitima cura, & adminiſtratio penes vnum Petrum, eiuſque poſteros ſemper manſit. Sicuti cum Sacerdotio ſummo imitatus eſſet Aaron, ordinario is munere fungebatur; quod eius etiam poſteri retinuerunt: extraordinariam tamen ſimul etiam tenebat eius frater Moyſes. *Quare Patres ſi quando comparationem inter Petrum, & Paulum inſtituunt, quatuor ferè hæc docent. Primo hoſce duos Apoſtolos alijs omnibus antecellere. Secundò, Vter illorum virtutibus, & meritis altero maior ſit, nobis incertum eſſe. Tertiò; Paulum ſcientia, & doctrina, Petro anteſtare. Quartò, Petrum, Poteſtate, & auctoritate primas tenere.* Hæc Serarius nimis conducentia ad caſum noſtrum, pro reſponſione ad authoritates Patrum ab aduerſarijs adductas, ad quas latius infra.

Nec obſtat dicere ſecundò; omnia ſupradicta eſſe vera, ſed procedere loquendo de D. Paulo ſeorſim ſumpto, ſecus ſi de Paulo cum Petro coniuncto, efficientibus vnicum in Eccleſia Principem, & Caput. Reſpondeo; Hoc eſſe verbis illudere; & hanc nouam D. Pauli mixtionem: Dico nouam, quatenus aſſerit D. Paulum effeciſſe cum D. Petro, vnum Caput, atque

conſti-

conſtituiſſe vnicum Principem Eccleſiæ. Hanc, inquam, nouam D. Pauli mixtionem cum Petro, non agnoſcunt, neque indicant ſacræ Scripturæ, nec veteres Patres, nec Theologi; ergo tanquam figmentum Chimæricum admittenda non erit, Cum igitur Scripturæ abſolutè ad ſolum Petrum Primatum Eccleſiæ conferant, & veteres Patres quos plena manu, & ad ſatietatem ſuperius adduxi in prima, ſecunda, & tertia probatione, cum omnibus Scholaſticis, etiam ſimpliciter ſolum Petrum, & non alium Caput, & Pontificem Eccleſiæ vocant, prorſus negantes D. Paulo Clauem Potentiæ, & iuriſdictionis eo modo, vt Petro competit. Neſcio quo pacto Paulus poſſit ab Aduerſarijs vocari Eccleſiæ Pontifex, Princeps, & Caput, vt Petrus.

Sed inſtabis dicendo, cum Aduerſarijs n. 14. non efficere, ſi aliqua loca ſanctorum Patrum faciant mentionem ſolum de Primatu Petri, & non Pauli; quia etiam in alijs locis Patrum, ſolius Pauli Primatus aſtruitur: non, inquam, ſecundum ipſos, hoc obſtat; quia in Scripturis, Pater, Deus appellatur; ità & Filius, Dominus: & tamen hoc non obſtante, non excluditur Diuinitas Filij cum Patri Diuinitas attribuatur; nec Dominatio Patris excluditur, cum Filio conferatur.

tur. Sic & in noſtro caſu non excluditur Primatus Pauli, dum attribuitur Petro à ſanctis Patribus; nec excluditur Primatus Petri, dum attribuitur Paulo, & ſic nominato Petro intelligitur nominatus Paulus, & nominato Paulo, intelligitur nominatus Petrus, vt eorum indiuidua Aequalitas demonſtretur.

Sed hæc reſponſio non eſt admittenda, & eſt ſatis futilis & ſtraminea. Nam in Scripturis, expreſſa Diuinitate Patris, non excluditur Diuinitas Filij, quia alibi Scriptura facit mentionem de Diuinitate Filij: & expreſſa Diuinitate Filij alibi Scriptura facit mentionem de Diuinitate Patris; & ita expreſſa Diuinitate Patris, intelligitur Diuinitas Filij expreſſa: & expreſſa Diuinitate Filij, intelligitur expreſſa Diuinitas Patris. Sed ego quæro ab Aduerſarijs, cum in Scriptura habeamus expreſſum Primatum ſolius Petri, vt in multis locis apparet: Afferãt ipſi aliquem locum Scripturæ tribuentem Paulo Primatum Eccleſiæ, & ego dabo manus, & argumentum eorum vim habebit. Sed cum in ſacris litteris tantum de Primatu Petri (vt viſum eſt) efficiatur mentio, & nulla mentio efficiatur de Primatu Pauli, ſequitur, non poſſe argumentari de vno ad alium, ſicut argumentatur de Diuinitate Patris

ad

ad Diuinitatem Filij, & è contra.

Nec valet dicere, hanc mentionem Primatus Pauli, docere aliquos Patres. Nam cum Scriptura (cui ſtandum eſt) de tali Primatu, ne quidem vnum verbum aſſerat; ideò Patres (ſecundum mentem Aduerſariorum) hoc aſſerentes, reducendi ſunt ad bonum ſenſum, & interpretandi ſunt iuxta differentias, & diſcrimina, quæ diximus ſupra, adducta à D. Thoma, & alijs Patribus, & Theologis ſcholaſticis, vt infra magis in particulari dicemus. Et ideò Patres ab Anonymo adducti quando poſtea aperte, & in terminis loquuntur de Primatu Eccleſiæ, ſemper faciunt mentionem de Petro, & ne verbum quidem aſſerunt de Paulo, imó, vt probatum eſt, fatentur Paulum quoad Primatum fuiſſe Petro ſubiectum & inferiorem. Vnde miror quo pacto Aduerſarij poſsint hæc verba proferre, *n.*20. videlicet à Chriſto ipſo indiſſolubili modo conſtrictam Pauli cum Petro in eundem loci Primatum ſocietatem? Bone Deus, in quonam quęſo ſacræ Scripturæ Textu, hunc Primatum Pauli cum Petro obſeruarunt? In lucem quidem promant; quia ego, nec vlli ante me inuenerunt. Quando Chriſtus dixit Petro: Paſce oues meas inter illas etiam erant Apoſtoli, & etiam Paulus.

Sed quando, & quo pacto fuerit ex oue poſtea effectus Paſtor (vt volunt Aduerſarij) mihi, & Theologis ignotum eſt. Deſinant igitur Aduerſarij admirari; ſi Patribus (ſunt eorum ipſiſsima verba, num. 19.) credimus Petro Eccleſiæ primatum aſsignantibus; quid eſt, cur eundem Paulo aſſerentibus non patiamur? Reſpondeo breuiter, Primatum Petri credimus, quia in ſcriptura habetur expreſſe, & ideó aperté à ſanctis Patribus etiam aſſeritur. Verum Primatum Pauli non credimus, quia non ſolum non habetur in ſacra Scriptura, ſed nec etiam in ſanctis Patribus inuenitur, ſed tantum ex laudibus, & encomijs, quæ D. Paulo ſimul cum D. Petro Patres attribuunt, Aduerſarij illud non bene deducunt, & inferunt: nam ſanctorum Patrum loca, vt probatum eſt, & probabitur, de Primatu non ſunt intelligenda. Ergo credimus Patribus aſſerentibus Primatum Petri, quia cum ſacra Scriptura hoc manifeſtè dicunt: Non credimus Aduerſarijs Pauli Primatum aſſerentibus, quia id Scriptura non dicit, nec Patres ab ipſis adducti, benè intellecti, & expoſiti, hoc aſſerunt.

Hinc bene perpendant Aduerſarij, quomodò audeant ſummo Pontifici perſuadere, eorum opinionem eſſe certiſsimam traditionem om-

nium

nium Patrum, & totius vniuerſalis Eccleſiæ. Dicant quæſo, quis ex Patribus dixit, non ſolum Petrum, ſed etiam Paulum fuiſſe Caput Eccleſiæ, & parem cum Petro, quoad ſupremum eius Primatum? Certe ferè nullus. Hoc inuenio dicere Auctorem huius Epiſtolæ, qui illud deducit, ſed malè, ab aliquibus Patribus perperam ab ipſo intellectis. Et quidem ſi talis opinio eſſet admittenda tanquam omnium Patrum, & Eccleſiæ traditio (vt volunt Aduerſarij) ſequeretur, D. Thomam, & totam ſcholam Theologorum negantem expreſsè æqualitatē Pauli, quoad Primatum cum Petro, ſequeretur, inquam, aduerſari directè communi traditioni Eccleſiæ, & ſanctorum Patrum; quod abhorrent aures audire, & in Eccleſia Dei, in re tam graui D. Thomas cum omnibus Theologis, pugnaret contra omnes Patres. Agnoſcant aduerſarij, quanta laborant in Charybdi?

Et videant ſi nouus Papatus D. Pauli ab ipſis inuentus dici poſsit totius Eccleſiæ traditio. Nam quidem traditiones Eccleſiæ ſunt apertiſsimæ, & luce meridiana clariores. Quis enim non ſcit, paruulos eſſe baptizandos ex traditione Eccleſię, ait Auguſtinus *lib.* 10. *Geneſ. ad literam cap.* 23. Quis non ſcit Symbolum Fidei eſſe verè canonicum,

& Apoſtolicum, de quo Baronius *tom. 1. ann. 44.* Quis non ſcit in Calice ante conſecrationem, eſſe aquam admiſcendam, vt obſeruat Cyprianus *lib. 2. epiſt. 1.* Quis non ſcit obligationem ieiunij Quadrageſimalis, de quo D. Leo *ſerm. 7. de ieiun.* Et ſic dicendum de omnibus alijs Eccleſiæ traditionibus, & præſertim diuinis, & Apoſtolicis, quæ omnibus fidelibus patent, & vt tales ab omnibus creduntur. Sed dicant mihi Aduerſarij, iſta eorum traditio de nouo Papatu D. Pauli quandonam in Eccleſia innotuit? quis vſque adhuc, ex Chriſti fidelibus illam ſciuit? Quis ex Theologis, & Controuerſiſtis, quando de traditionibus Eccleſiæ agunt, de illa fecerunt mentionem? Certè nullus. Ipſi ſoli poſt 1646. annos in Eccleſia Dei, talem traditionem publicauerunt. Dicere autem Patribus ab ipſis citatis innotuiſſe, & de illa teſtari; ſunt meræ nugæ, eſt merum ſomnium, vt infra ſatis patebit. Cum itaque vna ex Notis Traditionum Eccleſiæ ſit conſenſio, vt optimè obſeruat eruditus Ioannes Bagotius in Apologetico fidei *par. 1. lib. 4. diſp. 4. cap. 2. ſect. 1. n. 4.* Valentia *Tom. 1. diſp. 1. quæſt. 1. punct. 7. §. 45.* & alij communiter. Et in aſſertione Aduerſariorum, quod Paulus fuerit Pontifex cum Petro, non ſolum eſt conſenſio inter Doctores, ſed po-
ſitiua

ſitiua diſſenſio. Nam ex ſanctis Patribus, & ex ipſa ſacra Scriptura D. Thomas, & omnes Scholaſtici contrarium firmant, nempe Paulum fuiſſe inferiorem, & ſubditum Petro, nec ei æqualem in regimine. Bone Deus! qua fronte audent Aduerſarij aſſerere eorum ſententiam eſſe certiſsimam traditionem Vniuerſalis Eccleſiæ, cum habeat tot, tantoſque inſignes contradictores, quos, vſque ad ſatietatem ſupra retulimus. Vereantur igitur vocare eorum ſententiam traditionem Patrum, & Eccleſiæ. Nam traditio Eccleſiæ eſt in contrarium, & ſi in hac diſceptatione breuitati non ſtuderem, latius demonſtrarem diſcurrendo per priora, & poſteriora ſecula, Patres ſemper docuiſſe Primatum ſoli, & vni Petro collatum fuiſſe, licet breuiter hoc firmatum ſit ſupra in probatione prima, ſecunda, & tertia. Vnde rectè dixit magnus Salmeronius *tom.4.tract.2.par.3.* noſtram ſententiam eſſe *Traditionem Patrum* & tamen Anonymus contendit, ſuum figmentum, Patrum eſſe traditionem. Ergo habebimus in Eccleſia duas traditiones Patrum ſibi inuicem aduerſantes, quid abſurdius dici poteſt? ſed prorſus eliminanda, & deteſtanda eſt hæc noua aſſociatio Pauli cum Petro in regimine, & Primatu Eccleſiæ, quam Anonymus

nouiſsimè in Proſcenium deduxit.

Nam regimen Eccleſiæ militantis fuit inſtitutum, vt optimè ex multis obſeruat Duuallius *de Rom. Pont. par.* 1. *quæſt.*2. Bellarminus *lib.* 1. *cap.* 9. Pueronius de Regul. Ariſtocrat. *tom.*2.*cap.*3.*num.*3. Paulianus de Iubil. *lib.*3. *cap.* 1. & alij, ad inſtar Eccleſiæ triumphantis tanquam quædam eius imago, ſed in Eccleſia triumphante præter Deum, & poſt lapſum Luciferi, non adfuit alius Princeps, niſi ſolus Michael ſine ſocietate alterius Angeli. Sic & in Eccleſia militanti, præter Chriſtum non eſt admittendus alius Princeps, & Caput, niſi ſolus Petrus ſine ſocietate Pauli, & poſt ipſum eius ſucceſſores. Adde quod Gerſon. Cancellarius Pariſienſis *lib. de Auferibilitate Papæ Conſider.*8. aſſerat nullam aliam politiam in Eccleſia cõſtituiſſe Chriſtum immutabiliter præter Monarchicam, & contrarium aſſerere, putat eſſe hæreticum. Sed ſi Chriſtus poſt inſtitutum Pontificem Petrum, inſtituiſſet poſtea, vt vult Anonymus, etiam Paulum, mutaſſet regimen Eccleſiæ contra id quod firmat Gerſonius, & tunc Eccleſia dici potuiſſet mutata, ſicut etiam quælibet res publica cenſetur mutari, quando modus, ſeu forma gubernandi mutatur: quod de Eccleſiâ dicere videtur abſurdum, vt optimè

obſeruat Becanus *in Man. Contr. lib. 1. cap. 1. num. 25.* Ergo contra Anonymum dicendum eſt cum Gerſone regimen Monarchicum Eccleſiæ, ſemper immutabiliter extitiſſe penes ſolum, & vnum Petrum.

Et ideò Concilia Generalia alium Pontificem non agnoſcunt niſi Petrum, & eius ſucceſſores, ſupra adduximus Concilium Florentinum, cui nunc addo Concilium Nicenum, *Can. 19. Arabico* Concilium Nicenum 1. *Can. 4.* Concilium Chalcedonenſe 3. *Act. 3.* Et Concilium Epheſinum, *tom. 2. cap. 16.* vbi ſic habetur: Nulli dubium, imo ſæculis omnibus notum eſt, Sanctum, Beatumque Petrum, Apoſtolorum Principem, & Caput, fideique columnam, Eccleſiæ Catholicæ fundamentum à Chriſto Regni Claues accepiſſe, nec non per ſucceſſores ſuos hucuſque viuere. Celebris eſt etiam locus alter *Concilij Generalis Lugdunenſis ſub Gregorio X.* Ipſa quoque (ait) ſancta Romana Eccleſia, ſummum, & abſolutum Primatum, & Principatum, ſuper omnem Eccleſiam Catholicam obtinet, quem ſe ab ipſo in B. Petro Apoſtolorum Principe, & Vertice, cuius Romanus Pontifex eſt ſucceſſor, cum Poteſtatis plenitudine recepiſſe veraciter, & humiliter recognoſcit. Agnoſce quæſo quomodo Concilia,

quando apertè, & clare loquuntur de Primatu Eccleſiæ, ſolum faciant mentionem de Petro, & nunquam de Paulo, & tamen Anonymus audet Paulum in Primatu Petro conſociare: ergo Patres in omnibus Concilijs Generalibus, dicendum eſt, immemores fuiſſe Primatus Pauli in Eccleſia? Ergo eorum verba in re tàm graui fuerunt ſemper trunca, & manca? Abſit hoc dicere, ſed de Paulo nunquam mentionem fecerunt; quia Chriſtus Dominus aliud Caput in Eccleſia non reliquit, niſi Petrum. Itaquè iſtum nouum, & alterum Pontificem, Paulum videlicet noſtro Anonymo relinquamus; nos autem cum tota Eccleſia D. Paulum tamquàm Apoſtolum, & inter Apoſtolos maximum, humiliter veneramur; ſed Pontificem à Chriſto inſtitutum ſolum, & vnum Petrum priuatiuè quoad Paulum, conſtanter credendum eſſe putamus.

Et tandem, vt finem imponam huic ſectioni, non deſeram hic apponere aliquas Patrum auctoritates, in quibus faciendo mentionem de Petro, & Paulo; Petrum Prærogatiua Primatus in Eccleſia extollunt; Paulum verò alijs laudibus condecorant; vndè, & hoc manifeſtè patet, Paulum cum Petro minimè Pontificem fuiſſe, vt perperam vult Anonymus. Pulcher locus eſt ille Cy-

le Cy-

le Cyrilli Hieroſolymitani *Catech.6.* vbi ſic ait: Errorem autem latius ſe proferentem coarguerunt duo viri boni huc perlati, Petrus, & Paulus Eccleſiæ Præfecti, & Simonem ſe Deum oſtentantem, talemque exiſtimatum confeſtim morte affecerunt. Nam cum Simon ſeſe ſublimem in Cœlos latum iri profiteretur, & in aerem dæmoniorum vehiculo ferreretur, genibus flexis prouoluti ſerui Dei, precum interuentu in magum eiaculati ſunt, & in terram eum deiecerunt. Vide lector quod in his verbis Petrus, & Paulus vocantur Eccleſiæ Præfecti, quis detinebit Anonymum, vt ex illis non inferat ſuam ſolitam conſequentiam, Ergo Paulus, & Petrus fuerunt ſimul Pontifices, ſed audi quid poſtea ſubijciat Cyrillus: Nihilque mirum videtur tametſi mirabile ſit; Petrus enim is erat, qui Claues Cælorum circumferebat, nec admiratione dignum; Paulus enim is erat, qui ad tertium vſque Cœlum, & Paradiſum raptus, arcana verba audierat, quæ homini proloqui nemini licet. In quibus patet, quod Cyrillus ſimul, & in eodem contextu loquens de Petro, & Paulo, Petro Primatum Eccleſiæ attribuit, alludens ad illa verba Chriſti: Et tibi dabo claues Regni Cælorum, vnde in *Catech.17.* vocauit etiam illum

PrincipemApoſtolorũ,& Regni Cęlorum Clauigerũ. Sed alijs laudibus Cyrillus Paulũ exornat, nec cum Petro participem de Primatu Eccleſiæ facit; verum alio nomine commendat, quod nimirum ad tertium, vſque Cęlum, & Paradiſum raptus fuiſſet.

Quod etiam factum inuenio apud Gregoriũ Nazianzenum Orat.26. in qua ſic aſſerit. Paulus Magnus veritatis præco, gentium in fide Magiſter, qui ad tertium vſque Cœlum peruenit, qui Paradiſi ſpectator fuit, &c. Sed ſtatim, & in eodem contextu loquens de Petro, dicit: Hic quidem Petra vocatur, & fundamenta Eccleſiæ fideique credita accipit, &c. Vide quomodo charactere Primatus Eccleſiæ diſtinguat Nazianzenus Petrum à Paulo, Paulum multis exornat encomijs, ſed Eccleſiæ Primatum vni Petro tribuit. Idem fecit D. Chryſoſtomus Homil. 9. de Pœnit. in qua plura encomia confert Petro, & Paulo; ſed Primatum Eccleſiæ ſoli Petro attribuit. Et ſupra adduxi alia verba D. Chryſoſtomi Homil. 87. in Ioan. vbi ità loquitur. Cur tandem alijs prætermiſsis, de his ſolùm Petrum affatur? ſingularis, ſiuè eximius ex Apoſtolis, & os diſcipulorum & cœtus vertex erat. Et ſtatim addit: Idcircò & Paulus aſcendit, vt eum ſtudiosè

dioſè videret. Vnde ex omnibus ſuperiùs dictis manifeſtè patet, quod Patres, quando loquuntur clarè, & apertè de Primatu Eccleſiæ, tantùm faciunt mentionem de Petro, & non de Paulo; & hoc etiam in illis locis, & in eodem contextu, in quo nominant Paulum ſimul cum Petro, & illis laudibus exornant; Primatum enim Petro ſoli conferunt. Et ideò in terminis aliqui aſſerunt, Paulum quoad Primatum fuiſſe Petro ſubditum, & inferiorem. Vide etiam præter citatos Patres Nicolaum Pontificem Epiſt. 1. ad Imperatorem Michaelem, vbi laudat Petrum, & Paulum, tanquam duo lumina magna Cœli in Eccleſia Romana conſtitutos; ſed cùm præcisè de dignitate, & auctoritate ſuæ ſedis loquitur, ſoli Petro illam tribuit. Ioannes VIII. in Ep. 18. ad Epiſcopos Manaducenſem, & Equilenſem, cum alias Petrum & Paulum Principes Apoſtolorum nuncupaſſet; tamen cùm de ſedis Apoſtolicæ auctoritate preſsius agit, ſedem vocat Petri. Et Leo IX. Ep. 1. ad Michaelem Imper. loquens de Petro, & Paulo, Cathedram, & Primatum tribuit Petro; Paulum verò Doctorem Gentium vocat. Alios etiam Patres inuenies in ſectione ſequenti.

Sed piaculum exiſtimarem, ſi ad confirmatio-

tionem ſupradictorum, non adducerem verba Clem. VI. in Extrau. Vnigenitus Dei Filius, &c. vbi ſic aſſerit: Quantum apud homines glorioſi Principes Terræ, Petrus & Paulus (per quos Euangelium Chriſti Romæ reſplenduit, & per quos Eccleſiæ religionis ſumpſit exordium, qui facti Chriſtiani populi per Euangelium genitores, gregis Dominici Paſtores, fidei Lucernæ, Eccleſiarum Columnæ, præ cæteris Apoſtolis peculiari quadam Prærogatiua in ipſo Saluatore fidei virtute præcellunt. Quorum VNI, ſcilicet Apoſtolorum Principi, ſicut bono diſpẽſatori Claues Regni Cœlorum commiſit. Alteri tanquam idoneo Doctori, Magiſterium Eccleſiaſticæ eruditionis iniunxit) in ſpeciali veneratione haberi debeant, &c. Vidiſti amice Lector æqualia encomia, & laudes, quibus Clemẽs Pontifex exornat ſimul Petrum & Paulum; vocat enim illos, Paſtores gregis Dominici, Lucernas fidei, Columnas Eccleſiarum; ex quibus verbis encomiaſticis Anonymus noſter certè inferret, Ergo Paulus & Petrus fuerunt ſimul Pontifices. Sed Clemens talem infringit concluſionem, nam ſtatim declarat illam æqualitatem à ſe poſitam inter Paulum, & Petrum, non eſſe in ordine ad Primatum; & ideò illicò differentiam po-

nit

nit inter Paulum & Petrum, quoad ſupremum Eccleſiæ regimen; nàm vni ſoli Petro tribuit(vt loquitur D. Auguſtinus,& D. Maximus) Clauem Potentiæ, Paulo verò Clauem ſcientiæ, dicens, vt viſum eſt: Quorum VNI, ſcilicet Apoſtolorum Principi, ſicut bono diſpēſatori Claues Regni Cœlorum commiſit: Alteri tanquam idoneo Doctori Magiſterium Eccleſiaſticæ eruditionis iniunxit. Hæc, vt dixi, Clemens Pontifex: cuius verba deſumpta ſunt à D. Maximo Taurinenſi Epiſcopo Homil. 3. de Petro, & Paulo, qui, teſte Gennadiô, ferè mille ducentis annis ante ipſum vixerat. Hanc etiam inæqualitatem inter Paulum & Petrum manifeſtat Eccleſia in Orationibus appoſitis in Miſſa, quas recitat in eorum feſtiuitatibus. Nam in Oratione D. Petri, ſic ait: Deus qui B. Petro collatis clauibus Regni Cœleſtis ligandi, atque ſoluendi Pontificium tradidiſti, &c. In Oratione verò D. Pauli, hæc profert: Deus qui multitudinem Gentium B. Pauli Apoſtoli prædicatione docuiſti, &c. Vide quomodò Eccleſia tribuat Petro Primatum, & Clauem Potentiæ, alludens ad illa verba Chriſti, Et tibi dabo Claues Regni Cælorum; Paulo verò tribuat Apoſtolatum, & Clauem ſcientiæ, iuxta illud, quod dixit Chriſtus:

Vas

Vas electionis erit mihi Iſte, vt portet nomen meum in gentibus.

Deniquè, ſi aliquis curioſus mihi inſtaret, an præter verba ſuperius allata, Aſcendi Ieroſolymam videre Petrum, in Epiſtolis D. Pauli extaret aliquis locus, qui pro Primatu Petri ſupra alios, poſſet adduci. Et reſpondeo affirmatiuè ex conſideratione Cardinalis Baronij *tom. 1. ann. 57. n. 3.* ex qua apparet Paulum in ſuis Epiſtolis, Primatũ Petri ſupra alios oſtẽdiſſe: nã *1. Corint. 1.* ait; *Ego quidem ſum Pauli; ego autem Apollo; Ego verò Cephæ; ego autem Chriſti.* Ex quibus verbis Baronius colligit, quod cum Petrus Corinthi nondum prædicaſſet: ſed tantùm Paulus, & Apollo: qui ſe Pauli, aut Apollo eſſe dicebat, ſe quidem tanquam ad prædicationis auctores referebant: Qui verò ſe Cephæ, aut Chriſti eſſe affirmabant, cùm ad rationem prædicationis ſibi vendicare non poſſent, ij ad Chriſtum, tanquam Fidei auctorem, & ad Petrum velut Eccleſiæ Caput à Chriſto inſtitutum, tantum reſpiciebant: neque hi à Paulo reprehenduntur; ſed priores illi tantùm, qui ſe aut Pauli, aut Apollo eſſe contentiosè affirmabant, vt ex eodem Paulo conſtat; qui poſtea tantùm in eos inuehitur, qui ſe aut Pauli, aut Apollo eſſe aſſerebant. Et licet

hanc Baronij cõſiderationem impugnet impius M. Antonius de Dominis *lib.1. cap.9. num.27.* illam tamen defendunt Epiſcopus Maſsilienſis Cœffeteau, & Pater Bouerius. & meritò. Nam quæro primò; Corinthij ſolum Cepham, qui nondum ipſis prædicauerat, neque illis præterquam nomine notus erat, inter alios Apoſtolos in Caput ſibi conſtituerent: cùm enim id neque prædicationis, neque ſolius Apoſtolatus intuitu præſtarent, planè nulla alia videtur eſſe ratio, cur id dicerent, niſi quòd Petrum in Eccleſia ſupremum Primatum gerere non ignorarent. Quòd verò non tantùm Paulus Cepham ſuperaddiderit; ſed ipſi Corinthij id de Cepha dixerint, apertè teſtatur Paulus, cùm ait: Ego autem dico, quòd vnuſquiſque veſtrum dicit: *Ego quidem ſum Pauli; Ego autem Apollo; Ego verò Cephæ.* Quo fit, vt falſum ſit, Paulum ad exemplificationem tantùm nomen Cephæ, ſuperaddidiſſe. Deindè certum eſt Paulum tantùm, qui ſe aut Pauli, aut Apollo; non qui Cephæ, aut Chriſti eſſe dicebant, reprehendiſſe.

Adducam etiam & alium locum D. Pauli manifeſtantis Primatum Petri ſuprà alios; sìc enim *1. Corinth. 15.* aſſerit: *Tradidi enim vobis quod accepi, quod Chriſtus mortuus eſt pro peccatis noſtris, & reſurrexit tertia die, & quia viſus eſt Cephæ & poſt hæc vndecim.* Quæ verba,

ba, videlicet, *Et quod viſus eſt Cepha*, explanans Theophylactus, ſic aſſerit: In primis, qui cæteris omnibus præeminebat auctoritate, ponit. Vnde Pater Iuſtinianus ex Societate Ieſu etiam dicta verba exponens, *num.6.* hæc profert ait: Apoſtolus ſe tradidiſſe Corinthijs, Chriſtum ſe videndum præbuiſſe Cephæ, tanquàm Apoſtolorum Principi, cuius apud omnes auctoritas ſumma eſſe deberet. Ità Iuſtinianus; cui adde Eſtium, aſſerentem Paulum primo loco dixiſſe Chriſtum viſum eſſe Cephæ, ideſt Petro, quia Petri tanquàm Apoſtolorum Principis prima erat auctoritas, qui proindè primus nominandus erat. Et adducit Oecumenium obſeruātem, quod Chriſtus apparuit primùm Petro tanquàm primario Duci venerandi diſcipulorum Chori. Et tandem alium locum Pauli adducit pro Primatu Petri ſuprà alios, Ioſeph Stephanus Valentinus, *in lib. de Poteſtate coactiua Rom. Pont. cap.* 8. vbi ſic ait: Glorietur licet Paulus, ſe ipſum gētium Apoſtolum, & à Hieroſolymis ad Illyricum vſque Euangelium detuliſſe; nunquàm tamen ſibi ſuo Iure, quemadmodum Petrus, totius Orbis curam vendicabit. Habuit Paulus ſuos ſibi præſcriptos terminos. Alijs etiam omnibus ſecundum cuiuſque menſuram, & regulam, ſingulatim ſua regio contigit. Solius

ta-

tamen Petri auctoritas, nullis certis terminis circumſcripta, non ſolum ſingulas, ſed omnes prouincias moderabatur, omniáque diuina auctoritate ſibi commiſſa gubernabat. *Nos autem,* ait Paulus 2. *ad Corinth. cap.* 10. *non in immenſum gloriabimur, ſed ſecundùm menſuram regulæ, qua menſus eſt nobis Deus, menſuram pertingendi vſque ad vos: non enim quaſi non pertingentes ad vos, ſuperextendimus nos.* Sed ſingula diligenter perpendamus. *Non,* inquit, *in immenſum gloriamur,* εἰς ἄμετρα, ideſt, non diffusè, ac ſine modo extollimur, & de alienis laboribus, vt ait Theodoretus efferimur, ſed *ſecundùm menſuram regulæ, qua menſus eſt nobis Deus,* ἐμέρισεν, ideſt, partitus eſt nobis Dominus, atque ſingulatim diſtribuit, menſuram pertingendi vſque ad vos. Suus cuique modus, & menſura præſcripta fuit, nec totus orbis, vt in eo præeſſent ſingulis Apoſtolis contigit, ſed pars. *Quibus tanquàm agricolis vineam diſtribuit Deus,* vt ait Chryſoſtomus, & Theophylactus in hoc loco, *ſic orbem terrarum per ſingulas partes diſpertiuit, & aſſignauit,* vt in eas quas quiſque ſuſceperat colendas, diligenter incumberet. *Petro tamen omnes creaturæ ſunt traditæ* (vt S. Gregorius lib. 7. Epiſt. 95.) *cum ipſe* (vt idem eſt auctor lib. 4. Epiſt. 38.) *primum ſanctæ, & vniuerſalis Eccleſiæ mẽbrũ fuerit, Paulus, Andreas, & Ioannes, ſingularium plebium capita.* Ità Ioſeph Stephanus, ex eius tamẽ ſentẽtia. Sed iſtam inferioritatẽ Pauli, erga

Pe-

Petrum, aliqui obſeruant, bis hic Romæ Paulum demonſtraſſe. Nam vt notat ex Dionyſio Areopagita *Epiſt. ad Timoth.* Melchior Canus *de Locis Theol. lib. 6. cap.* 3. Alexander Turre *de Hier. Eccleſ. lib.* 4. *Rad.* 12. & alij, cum Petrus, & Paulus ducerentur ad ſupplicium, extremas ſalutes ſibi dederunt; & Paulus dixit Petro: Pax tecum fundamentum Eccleſiarum, Paſtor ouium, & agnorum Chriſti; in quibus verbis recognouit illum vt Caput ſuum, & totius Eccleſiæ, alludens ad illa verba *Math.* 16. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & ſuper hanc petram ædificabo Eccleſiam meam; & etiam alludens ad alia verba *Ioan.* 21. Paſce oues meas. Deinde obſeruant Rodulphus Cupers *in Tract. de Sacroſanct. Eccleſ. ad cap. oportebat diſt.* 79. *fol.* 123. & alij, quod cum Simon Magus per aera à dæmonibus veheretur, dixit Paulus Petro: Tuum eſt imperare, meum eſt orare; vt ſuperioritatem Petri demonſtraret: Et ideo ſapiētiſsimus Ioannes Echius *de Primatu Petri lib.* 3. *cap.* 37. ſic aſſerit: Quantum vero ad Regimen, & Poteſtatem attinet, ſic Petrus fuit ſuperior Paulo, quem velut Eccleſiæ Caput venerabatur, & quod Illuſtriſsimus Princeps Georgius Saxoniæ Dux ponderabat pro Petro, quod cum Simon Magus illuderet populo, dixit Sanctus Paulus ſe oraturum, vt Petrus præciperet.

ret. Vide, imperium agnouit in Petro, & in hoc ei ceſsit. Ità Echius.

Quod confirmatur ex his, quę obſeruat Mauclerus *tom.1.par.2.lib.2.cap.3.* nempe hanc deiectionem Simonis Magi, à D.Petro factam, demonſtrare ſummam eius Præfecturam, & Monarchiam in Eccleſia Chriſti. Sed ſatis inconcuſsè in hac Sectione firmatum eſt, Paulum (vt cæteros Apoſtolos) fuiſſe parem Petro in ordine ad Apoſtolatum, at in ordine ad Regimen fuiſſe Petro ſubditum & inferiorem, & præter Doctores vbi ſupra vſque ad ſatietatem citatos, vide Bouerium *in Cenſura contra M. Antonium de Dominis lib. 1. c.3.* Videat modo Anonymus, quo pacto potuerit Paulum, Pontificem cum Petro facere.

SECTIO TERTIA.

Continens Reſponſiones ad argumenta adducta ab Anonymo pro Papatu D. Pauli.

RESTAT modò (vt magis noſtra ſententia firmetur) reſpondere ad argumenta in contrarium adducta ex authoritate multorum Patrum, qui indiſſolubili ſocietate annectentes

Paulum cum Petro, æqualitatem inter ipſos adfuiſſe demonſtrare videntur. Sed ex ſuperius dictis clara eſt reſponſio: Nàm fuiſſe æquales in eodem genere, nego; ſi in diuerſo genere, concedo. In ordine ad Apoſtolatum, concedo; in ordine ad Primatum, nego. Quoad Clauem Potentiæ, nego; quoad Clauem Doctrinæ, concedo. Verùm perpendamus aliqua loca adducta ab Aduerſarijs. Aſſerunt primò: Petrum, & Paulum vocari ab aliquibus Patribus Principes Apoſtolorum, & quòd ſummitatē principalem Apoſtolatus obtinuerunt. Sed quid ad rem? Ergo Paulus eſt ęqualis Petro in ordine ad Primatum? Nego conſequentiam. Audiat Anonymus ipſos Sorbonicos. Sic itaque aſſerit Epiſcopus Maſsilienſis Cœffeteau *contra M. Antonium de Dominis, lib. 1. cap. 4. num. 2.* Petrum, & Paulum Principes Apoſtolorum vocarunt Hieronymus, Moſes Barcephas Syrus, Nicolaus I. Ioannes VIII. & alij. In diuerſo genere fatemur, in eodem negamus. Hoc diſcrimen, de quo plura aliàs, ipſi Sanctiſsimi Patres nos docuerunt. Maximum, qui, Gennadio teſte, ante ferè mille ducentos annos Eccleſiam Taurinenſem, ſumma pietate, & doctrina rexit, ſat fuerit hìc teſtem citaſſe. Is igitur cùm Chriſtianæ fidei, ac Eccleſiarum omnium Principes

cipes nuncupaſſet, quo ſenſu accipiendum eſſet, ſtatim ſignificandum dixit. Cùm (inquit) omnes Beatiſsimi Apoſtoli parem gratiã apud Dominum Sanctitatis obtineant, neſcio quo tamen pacto Petrus, & Paulus videntur præ cæteris, peculiari quadam in Saluatore, fidei virtute præcellere; quod quidem Petro (attende diſcrimen) ſicut bono diſpenſatori Clauem Regni Cœleſtis dedit, Paulo tanquàm idoneo Doctori, Magiſterium Eccleſiaſticæ Inſtitutionis iniunxit, ſcilicet, vt quos iſte erudierit ad ſalutem, ille ſuſcipiat ad quietem; vt quorum corda Paulus patefecerit doctrina verborum, eorum animabus Petrus aperiat Regna Cœlorum. Clauem enim quodammodò à Chriſto Scientiæ & Paulus accepit; Ambo igitur Claues à Domino acceperùnt, ſcilicet, Scientiæ iſte, ille Potentiæ: Diuitias immortalitatis ille diſpenſat, Scientiæ Theſauros iſte largitur. Itaque vides Petro ſuum conſtare Primatum, etiam ſi Paulus Princeps & ipſe Apoſtolorum dicatur. Eſt enim Princeps Petrus Iuriſdictionis Auctoritate, eſt idem Paulus merito Doctrinæ. Hucuſque Cœffeteau. Et ante illum Cardinalis Bellarminus, quem audent Aduerſarij pro ſua ſententia adducere: ſic enim ait, *lib. 1. de Romano Pontif. cap.* 27. Sicut Petrus dicitur Prin-

ceps Apoſtolorum, quia inſtitutus eſt Caput, & Paſtor ouium, ità etiam Paulus dici poteſt Princeps Apoſtolorum, quia munus Apoſtolicũ exuberantiſsimè adimpleuit. Ità ille; cui etiam adde Ioannem Vvigers *in 2.2. D. Thomæ, de Fide, Spe, & Charitate, ad quæſt. 1. art. 10. dub. 1. num. 102. tract. de Pontifice*. Ergo licèt Paulus etiam vocetur Princeps Apoſtolorum, non ſequitur (vt volunt Aduerſarij) fuiſſe Pontificem cum Petro, & Caput Eccleſiæ, cùm in diuerſo genere dicatur Paulus Princeps Apoſtolorum à Petro. Et hoc dicere volunt Patres adducti, nec àliter intelligendi ſunt. Et ideò, præter Doctores citatos, vide Zachariam Bouerium *in Cenſura contra M. Antonium de Dominis, lib. 5. cap. 5.* vbi optimè explicat, in quo ſenſu Patres vocent Petrum, & Paulum Principes Apoſtolorum, abſque præiudicio Primatus Petri; quod etiam probauit *in cap. 11.* Itaque, quandò Petrus ſeorſim vocatur Princeps Apoſtolorum, tunc intelligitur eſſe Princeps reſpectu omnium Apoſtolorum, etiam reſpectu Pauli, quia reſpectu omnium habet curam, & gubernationem Paſtoralem. Nemo enim excipitur ab eo, quod illi dictum eſt, Paſce oues meas. Quod autem Petrus, & Paulus ſimul vocantur Principes Apoſtolorum, hoc intelligendum eſt, non de vero Principatu, aut

gu-

gubernatione Paſtorali; ſed de eminentia laborum, ac moleſtiarum, in quibus illi duo præcelluere. Itaque magna eſt differentia inter Petrum, & Paulum. Primò, quia Petrus duplici titulo vocatur Princeps Apoſtolorum: tùm propter eminentiam poteſtatis, ſeù præfecturæ; tùm propter eminentiam laboris. At Paulus, poſteriori tantùm. Secundò, Petrus, & ſeorsìm ſolus, & coniunctim cum Paulo vocatur Princeps. At Paulus ſeorsìm nunquam; quod benè notandum eſt. Et ità docet Martinus Becanus *de Republ. Eccleſ. lib. 2. cap. 4. num. 15.*

Secundò. Alias Patrum auctoritates adducunt Aduerſarij, aſſerentes, Petrum, & Paulum fuiſſe fundamenta Eccleſiæ, concedo: ergo fuerunt in Summa Poteſtate, & Iuriſdictione: ergo conſtituunt vnicum Principem, & Caput Eccleſiæ, nego. Et alioquin de omnibus Apoſtolis hoc poſſet dici; nàm non ſolùm à Patribus, ſed etiam à ſacris Litteris vocantur Eccleſiæ fundamenta. Audi itaque ex præclara Societate Ieſu Turrianum *tom. 1. in 2. 2. D. Thomæ, diſp. 15. dub. 1.* ità aientem: Tribus modis Apoſtoli dicuntur fundamēta Eccleſiæ, ſine vllo tamen Petri præiudicio. Vno modo, quia ipſi primi Eccleſias vbique fundarunt. Secundò, ratione Doctrinæ illis reuela-

tæ, quam omnes prædicauerunt. Tertiò, quia omnes habuerunt poteſtatem in omnes Eccleſias, quamuis Petrus peculiariter, vt illi in Primatu ſuccederetur. Hæc Turrianus. Nihil igitur officit ad Primatum Petri, quod Paulus cum ipſo vocetur à Patribus fundamentum Eccleſiæ: nàm ex hoc (vt patet ex Turriano) non poteſt deduci, fuiſſe æqualem D. Petro in Regimine; vt malè inferunt Aduerſarij. Qui quidem audiant etiam Zachariam Bouerium *in Controuerſ. tom. 2. in demonſtrat. 3. Symboli de Vnitate Capitis viſibilis, art. 8.* aſſerentem, cum qua differentia, Paulus cum cæteris Apoſtolis, & Petrus dicantur fundamenta Eccleſiæ. Apoſtoli (ait) idcircò fundamenta nuncupantur, quia fundauerunt Eccleſiam in fide, & Doctrina Chriſti. Quemadmodum ait Paulus *1. Corinth. 3.* Vt ſapiens Architectus fundamentum poſui. Quod etiam tradit Beatus Ignatius *Epiſt. 5.* Vna eſt Eccleſia (inquit) quam fundauerunt Sancti Apoſtoli in Sanguine Chriſti, proprijs ſudoribus, & laboribus. Petrus verò ſingulari quodam modo Eccleſiæ fundamentum dicitur, quia ſupremus Rector, ac Gubernator Eccleſiæ à Chriſto inſtitutus eſt. Ità ille, quod etiam fuſiùs docuit *in Cenſura contra M. Antonium de Dominis, part. 2. lib. 1. cap. 6.* Vide etiam Tannerum *tom. 3. diſput. 1. q. 1. punct. 7.*

punct.7.S.28. Ioannem Vvigers *in 2. 2. D.Thomæ, tract. de Pontifice ad q.1.art.10.dub.1.num.24. cum ſeq.* Alphonſum de Caſtro *aduerſus Hæreſ. lib.10. verb.* Papa. Dico itaque, quod Paulus, & alij Apoſtoli dicuntur fundamenta Eccleſiæ, quia omnes fundarunt vbique illam; non enim Petrus ſolus per ſe conuertit totum Mundum ad fidem, ſed diuerſi diuerſas Regiones ſuſceperunt, & ad fidem Chriſti adiuuerunt. Vnde Paulus *ad Rom.15.* ait. *Sic autem prædicaui Euangelium hoc, non vbi nominatus eſt Chriſtus, nè ſuper alienum fundamentum ædificarem.* Admittimus igitur Paulum, & alios Apoſtolos ſuis modis dici fundamenta Eccleſiæ, ſed tamen addimus peculiarem fundamenti rationem competere Petro. Vnde ſequitur proindè, quod ſit ipſe vniuerſalis Rector, & Caput Eccleſiæ. Vide præter Doctores citatos Pitigianum *in 3 ſentent.tom.2.diſt.25.q.2.ar.1.*

Tertiò. Non obſtat authoritas aliquorũ Patrũ vocantium Paulum Collegam D. Petri: nàm hoc nomen etiam vſurpatur in eo, qui minorem habet poteſtatem, & dignitate ſit inferior; alioquin omnes Epiſcopi eſſent pares Summo Pontifici, & in eodem honoris culmine, ac dignitatis Pecleſiaſticæ æquali gradu collocati; vt nouiſsimè perperam voluit impius Claudius Salmaſius

de Primatu Papæ lib. 1. cap. 6. fol. 94. & 95. nixus authoritate D. Cypriani *Epiſt. 2. ad Antonianum*, in qua vocauit Cornelium Pontificem Romanum Collegam ſuum. Et ideò dicendum eſt, quod ſicut D. Cyprianus, vocando Pontificem Collegam ſuum, non intellexit facere illum æqualem ſibi, vt certum eſt: Ità & Patres ab Aduerſarijs adducti, vocando Paulum Collegam Petri, non intenderunt facere Paulum æqualem Petro: nam, vt dictum eſt, nomen, Collega, aliquando non ſignificat omnimodam parilitatem. Vnde adducam hic verba eruditi Iacobi Pamelij *in Epiſt. 4. Cypriani*, vbi vocauit etiam Fabrianum Pontificem Collegam ſuum, & ideo Pamelius ait: Collegæ dicuntur, non illi dumtaxat, qui eiuſdem Poteſtatis ſunt, vt duo Conſules, duo Tribuni, ſed & qui eiuſdem ſunt Collegij. Vnde & presbyteri Epiſcoporum Collegę dicuntur à Concilio Carthaginenſi I V. can. 25. Atqui quanto ſint Epiſcopis inferiores presbyteri, infra demonſtrabimus. Poteſt ergo quis Collega eſſe ſui ſuperioris, non ea tamen ratione, qua ille ſuperior eſt. Hinc in Concilio Africano Aurelij Carthaginenſis Epiſcopi Collegæ dicuntur omnes Epiſcopi, Conſacerdotes, ac Coepiſcopi, can. 21. 12. ac 31. Et tamen tanta fuit Carthaginenſis

Epi-

Epiſcopi præeminentia, vt nihil, illo inconſulto, cæteris Epiſcopis, ac Primatibus Numidiæ, ac Mauritaniæ, agere liceuerit, can. 26. eiuſdem Concilij. Hucuſque Pamelius. Quæ quidem omnia deſumpſit à Doctore Pariſino, Remundo Ruſo, *qui in Apologia pro Pontifice Romano, contra Molineum fol. 119.* poſt multa ſic aſſerit: Poteſt ergo quis Collega eſſe ſuperioris ſui, non ea tamen ratione, qua ille ſuperior eſt. Suetonius de Auguſto ſic ſcribit: Perpetuam Tribunitiam poteſtatem recepit, in qua ſemel, atque iterum per ſingula luſtra Collegam ſibi cooptauit. Ibidemque ait de Cæſare. Nemini verò dubium eſt Tribunum illum Collegam Auguſti, poteſtate, dignitateque, niſi Tribunitia, parem non fuiſſe. Ità ille. Dico igitur, quod ſicut presbyter dici poteſt Collega Epiſcopi, non quatenus Epiſcopus eſt Epiſcopus, ſed quatenus Epiſcopus eſt etiam presbyter. Ità Paulus Apoſtolus dicitur à Sanctis Patribus Collega Petri, non quatenus Petrus Papa, & Caput Eccleſiæ eſt, ſed quatenus Petrus eſt etiam Apoſtolus. Itaque Paulum, & Petrum concedo Collegas fuiſſe, ratione prædicationis, & Apoſtolatus; ſed in regenda Eccleſia, & quoad Primatum, Paulum inferiorem fuiſſe Petro, dicendum eſt.

Quar-

Quartò. Ad argumentum, quod Aduerſarij adducunt, & de quo exultant, & Io triumphe videntur canere; eſt D. Epiphanium aſſerere, Paulum, & Petrum fuiſſe Epiſcopos Romanos: Ergo fuit par Petro in Primatu Eccleſiæ. Reſpondeo primò. Quod Epiphanius loquendo in terminis de Primatu Eccleſiæ, ſic ait, *in lib. Ancboratus, non longè ab initio*: Ipſe Dominus conſtituit Petrum Primum Apoſtolorum, petram firmam, ſuper quam Eccleſia Dei ædificata eſt. Itaque ſecundum Epiphanium in Primatu Paulus non eſt par Petro; quia, ait ipſe, Petrum fuiſſe à Chriſto conſtitutum Primum Apoſtolorum: Ergo & Pauli. Et ſuper Petrum Eccleſiam fundatam eſſe: ergo non ſuper Paulum. Deinde *lib. 2. Hæreſ.* 51. poſt multa ſic concludit. Quare Petrum Diſcipulorum ſuorum Principem elegit, vti perſpicuè declaratum eſt. In quibus verbis Dionyſius Petauius animaduertens *num.* 17. ſic ait: Egregius locus, ex quo liquet Petrum Andreæ, ac cæteris Apoſtolis, non ætatis, aut vocationis ordine, ſed Principatus, ac Dignitatis anteponi. Ergo etiam & D. Paulo. Itaque D. Epiphanius, quando dixit Paulum fuiſſe Epiſcopum Romanum, reducendus eſt ad bonum ſenſum, & explicandus. Ideò Reſpondeo ſecundò, contra Pri-

matum D. Petri, hoc argumentum adduxiſſe tetram illam peſtem Eccleſię, Marcum Antonium de Dominis. Dico igitur, ſolum Petrum Epiſcopum Romanum extitiſſe. Vnde paſsim Patres Romanam Eccleſiam, Petri Cathedram vocant. Pro omnibus adducam tantùm Optatum *lib. 2. contra Donatiſtas* ſic aſſerentem: Negare non potes, ſcire te in Vrbe Roma Petro Primam Cathedram Epiſcopalem eſſe collatam, in qua ſederit omnium Apoſtolorum (ergo & Pauli) Caput Petrus; vnde & Cephas appellatus eſt. Ità ille. Igitur dicitur à D. Epiphanio Paulũ cum Petro, Epiſcopum Romanum fuiſſe, non quia propriè, & in rigore fuerit, ſed quia Socius, & Collega D. Petri, fundauit ſimul cum ipſo Eccleſiam Romanam, cuius tamen Epiſcopatus penès Petrum ſtetit. Vide Franciſcum Agricolam *tract. de Primatu S. Petri Apoſt. cap. 10. in ſua monitione ad Lectorem*. Igitur quando Epiphanius dixit Paulum fuiſſe Epiſcopum Romanum, hac ratione dixit, quia Epiſcopalia munera Romæ exercuit.

Quod poteſt confirmari ex opinione Fauardentij Doctoris Sorbonici in Diuum Irenæum *lib. 3. cap. 3.* vbi ſic ait: Mihi perplacet Sauderi doctiſsimi Theologi conciliatio, Petrum quidem Clementem ordinaſſe, *Sed huic Linum, & Cletum in*

Cata-

Quartò. Ad argumentum, quod Aduerſarij adducunt, & de quo exultant, & Io triumphe videntur canere, eſt D. Epiphanium aſſerere, Paulum, & Petrum fuiſſe Epiſcopos Romanos: Ergo fuit par Petro in Primatu Eccleſiæ. Reſpondeo primò. Quod Epiphanius loquendo in terminis de Primatu Eccleſiæ, ſic ait, *in lib. Ancboratus, non longè ab initio*. Ipſe Dominus conſtituit Petrum Primum Apoſtolorum, petram firmam, ſuper quam Eccleſia Dei ædificata eſt. Itaque ſecundum Epiphanium in Primatu Paulus non eſt par Petro; quia, ait ipſe, Petrum fuiſſe à Chriſto conſtitutum Primum Apoſtolorum: Ergo & Pauli. Et ſuper Petrum Eccleſiam fundatam eſſe: ergo non ſuper Paulum. Deinde *lib. 2. Hæreſ. 51.* poſt multa ſic concludit. Quare Petrum Diſcipulorum ſuorum Principem elegit, vti perſpicuè declaratum eſt. In quibus verbis Dionyſius Petauius animaduertens *num. 17.* ſic ait: Egregius locus, ex quo liquet Petrum Andreæ, ac cæteris Apoſtolis, non ætatis, aut vocationis ordine, ſed Principatus, ac Dignitatis anteponi. Ergo etiam & D. Paulo. Itaque D. Epiphanius, quando dixit Paulum fuiſſe Epiſcopum Romanum, reducendus eſt ad bonum ſenſum, & explicandus. Ideò Reſpondeo ſecundò, contra Pri-

matum D. Petri, hoc argumentum adduxiſſe tetram illam peſtem Eccleſię, Marcum Antonium de Dominis. Dico igitur, ſolum Petrum Epiſcopum Romanum extitiſſe. Vnde paſsim Patres Romanam Eccleſiam, Petri Cathedram vocant. Pro omnibus adducam tantùm Optatum *lib. 2. contra Donatiſtas*, ſic aſſerentem: Negare non potes, ſcire te in Vrbe Roma Petro Primam Cathedram Epiſcopalem eſſe collatam, in qua ſederit omnium Apoſtolorum (ergò & Pauli) Caput Petrus; vnde & Cephas appellatus eſt. Ità ille. Igitur dicitur à D. Epiphanio Paulũ cum Petro, Epiſcopum Romanum fuiſſe, non quia propriè, & in rigore fuerit, ſed quia Socius, & Collega D. Petri, fundauit ſimul cum ipſo Eccleſiam Romanam, cuius tamen Epiſcopatus penès Petrum ſtetit. Vide Franciſcum Agricolam *tract. de Primatu S. Petri Apoſt. cap. 10. in ſua monitione ad Lectorem*. Igitur quando Epiphanius dixit Paulum fuiſſe Epiſcopum Romanum, hac ratione dixit, quia Epiſcopalia munera Romæ exercuit.

Quod poteſt confirmari ex opinione Fauardentij Doctoris Sorbonici in Diuum Irenæum *lib. 3. cap. 3.* vbi ſic ait: Mihi perplacet Sauderi doctiſsimi Theologi conciliatio, Petrum quidem Clementem ordinaſſe, *Sed huic Linum, & Cletum in*

Cata-

Catalago Epiſcoporum Romanorum præponi, quod eos Petrus ſibi coadiutores aſciuiſſet. Ita ille. Si igitur ſecundùm Fauerdentium aliqui Patres appoſuerunt, & vocant Epiſcopos Romanos Linum, & Cletum, non quia verè fuerunt Pontifices, ſed quia in vita D. Petri fuerunt eius Coadiutores: quid mirum, ſi D. Paulus ab Epiphanio vocetur etiam Romanus Epiſcopus, non quia talis fuiſſet, ſed quia magis quàm Linus, & Cletus D. Petrum coadiuuit, & in Eccleſia Romana fundanda fuit eius Socius, & Collega. Sed notandum eſt hic cum P. Zacharia Bouerio *in Cenſura M. Antonij de Dominis lib. 4. cap.* 1. quod duplex fundationis genus quo ad rem ſpectat, conſiderandum eſt, Vnum quidem, quod per Euangelij diſsiminationem, & fidei prædicationem peragitur: ea verò eſt huius fundamenti ratio, vt tum primum aliqua Eccleſia fundari dicatur, cum populus ab errore reuocatus, ad Chriſti fidem conuertitur. Alterum eſt cum populo ab errore conuerſo, & Chriſti fide imbuto, nouus ibi Epiſcopatus erigitur, & Epiſcopalis Sedes in Eccleſia fundata à ſuo Epiſcopo adminiſtratur. Primum quidem fundationis genus, ſi Romanam Eccleſiam ſpectamus, Petro, & Paulo æquè conuenire poteſt, vterque enim Romæ Euangelium diſſeminauit,

vter-

vterque in Romana Vrbe ad Chriſti fidem introducendam, laborauit, quanquam prior Petrus ad eam acceſſerit, quo fit, vt etiam vterque hoc fundationis genere ipſius Eccleſiæ fundator, appellari queat. Vnde ex hoc ſequitur, vt Romani Pontifices Petrum, & Paulum Romanæ Eccleſiæ auctores cognoſcãt, Bullas ſub vtriuſque nomine conficiant, vt infra dicemus, plũbeum ſigillum vtriuſque imagine cõnectent, vtriuſque officium ſimul coniungant, ac in omni ferè Pontificali munere, cum B. Petri memoriam celebrant, Paulum à Petro nunquam diſiungant, neque enim id alia ratione præſtant, quàm quod æquè à Petro, & Paulo Romanam Eccleſiam hoc fundationis genere fundatam eſſe profitentur; at verò ſi alterum fundationis genus ſpectes, Petrus dumtaxat Romanæ Eccleſiæ fundator fuit, is enim ſolus Romanam Eccleſiam vt proprius Epiſcopus rexit, ad Pontificale Solium, etiam erexit, ac quamdiu vixit, ſolus ſine Paulo eam Eccleſiam, ac ſimul cunctas Orbis Eccleſias Pontificia auctoritate adminiſtrauit. Vide enim eumdem Boucrium *lib. 2. cap. 7. & cap. 4.* vbi firmat, quod licet Paulus cum Petro in Romana Eccleſia fundanda laborauerit; non tamen illius Epiſcopus fuit, aut Roma ſimul duos Epiſco-
pos

pos habuit,ſed vnum Petrum dumtaxat. Dicitur itaque Romana Eccleſia à duobus Apoſtolis fundata, eo quod Petrus primũ, deinde Paulus Romanum populum Chriſtiana fide imbuerint, at Epiſcopatus tantummodo apud Petrum manſit. Et ità hanc ſententiam in terminis, præter Bouerium vbi ſupra, tenet Cœffeteau *contra Rempublicam M. Antonij de Dominis tom. 2. lib. 4. cap. 1 num. 8. & 11.* vbi ſic ait: Iunxiſſe operas Principes Apoſtolorum, ac de communi conſilio, cum alter alterum Romæ nactus eſſet, rebus Eccleſiæ conſuluiſſe, nullus dubitat. Sed Paulum égiſſe Romæ Epiſcopum, ſi Eccleſiaſtici vocabuli vis, & energia attendatur, vix eſt, vt concedi poſsit, cum Cathedram ibi figere non potuit, occupata (vt omnes Patres aſſerunt) ea Sede à Petro Apoſtolorum Coryphæo. Accedit, quod cum Paulus Gentium Apoſtolus diuinitus conſtitutus eſſet, vt omnibus nationibus Euangelij lucem præferret, nulli certo loco aſtringi, ac veluti alligari debuit. Quod ergo à quibuſdam ſcriptoribus Paulus inducitur Epiſcopus Romanus, ad functiones Epiſcopales, quas Paulo vbique obire licuerit, omninò referendum eſt, non ad Cathedræ illam erectionem, quam vni Petro acceptam habet Eccleſia Romana. Sic ergo intelligendus Epipha-

phanius, qui expreſsis verbis Paulum cum Petro Epiſcopum Romanum facit: ſcilicet ad munera Epiſcopalia reſpexit, cum tamen eum non lateret Epiſcopatus Romani propriè ſpectati fundamenta, vnum ieciſſe Petrum. Hinc ſcilicet, vt oſtendimus, plerique eorum, qui Catalogos Romanorum Pontificum contexunt, à Petro, prætermiſſo Paulo, initium ducunt, ac demum ad Linum, Clementem, ac deinceps alios progrediuntur. Hucuſque Epiſcopus Maſsilienſis. Vnde D. Auguſtinus *Epiſt.* 164. recẽſet Epiſcopos Romanos à Sancto Petro, ad Anaſtaſium *tom.* 2. his verbis: Quanto certius, & vere ſalubriter ab ipſo Petro numeramus, cui totius Eccleſiæ figuram gerenti, Dominus ait: Super hanc petram ædificabo Eccleſiam meam Petro enim ſucceſsit Linus, Lino Clemens, &c. Vide etiam Amicum *tom.* 4. *diſp.* 5. *ſect.* 1. *num.* 6. qui adducit D. Irenæum. Hinc Patres apertè, & clarè Romanam Cathedram, & Epiſcopatum D. Petro tribuunt, vt Gregorius *Epiſt.* 37. *ad Eulogium Epiſcopum Alexandrinum*, Hieronymus *lib. de viris illuſtribus cap.* 1. Damaſus *in vita B. Petri*, Seuerus Sulpitius *Hiſtor. Sacr. lib.* 2. D. Leo *ſerm.* 1. *in natal. B. Petri, & Pauli*. Bernardus *Epiſt.* 237. *ad Eugenium Papam*, & alij communiter. Et ideò ſententiam ſuperius impugnatam, nem-

pè Paulum fuiſſe etiam Epiſcopum Romanum, latè, præter Doctores adductos, refellit Martinus Becanus *de Repub. Eccleſiaſt. lib. 3. cap. 2. per totum*. & ideo Ioannes Lorinus *in Acta Apoſt. cap. 28. verſ. 31. in fin.* loquens de Petro, & Paulo ſic aſſerit: Dempta Primatus, & Romani Epiſcopatus in Petro prærogatiua, paria ferè omnia de vtroque prædicant Patres, vt proprio de hac re ſermone demonſtraui. Nec aliter Epiphanius ambos vocans Romanos Epiſcopos intelligẽdus eſt, quàm propter functiones Epiſcopales, quas vbique licuit Paulo obire, etiam Romæ, ſed ſalua dicta Petri prærogatiua Capitis. Hæc Lorinus. Vide etiam ex Doctoribus Sorbonicis Mauclerum *de Monarc. tom. 1. par. 2. lib. 4. cap. 10.*

Ex his omnibus breuiter contra Aduerſarios aſſero, Petrum, & Paulum fuiſſe Epiſcopos Romanos hoc modo, videlicet, Petrum propriè, ac titulo; Paulum officio adiutoris Petro ſubordinati. Hinc Photius *in Bibliotheca c. 254. fol. mihi* 1403. loquens de Ioanne Apoſtolo Epheſi Epiſcopo, ſic ait: Ab exilio reuocatus, Epheſinæ præfuit Sedi, & per ſe cum ſeptem Epiſcopis Epheſinam Diœceſim rexit. Ità ille. Itaque tempore D. Ioannis, regebant Eccleſiam Epheſinam octo Epiſcopi, non quia omnes eſſent Epiſcopi Ephe-

ſini,

ſini, ſed Ioannes erat propriè, ac titulo Epiſcopus, alij verò ſeptem erant Epiſcopi officio adiutorum, Ioanni ſubordinatorum. Sic dicendum eſt in caſu noſtro, fuiſſe Petrum, & Paulum Epiſcopos Romanos, Petrum propriè, Paulum tamquam eius coadiutorem.

Et tandem ad confirmationem ſupradictorum, opponam hic verba Sulpitij Seueri *lib.2.Hiſt.* ſic aſſerentis: Eo tempore Diuina apud Vrbem Religio inualuerat Petro, vbi Epiſcopo gerente, & Paulo, poſtea quàm ab iniuſto Præſidis Iudicio Cæſarem appellauerat, Romam deducto, ad quem audiendum plures conueniebant, qui veritate intellecta, virtutibuſque Apoſtolorum, quas tunc crebrò ediderant, permoti ad cultum Dei ſeſe conferebant. In quibus verbis apertè patet, Sulpitium Epiſcopatum Romanum ſoli Petro tribuere, cum tamen faciat mentionem de Paulo, & ipſum conſociet Petro in virtutibus, & prędicatione, nõ autem in Epiſcopatu. Quod etiam patet apud D. Hieronymum in Catalogo ad Dextrum Prætorij præfectum, vbi docet Petrum Romæ vigintiquinque annis Cathedram Sacerdotalem tenuiſſe, & ſtatim loquens in eodem contextu de Paulo aſſerit tãtum, quod pro Chriſto Romæ truncatur. Et in libro Pontificalis, qui

Damaſo, vel Anaſtaſio tribuitur, hæc de Petro habentur. Petrus ingreſſus in Vrbem Romam ſub Claudio Cæſare, ibi ſedit Cathedram Epiſcopatus annos vigintiquatuor, menſem vnum, dies octo. Hic martyrio cum Paulo coronatur poſt paſsionem Domini annis triginti octo. Vide quomodo apponat Paulum ſocium Petro in martyrio, non autem in Cathedra. Malè igitur Anonymus auſus eſt conſociare Paulum cum Petro in Epiſcopatu Romano: nam Cathedra Romana ſemper penès vnum Petrum fuit. Recognoſcat etiam Anonymus Bedam *in Act. Apoſt. cap.* 15. vbi ſic ait: Scimus Petrum, & Paulum Apoſtolos anno poſt reſurrectionem Domini trigeſimo octauo, id eſt vltimo Neronis anno paſſos fuiſſe martyrium,& B.Petrum Romæ vigintiquinque annos Epiſcopalem ſediſſe Cathedram. Vide quomodo Beda loquens de Petro, & Paulo Romæ ſimul degentibus, in Cathedra tamen ſolum Petrum conſtituat, & Epiſcopum Romanum eſſe dicat. Quod etiam manifeſtat Prudentius Hymno 2. de Sancto Stephano. Hic Romæ iam regnant duo, Apoſtolorum Principes. Alter vocatur Gentium. Alter Cathedram poſsidens. Primam, recludit creditas Æternitatis Ianuas. Satis igitur ex omnibus ſupradictis re-

ma-

manet labefactatum argumentum deſumptum ex Epiphanio, qui vocauit Petrum, & Paulum Epiſcopos Romanos, nam ſano modo Epiphanius intelligendus eſt, & in eo ſenſu, in quo ſupra à nobis explicatum eſt. Adde, quod etiam negandum eſt Aduerſarijs, Epiphanium vocare Petrum, & Paulum Epiſcopos Romanos, ſed vt ex textu Græco translatandum eſt, Epiſcopos apud Romam. Eſt enim magna differẽtia, aliquos v.g. eſſe Epiſcopos Cathanenſes, & eſſe Epiſcopos in Vrbe Cathanæ. Latius hoc argumentum refellere volui, quia Defenſores Anonymi Achillem ſuum putabant.

Quintò, non obſtat argumentum ab aduerſarijs adductum, nempè Pontifices vocari ſucceſſores D. Petri, & Pauli; nam reſpondeo, ità Patres locutos fuiſſe; non quaſi Paulus cum Petro iunctus, fuerit Caput Eccleſiæ, & Pontifex Romanus; ſed quia cum Petro fundauit Eccleſiam, Prædicatione, Miraculis, Martyrio, &c. Et ideò ex hoc Patres vocant Pontifices, ſucceſſores Petri, & Pauli. Sed non deſeram hìc apponere verba Ioannis à Capiſtrano *de auctorit. Papæ par. 3. ſecundæ partis principalis fol. 113.* vbi ſic ait: Romanus Pontifex non ſolum Petri, ſed etiam Pauli ſucceſſor eſt, Petri quidem in plenitudinem poteſtatis,

Pauli verò in plenitudinem legalitatis,ideſt ſciétiæ. Ergò Pontifices dicuntur ſucceſſores Petri, & Pauli, non in eodem, ſed in diuerſo genere. Et vt penitùs remaneant aduerſarij conuicti, adducam hìc verba D.Epiphanij *Hæreſ.41.fol.mihi 300.* vbi ſic ait: *Cerdo, Hyginij Papæ temporibus fuit, qui in Apoſtolorum Iacobi, & Petri, & Pauli ſucceſſione nouum locum tenebat.* Quid ad hæc verba reſpondebunt aduerſarij? ſi ipſi aſſerunt Petrum, & Paulum fuiſſe Pontifices, quia Patres aſſerunt Pontifices fuiſſe ſucceſſores Petri, & Pauli, non ſolum duos; ſed etiam tres Pōtifices in Eccleſia habebimus, quia vt vidiſtis, Epiphanius dicit Hyginium Papam, non ſolum fuiſſe ſucceſſorem Petri, & Pauli,ſed etiam Iacobi. Hic locus D. Epiphanij penitùs Aduerſarios euertit,& conuincit, & ideò rectè obſeruauit Bouerius *in Cenſura M. Antonij de Dominis lib.1. cap.5.* Quod ſi Romani Pontifices æquè in eorum Bullis Petri, & Pauli nomen vſurpent, hos duos Apoſtolos meritò venerari, eo quod ſimul Romanam Eccleſiam fundauerint,& eandem proprio ſanguine conſecrarint,manente tamen illibato Primatu Petri. Vnde modo ſuperiùs explicato, venit intelligendus Euſebius *lib.3. cap.21.Hiſtor.* aſſerens Clementem III. in Vrbe Roma tenuiſſe Pontificatum poſt Paulum,& Petrum.

trum.

trum. Quæ omnia confirmantur ex reſponſione ad aliud argumentum Anonymi, aſſerentis Pontifices ſedere in Throno D.Petri, & D.Pauli, vt de ſeipſo teſtatur Gregorius VII. in Excommunicatione lata contra Henricum IV. anno 1080. Ergo,ait Anonymus,Paulus fuit Pontifex ſimul cum Petro; ſed non obſeruat,vel noluit obſeruare, Gregorium VII. in dicta Bulla poſuiſſe, & agnouiſſe differētiam inter Petrum, & Paulum;vnde in principio dictę Bullæ ſic ait: Beate Petre Princeps Apoſtolorum, & tu Beate Paule Doctor Gentium dignamini quæſo aures veſtras ad me inclinare, &c. Ergò dicendum eſt ſedere Pontifices in Throno D. Petri, & D. Pauli, quia ſunt eorum ſucceſſores; ſed diuerſo genere, dicuntur enim ſedere in Throno D.Petri in ordine ad Clauem Potentiæ, & ideò dixit Gregorius VII. Beate Petre Princeps Apoſtolorum; dicuntur ſedere in Throno D. Pauli in ordine ad Clauem Scientiæ, & ideò dixit Gregorius, & tu Beate Paule Doctor Gentium, &c. Igitur Pontifices ſedent in Throno D. Petri, & D. Pauli, & dicuntur eorum ſucceſſores, quia ambo Eccleſiam Romanam fundauerunt, Petrus vt Caput habens Clauem Potentiæ, Paulus vt Apoſtolus habens Clauem Scientiæ. Vnde

ex his patet reſponſio ad aliam auctoritatem Patrum aſſerentium Pontifices eſſe Vicarios D. Petri, & D. Pauli. Nam reſpondeo hoc eſſe verum, ſed diuerſa ratione. Audi Cœffeteau, vbi ſupra *contra M. Antonium de Dominis tom. 2. lib. 4. cap. 1. num. 12.* Pontifex dicitur Vicarius Apoſtolorum, quod in labores eorum introierit. Dicitur Vicarius Pauli, quod Romam ſuæ authoritatis ſedem nactus ſit, quam Paulus ſua doctrina illuſtrarit, ac etiam ſuo ſanguine conſperſerit, & veluti ſacrarit. Dicitur verò Vicarius Petri, quod eam Cathedram inſideat, in qua Petrus Epiſcopus ſedit.

Sextò, non obſtat etiam argumentum deſumptum ex verbis Pontificum aſſerentium efficere aliquid authoritate D. Petri, & D. Pauli. Nam ad illud optimè reſpondet Martinus Becanus *de Repub. Eccleſ. lib. 3. cap. 2. nu. 5.* Cui adde Nicolaum Cœffeteau loco citato *contra M. Antonium de Dominis to. 2. lib. 4. cap. 1. num. 12.* aſſerit enim Apoſtolicam authoritatem, qua potitur Pontifex, etiam in Paulo reſediſſe, quippe qui non ſecus ac Petrus, Chriſti Apoſtolus fuerit. Quarè mirum eſſe non debet Pontificis, quem hęredem Apoſtolorum nuncupat Hieronymus, poteſtatem ad Paulum etiam referri; maximè verò, quod cum Petro operam nauarit, & Eccleſiam inſtituerit, quodque totum

tum ſanguinem cum doctrina ei profuderit. Igitur, dicuntur Pontifices multa præſtare authoritate Petri, & Pauli, quod vterque nouellam illam plantam excoluerit, ac demum cruore ſuo aſperſerit, ac irrigarit. Sed primas in ea Eccleſia fundanda habuit Petrus, tum quod primus Romæ Euangelium promulgarit, tum quod eam ſedem pro authoritate Capitis Eccleſiæ ad ſummum dignitatis gradum euexerit. Paulus equidem eum ſecutus, inſtitutos in fide Romanos confirmauit, ſed ſedem Romæ non fixit, cuius ratione eius Vrbis Epiſcopus cenſeri poſsit. Ità ille, quem ex induſtria ſæpius in hac Diſceptatione adducere volui, vt appareat arma contra aduerſarios deſumpta, etiam eſſe à præclaro Muſęo Sorbonico.

Confirmant hanc reſponſionem verba noſtri Patris Duardi *in Bulla Cœnæ lib.2. can.1. q.5.* vbi ſic ait: Licet Pontifex dicat Cenſuras ferre authoritate Petri, & Pauli, non intelligitur eas ferre authoritate diffuſa in eum à Paulo, ſicut diximus de Petro, ſed quia D. Paulus Eccleſiæ Romanæ vnà cum D. Petro fuit cooperator, & fundator, non tamen fuerũt in eodem tempore duo Pontifices, quia in Eccleſia duo Pontifices eodem tempore eſſe non poſſunt, quoniam hoc eſſet

contra Chriſti inſtitutionem, qui vnum dumtaxat Principem totius Eccleſiæ conſtituit, & tanto fortius, quia minueretur Pontificia poteſtas; per coadiutorem autem Pontificis Maieſtas in nullo minuitur, quoniam penès coadiutorem non ius ipſum, ac titulum poteſtatis transferre dicitur, ſed tantum adminiſtrationem maiorem, vel minorem ad ſui libitum. Hæc Duuardus.

Nec deſeram hic apponere verba Antonij Poli, quæ ſatis deſeruiunt pro reſponſione, quo ſenſu Pontifices dicuntur ſucceſſores D. Petri, & D.Pauli, & efficere aliquid authoritate D.Petri, & D.Pauli, & quo pacto dicuntur Petrus, & Paulus Epiſcopi Romani, ſic itaque aſſerit in Lucidario poteſtatis Papalis lib. 4. fol. 36. *Solus Petrus fuit Superior, & omnes alij ſubditi, etiam Paulus, ſed in rebus geſtis Papalibus Paulus Petro coniungitur, quia Vrbem ſuo martyrio conſecrarunt, & in paſſione fuerunt ſocij*. Ità ille.

Vnde Bouerius, vt ſupra obſeruauimus *in Cenſura contra M. Antonium de Dominis lib. 4. cap. 1.* rectè notat, quia Petrus, & Paulus fundauerunt Eccleſiam Romanam prædicatione, & Romanos ad Chriſti fidem conuerterunt; hinc fit vt Romani Pontifices, Petrum, & Paulum Romanæ Eccleſiæ authores agnoſcant, Bullas ſub vtriuſque nomine conficiant, plumbeum ſigillum vtriuſque

ima-

imagine cohoneſtent, vtriuſque officium ſimul coniungant, ac in omni ferè Pontificali munere cum B.Petri memoriam celebrant, Paulum à Petro nunquam diſiungant, *neque enim id alia ratione præſtant, quàm quod æquè à Petro, & Paulo Romanam Eccleſiam prædicatione fundatam eſſe profitentur*. Malè igitur Anonymus ex verbis, quæ aliquando in Bullis Pontificijs apponuntur, videlicet Auctoritate D. Petri, & D. Pauli, &c. malè, inquam, infert æqualitatem Pauli cum Petro in primatu Eccleſiæ; nam quoad Primatum ſemper fuit Paulus ſubditus Petro, & ei ſubordinatus. Itaque dicendum eſt, Pontifices aſſerere aliqua facere ſubnixi auctoritate Petri, & Pauli, quia fuerunt hæredes Apoſtolorum, & ideò D. Bernardus ad Eugenium *lib.* 3. vocat illum hæredem Apoſtolorum, Poteſtate Petrum. Et D. Hieronymus *Epiſt.2.ad Damaſum*. Qui Apoſtolos, inquit, honore ſequeris, ſequaris & merito. Vnde in Symbolo Niceno dicitur: Et vnam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam, quia præter alias rationes, Apoſtoli, vt obſeruat Franciſcus del Caſtillo *in 3.ſent.tom.2.diſp.*13.*q.*11.*par.*4.*num.*23. Becanus *in Man.contr.lib.*1.*cap.*3.*concl.*2.*num.*14. & alij Sanctam Eccleſiam fundauerunt. Et ideò Pontifices aliquando vocati ſunt Epiſcopi Apoſtolici, & Ec-

cleſia à D.Hieronymo *lib.2.contra Ruffinum*, vocatur Sedes Apoſtolica. Et D. Auguſtinus *Epiſt.162.* ſic ait: In Romana Eccleſia ſemper Apoſtolicæ Cathedræ viguit Principatus. Dum igitur Pontifices aſſerunt aliquid efficere auctoritate D.Petri, & D. Pauli, hoc modo intelligendi ſunt, videlicet auctoritate D.Pauli, vt Apoſtoli, auctoritate verò D.Petri, non ſolum vt Apoſtoli, ſed vt Apoſtolorum Capitis. Conſociant verò Pontifices ſemper Paulum, & non alium Apoſtolum cum Petro, quia Paulus cum Petro in Eccleſia fundanda ſimul laborauit, & in paſsione, & morte ſocij fuerunt.

Ad illud verò de Imagine Pauli ad dexteram Petri collocata, Reſpondeo, quod eius ſolutio patet lippis, & tonſoribus. Videatur Ioannes Vvigers *in 2. 2. D.Thomæ, Tract. de Pontifice ad quæſt. 1. art.10. dub. 1. num. 103.* Alexander Carerius *de poteſt. Rom.Pontif.lib.1.cap.5.* Iuſtinianus *in Epiſtola Pauli tom.1. diſp.1.de Apoſtolatu cap.9.* Bellarminus *lib.1. de Rom.Pontif.cap.27 & 9.* eius validus defenſor Iacobus Gretſerus, cum Amico *in Curſu Theologico tom. 4. diſp. 6.ſect.2. num.82.* & Becano *de Repub.Eccleſiaſt.lib.3.cap.2.num.7.* Dico igitur hunc maiorem honorem Eccleſiam Paulo detuliſſe, non propter maiorem poteſtatem, ſed propter maiorem ſapientiam, & doctri-

nam,

nam,qua Eccleſiam illuſtrauit; vti ſolet ſæpè Eccleſia minores Sanctos maiori ſolemnitate celebrare, propter illuſtriora exempla, quæ poſteris reliquerunt. Vel dicendum eſt morem fuiſſe apud Antiquos, iuniorem ambulantem cum ſeniore, incedere à dextris ſenioris, eumque obſequij cauſa paululum procedere. Ex qua conſuetudine fieri potuit, vt etiam in Imaginibus Paulus depingeretur à dextris Petri.

Et tandem ex ſuperioribus adductis patet etiam reſponſio ad omnes alias Patrum auctoritates, quas Aduerſarij plena manu cumulant, ex quibus propter indiuiduam Pauli cum Petro ſocietatem, & propter eximias laudes, & titulos eis æqualiter præſtitos, conantur firmare parilitatem inter illos. Nam vnico verbo cum ſchola omnium Theologorum reſpondetur (vt ſupra dictum eſt) dictos Patres locutos fuiſſe in ordine ad intrinſecam, & eſſentialem Poteſtatem Apoſtolatus, non autem de Poteſtate extrinſeca, quæ in ordine, & diſpoſitione regiminis poſita eſt, qua inferiorem Paulum fuiſſe Petro, conſtanter dicendum eſt. Quando igitur Patres videntur æquare Paulum Petro, loquuntur (vt in ſcholis dicimus) de Petro vt Apoſtolo, non de Petro vt Papa. Etità rectè præter Doctores, vbi ſupra

cita-

citatos, tenent Suarez *de legibus lib. 4. cap. 3. num. 4.* Reſpondeo ſecundo. Quod licet Patres ex verbis Encomiaſticis datis Petro, & Paulo in eorum feſtiuitatibus, vel vigilijs, panegyricè, & non dogmaticè loquentes, videantur aliquando illos pares conſtituere; intelligendi ſunt de paritate, quæ non dicit omnimodam ęqualitatem, ſed tantùm ſimilitudinem, vt optimè obſeruat in terminis Cardinalis Turrecremata *in Summa de Eccleſia lib. 2. cap. 12.* Sic ego inuenio Sanctum Clementem in principio *Epiſt. 2. ad D. Iacobum, Fratrem Domini*, vocare illum, Epiſcopum Epiſcoporum, & Epiſcopum omnium Eccleſiarum Dei; quæ quidem verba, certum eſt competere ſoli Petro, & eius ſucceſſoribus; ſed quia ibi Clemens encomiaſticè loquitur, ideò ſanè intelligendus eſt, & eius verba ad bonum ſenſum reducenda, vt fecit Pueronius *de Regularium Ariſtocratia, tom. 2. cap. 3. num. 34.* Sic & in caſu noſtro; licèt aliqui Patres in Encomijs datis Petro, & Paulo videãtur illos æquare, tamen, quia panegyricè loquuntur, eorum verba ſano modo interpretanda veniunt, vt ſupra viſum eſt. Et nè deſeras etiam recognoſcere Bouerium *in Cenſura M. Antonij de Dominis lib. 1. c. 11.* vbi contrà Anonymum explicat plura loca Sanctorum Patrum, æqualitatem inter Petrum, & Pau-

Paulum ſignificantia, ſed in diuerſo genere intelligenda eſſe manifeſtè demonſtrat. Vnde ego obſeruo, quòd aliqua loca Sanctorum Patrum videntur ſignificare, Paulum Petro præcellere; alia æqualem eſſe; alia dubium eſſe vter præcellat. Origenes *lib.1. contra Celſum*, vocat Paulum, fundatorem Eccleſiarum poſt Chriſtum præcipuum. Ambroſius *lib.2. de Spiritu ſancto in fine.* ſic ait: Vna enim gratià fulgebat in his, quos Spiritus vnus elegerat. Nec Paulus inferior Petro. Idem Ambroſius *ſerm. 66. de Natal. Petri, & Pauli*, aſſerit. Beati Petrus, & Paulus eminent inter vniuerſos Apoſtolos, & peculiari quadam prærogatiua præcellunt. Verum inter ipſos, quis cui præponatur incertum eſt. Ergo ſupradicta, & alia ſimilia verba Sanctorum Patrum, de Petro & Paulo loquentium, intelligi non poſſunt de Iuriſdictione, Regimine, & Primatu; nam alioqui Patres inter ſe eſſent contrarij; non enim inter ſe cohærent hæc tria. Paulus præcellit Petro Iuriſdictione. Paulus par eſt Petro Iuriſdictione. Paulus vtrum præcellat Petro Iuriſdictione, dubium eſt. Itaque ſupradicta verba Patrum, vel ſimilia adducta ab Anonymo exponenda ſunt de vocatione ad Apoſtolatum, de virtutibus, de ſcientia, de laboribus, de meritis, &c. Et ideò Patres non

pu-

pugnant inter ſe. Nàm optimè poſſunt cohærere inter ſe hæc tria: Paulus in laboribus,& doctrina præcellit Petro. Paulus eſt par Petro in ordine ad Apoſtolatum. Paulus vtrum præcellat meritis Petro apud Deum, incertum eſt. Hinc dixit Auguſtinus Triumphus *de Poteſt. Eccleſ. q. 7. ar. 6.* Paulus fuit minor Petro, & maior, & æqualis. Minor quidem fuit poteſtate Prælationis; quia ſolus Petrus fuit Cephas, ideſt Caput totius Eccleſiæ. Maior autem prærogatiua electionis; quia electus fuit à Chriſto poſt Reſurrectionem, & poſt Glorificationem; vnde in Bulla Papæ, Paulus ponitur à dextris, Petrus autem à ſiniſtris. Sed æqualis fuit officio prædicationis. Ità ille. Concludendum eſt igitur, ex omnibus ſuperiùs dictis, quod duplex poteſt conſtitui comparatio inter Petrum, & Paulum. Vna, quoad Apoſtolatum, & ſic fuit par Petro; quoad Sanctitatem, Sapientiam, Laborem, & Zelum, & his etiam fuit vel potuit eſſe Paulus par, vel maior Petro. Altera comparatio inter Paulum & Petrum poteſt cōſtitui quoad Regimen, & Iuriſdictionem, & ſic Petrus fuit maior Paulo; vt ſatis ſuprà contrà Anonymum firmatum eſt.

Et quidem, ſi ex eius opinione aliud non ſequeretur inconueniens (quod eſt negandum) niſi

niſi admiratio Hæreticorum, eſſet quidem penitùs reſpuenda. Nàm profectò poſſent ipſi exclamare Manù, quid eſt hoc? Papani,& Romanenſes,dicerent(ſic ipſi per deriſum nos vocant) per tot annorum myriades pugnarunt contrà nos vſque ad ſanguinem, negando Paulum fuiſſe æqualem Petro,nunc verò concedunt. Et vſque adhuc, pro aris, & focis aduerſus nos contenderunt Caput Eccleſiæ fuiſſe ſolum Petrum, nunc verò addunt ſimul etiam & Paulum. Quid, inquam, quæſo ex his nouitatibus, Hæretici ore impio in Romanam Eccleſiam non effutirent? Quaſnam quæſo illationes, & conſequentias ex hac opinione contra Primatum Petri, ipſi peſsimè non inferrent? Hoc cogitandum prudentioribus relinquo. Prorſus igitur talis ſententia refellenda venit, & his nouitatibus aures claudendæ,nec à ſemitis, quas Patres noſtri vnanimiter calcarunt, diſcedendum eſt, vt per calles inuios incedamus.

Nec obſtat dicere, id quod Aduerſarij aſſerunt num. 19. & 20. Infirmari Petri Primatum, Pauli Primatu conuulſo, cum eadem, & paria ſint Sanctorum Patrum de Petri, & Pauli Primatu teſtimonia; tolli,& obſcurari alterum non poſſe,vt non alter continuò collabatur,nec ſper-

ni

ni de altero Patrum ſententias, quin de vtroque condemnentur. Sed hæc omnia neganda ſunt. Primatus enim Petri non eget ſocietate Pauli; ſatis enim firmatum eſt, non ſemel, ſed toties in apertis ſacræ Scripturæ locis, in traditione Eccleſiæ, & in Sanctorum Patrum teſtimonijs luce meridiana clarioribus; & authoritates Patrum ab Aduerſarijs adductæ, ſatis ſupra explicatum eſt, quomodo interpretandæ veniant. Ideò obſeruandum eſt multa tribui Petro, quæ etiam Paulo tribuantur propter communem Apoſtolatus Dignitatem, qua vterque tam inſigni gloria effulſit, vt difficilè ſit cenſere, quis cui ſit hac parte anteferendus. Cæterum, vt plurimum propter Capitis authoritatem, qua Paulum vicit Petrus, cum eis eadem tribuuntur, non eodem reſpectu tribuuntur, ſed in Paulo quidem Patres ſedulitatem, diligentiam, curas, peregrinationes, eximiam ſapientiam, virtutes, ſigna, prodigia, reuelationes, & ærumnas, & labores in deſſeminando Euangelio ſuſceptos ſpectant, à quibus eum commendent. Cùm verò Petrum ijſdem laudibus ornant, ad Primatum, Principatum, & ſupremam Poteſtatem, quam à Chriſto ſit conſecutus, reſpiciunt. Non valet igitur argumentum Aduerſariorum de laudibus æquè datis

Pau-

Paulo,& Petro à Sanctis Patribus: nam dicta loca explicata, vt ſupra excellentiam Pauli demonſtrant, & Primatum Petri confirmant, & benè intellecta, tribuunt Petro,& Paulo ea, quæ ipſis de iure competunt.

Ad id verò, quod aſſeritur in num. 23. de extraordinaria, & ſingulari cauſa, qua ſecundùm mentem Aduerſariorum mandatus fuerit duobus Apoſtolis totius Eccleſiæ Principatus, ob diſſimilitudinem morum, & ſtudiorum inter Gentiles, & Iudæos; & ideò Paulus Gentibus deſtinandus fuerat, Petrus verò Iudæis, ex authoritate D. Hieronymi. Reſpondeo Matthæum Illyricum in legenda de Petri *Epiſcopatu, & Papatu* dixiſſe, Petrum conſtitutum *fuiſſe Epiſcopum, vel Papam Iudæorum, & Paulum Gentium,* ſed hæc ſunt deliramenta hæreticorum. Dico igitur, redeundo ad caſum noſtrum, Paulum, à Chriſto fuiſſe conſtitutum Apoſtolum Gentium in ordine ad prædicationem, modo quo infra declarabitur, non autem in ordine ad iuriſdictionem, ità vt cum Petro fuerit Princeps Eccleſiæ, & Caput (vt volunt Aduerſarij.) Et ideò quãdò *ad Galat. 2. & Act. 9. & 13.* de Pauli electione ad Apoſtolatum mentio efficitur, tantùm ibi de prædicatione, & nè verbum quidem de Iuriſdictione dicitur, vt omnes obſer-

uant Expoſitores, Antonius Capellus *in diſp. 1. de Sũmo Pontificatu Petri cap. 8.* Salmeronius *tom. 15. diſp. 24. in Epiſt. 2. ad Galat.* Tannerus *tom. 3. diſp. 1. quæſt. 4. dub. 2. num. 98. & 99.* Bellarminus *de Roman. Pontif. lib. 1. cap. 6.* Pueronius *de Ariſt. Regul. tom. 2. cap. 3. num. 32.* Grauina *in Controuerſ. tom. 4. part. 2. in Continent. quæſt. 1. fol. 28.* Vnde Sanderus *de viſibili Monarch. lib. 6. cap. 6.* aſſerit, Paulum in dicto loco dixiſſe ſe Apoſtolum Gentium, non ad coarctandam Petri Poteſtatem, nec ad metas Petro circumſcribendas, verùm ad Euangelium dilatandum, ſaluo interim Primatu Petri, quem Paulus etiam poſt tot gentes Chriſto ſubiectas agnouit, & honore, quo par erat, affecit, ab eoque diſſolutionem controuerſiæ, quæ Antiochiæ orta erat, & dexteras ſocietatis expetijt: non quod ipſe de ſua doctrina (quã à Chriſto immediatè acceperat) dubitaret, ſed vt tota Eccleſia ſciret, illum vnitatem amare, Primatũ Petri agnoſcere, & eundem Spiritum ſanctum in ſe, atque in alijs Apoſtolis eſſe confiteri. Ità ille & ante illum Cardinalis Turrecremata *in Summa de Eccleſ. lib. 2. cap. 3.* exponens dictum D. Pauli, negat expreſsè, quod per illa verba, Paulus æquiparaſſe ſe vellet Petro in Poteſtate Regiminis, quem ſciebat Rectorem conſtitutum, & Caput totius Vniuerſitatis Eccleſiæ, nec Paulus

lus credidit Petri Poteſtatem reſtrictam eſſe ſolum ad Circumciſos, licèt appropriatè pro illo tempore, ad illos ſpecialiter verbum prædicationis extenderet. Quoniam Petrus in Antiochia ſedit, & in Ieruſalem, & multos conuertit ibidem,& alibi ex gentibus; ſicut patet Actuum 12. de Cornelio, & 11. vbi reprehenſus legitur à Circumciſis fratribus, quod ad gentes greſſus fuiſſet, & cum conuerſis ex gentibus manducaſſet. Hæc Turrecremata, cui adde Cappellum, Tannerum, & alios citatos ſupra. Itaque non benè Aduerſarij,ex deſtinatione Pauli ad prædicandum Gentibus Euangelium, eius Primatum inferunt. Nam non valet argumentum de prædicatione ad Iuriſdictionem.

Ideò piaculum exiſtimarem, ſi non apponerem hic verba Cardinalis Baronij *tom. 1. anno Chriſti 34. fol. 205.* ſic aſſerentis: Quod pertinet ad Apoſtolicum munus Euangelij prædicandi, atque peccata ſoluendi,æquè omnes Apoſtolos pleniſſima Poteſtate in vniuerſum mundum miſſos eſſe,idem ipſe Gregorius profitetur, qui & eadem ratione, Paulum Apoſtolum Caput Gentium effectum eſſe, & totius Eccleſiæ Principatum obtinuiſſe teſtetur. *Cæterum quantumlibet ampliſſimus fuerit eius Apoſtolatus, quem accepit ad Gentes ſaluandas; tamen*

nihil eſt, quod Poteſtate æquari poſſit Principi Apoſtolorum omnium Petro, quem cum pręfecerit Dominus vniuerſo Gregi, Gentes etiam eiuſdem ſubdidit Poteſtati. Futuræ enim erant & ipſæ Chriſti oues, de quibus ait aliquandò: Alias oues habeo, quæ non ſunt ex hoc ouili, & illas oportet me adducere, & vocem meam audient, & fiet vnum ouile, & vnus Paſtor. Cum itaque non niſi omnium ouium dicat vnum ouile eſſe futurum, vnumque Paſtorem, cuius Dominus oues ſuas omnes, & agnos curæ ſubiecerit: *illum ipſum fuiſſe Petrum, nec alium præter ipſum, eadem Poteſtate, qua ipſum in vniuerſali Eccleſia vnicum inſtitutum eſſe Paſtorē, ex his quæ dicta ſunt, neminem puto, niſi fortè delirum, & mente captum, nō intelligere.* Hucuſque Baronius. Vide etiam Ioannem Driedonem *to.1.lib.4.cap.3.par.3.fol.237.* vbi explicat verba D. Ambroſij aientis: Quod ſicut Petrus Primatum accepit ad fundandam Eccleſiam Iudęorum: ità, & Paulus Primatum accepit ad fundandam Eccleſiam Gentium. Explicat, inquam, dicta verba de Primatu Prædicationis, non autem de Primatu Gubernationis, & Regiminis, quod ad ſolum Petrum pertinere probat. Et tandem Reginaldus Cardinalis Polus in defenſionem Vnitatis Eccleſiæ ad Henricum VIII. Regem Angliæ *fol.69.70.& 71.* ex multis probat D. Paulum

ſuiſſe

fuiſſe inferiorem D. Petro; & reſpondet ad argumentum cuiuſdam Sampſonis hæretici, qui, vt vult etiam Anonymus, ex dictis verbis D. Pauli *ad Galat. 2.* contendebat ipſum eſſe ęqualem D. Petro. Vide etiam Albertum Pighium *de Hierarch. Eccleſ. lib. 3. cap. 11.*

Itaque dicēdum eſt, diuiſionem illam factam inter Petrum, & Paulum de Iudæis, & Gentilibus non pertinuiſſe ad iuriſdictionem, ſed ad propagandum Euangelium: quæ tamen diuiſio ità eſt accipienda, vt obſeruat Ioannes Vvigers *in 2. 2. D. Thomæ tract. de Pontifice quæſt. 1. art. 10. dub. 1.* & alij communiter. Marcus Antonius Cappellus *diſp. 1. de Pontif. Petri cap. 12.* Adamus Tannenus *tom. 3. diſp. 1. quæſt. 4. dub. 2. num. 99.* Alexander Carerius *de Poteſt. Rom. Pontif. lib. 1. cap. 5.* & alij, quòd ſcilicet Petrus præcipuam operam collocaret pro illo adhuc tempore, ſicut & prius fecerat, circà conuerſionem Iudæorum: non autem, quod idcircò poteſtate prædicandi gentibus eſſet priuatus, vel à prædicatione inter gentes prohiberetur. E' contrà autem Paulus principaliter incumberet conuertendis gentibus ad fidem, non tamen ità vt ideò interdictum ei foret, etiam Iudæis per occaſionem, & opportunitatem Euangelium annuntiare.

Quod enim iſta partitio hoc modo ſit intelligenda, manifeſtum eſt ex ſcripturis: nam & Petrus *Act. cap.* 10. prædicauit Cornelio, & domui eius toti: & ibidem cæleſti viſione ter admonitus didicerat etiam ſe ad gentes deſtinari, vt eis Euangelicam gratiam annuntiaret. Vndè & cap. 15. dicit Petrus: *Vos ſcitis, quoniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit, per os meum audire gentes verbum Euangelij, & credere:* ſic tamen, vt ab initio debuerit ſtudere conuerſioni Iudæorum, vti diximus: quem ordinem indicat Chriſtus *Act. cap.* 1. quando ſic locutus eſt ad Apoſtolos: *Et eritis mihi teſtes in Hieruſalem, & in omni Iudæa, & Samaria vſque ad vltimum terræ*. Et propterea etiam diximus, quòd pro illo adhuc tempore principaliter Petrus incumberet prædicationi apud Iudæos: nàm poſtquàm Romam venit, longè lateque etiam inter gentes Euangelium per ſe, & per alios diſſeminauit, vt cumulatè impleret, quod audierat Act. cap. 10. *Occide, & manduca*, vt notat Eſthius circa prædicta D. Pauli verba.

Quod Paulus quoque non fuerit prohibitus prædicare Iudæis, patet ex cap. 9. Act. vbi Chriſtus de illo dicit: *Vas electionis eſt mihi iſte, vt portet nomeu meum coram gentibus, & regibus, & filijs Iſrael.* Vbi licet ſignificetur, quod primario deſtinetur ad cõuer-

uerſionem gentium,quæ primo loco exprimuntur, tamen etiam indicatur, quod poſsit, imò quòd & portabit nomen Chriſti coram filijs Iſrael. Hinc etiam factum eſt,quod quocunque per gentes, & nationes proficiſceretur, intraret quoque, & euangelizaret in Synagogis Iudæorum,vbi eæ reperiebantur, vt Act.cap.13. apud Salaminam, & Antiochiam Peſidiæ feciſſe legitur,& cap.14 apud Iconium,cap.16.apud Theſſalonicam,& 1.ad Cor.9.dicit: *Et factus ſum Iudæis tanquàm Iudæus, vt Iudæos lucrarer*. Docet autem hæc ità ſe habere Hieron. ad hunc locumPauli, vbi propoſita quæſtione,An non licuerit Petro gentilem trahere ad fidem, & Paulo Iudæum. Reſpondet, omninò licuiſſe, imò hoc fuiſſe vtriuſque propoſitum, vt ex toto mundo Eccleſiam congregarent: ſed tamen Petrum habuiſſe principale mandatum de Iudæis, ſaltem vt ab illis inciperet, ſicuti hoc explicuimus; Paulum autem de gentibus.

Volui (amice Lector)hanc diuiſionem Petri, & Pauli,quoad Iudæos, & Gentiles latiùs explicare, vt prorſus labefactata remaneat opinio Anonymi aſſerentis diſsimilitudinem morum, & ſtudiorum inter Iudæos, & Gentiles fuiſſe cauſam, & rationem, quare Chriſtus, poſt Pri-

matum datum Petro, voluerit poſteà Paulum cum ipſo in Primatu aſſociare, quod merum figmentum eſſe ex ſuperius dictis patet; nàm nullam Iuriſdictionem, quoad Primatum, Paulus accepit, dum fuit factus Apoſtolus Gẽtium à Chriſto Domino. Et ideò dum Antiochiæ orta eſſet inter Gẽtiles, & Iudæos diſſenſio de obſeruatione legalium, Paulus illam non determinauit, ſed ad Petrum, vt obſeruat Theodoritus, pro eius determinatione cucurrit, vt patet Actor. 15. vbi (vt viſum eſt ſupra) Petrus, tanquàm Caput Eccleſiæ congregauit Concilium, & ſententiam in fauorem Gentilium tulit. Et miror quomodò Anonymus poſſit pro ſua ſentẽtia adducere verba D. Hieronymi, quæ nihil pertinent in ordine ad Primatum, ſed loquuntur de Apoſtolatu. Et ideò Hieronymus, quandò in ſpecie locutus eſt de Primatu, ſoli Petro tribuit; ideò dixit lib. 1. contrà Iouinianum: *Inter duodecim vnus eligitur, vt Capite cõſtituto ſchiſmatis tolleretur occaſio.* Et lib. 3. in Matth. circà cap. 6. *Simon, qui credebat in Petram Chriſtum, Petri largitus eſt nomen, & ſecundùm Metaphoram Petra rectè dicitur ei, Ædificabo Eccleſiam meam ſuper Te.* Et in cap. 1. ad Galat. exponens illa verba D. Pauli, Aſcẽdit Hieroſolymam videre Petrum. *Iuit* (inquit) *non diſcendi ſtudio, ſed honoris priori Apoſtolo deferendi.* Et tan-

dem Epiſt. 57. ad Damaſum ſcribens, ſic ei aſſerit. *Beatitudini tuæ, ideſt Cathedræ Petri conſocior*. Et Epiſtol. 58. *Ego* (inquit) *clamito ſi quis Cathedræ Petri iungitur meus eſt*. Vide quomodò Hieronymus, quandò de Primatu agit, apertè, & verbis claris illum tantùm Petro tribuat: Malè itaque pro ſua ſententia Hieronymum adducit Anonymus; nàm in loco ab ipſo adducto, (vt diximus, & patet) non loquitur de Primatu, ſed de Apoſtolatu.

Verum quia in hac Diſceptatione non ſolum Theologis, ſed etiam Dominis Canoniſtis debitor ſum, videant ipſi ſuam Gloſſam in cap. Paulus, & Petrus, 2. quæſt. 7. verſ. Imparem, vbi notat, Paulum fuiſſe parem Petro in meritis, non autem in adminiſtratione. Et in cap. Puto, eodem loco, docet, Paulum fuiſſe æqualem Petro in Martyrio, & tamen Petrum fuiſſe maiorem in Dignitate. Et paulò infrà in cap. Beati Petrus, & Paulus, habentur in ſummario hæc verba. Æquales fuerunt meritis, licet gradu differentes Petrus, & Paulus. Et ſupradictis textibus adde etiam *cap. in illis* 80. *diſt. cap. eſt*. *Et aliud* 14. *quæſt*. 1. *cap. plurimos* 82. *diſt. cap. multis* 17. *quæſt*. 1. & ſupra adduximus *cap. ſolitæ de maior. & obedient.* Et Extrauag. Vnam ſanctam, & vnigenitus. Videatur etiam inter alios Canoniſtas, Cardinalis Iacobatius *tract. de Concilijs*

lib. 10.

lib.10.art.7.fol.717.lit.B. vbi aſſerit cum D. Thoma, & alijs Theologis, Paulum in Regimine, & Primatu fuiſſe inferiorem D.Petro, quod etiam Aluarez ex Iuriſconſultis confirmat *in Theſ. Chriſt. Relig.cap.1.per totum.*

Sed dices (vt receptui canam) ſi æqualitas Pauli cum Petro conſiſtit tantum, vt probatum eſt, in ordine ad Apoſtolatum,hæc quidem fuit communis alijs Apoſtolis. Quarè ergo Patres, & Pontifices ab Aduerſarijs citati, tot eximijs; & ijſdem laudibus,& titulis,Paulum ſolum ſimul cum Petro exornant,& ſemper conſociant? Reſpondeo; ex tribus rationibus. Primò, vt rectè obſeruat Angelicus Doctor *in Epiſt.1.ad Galat.cap.1.* propter præclaras circumſtantias ſuæ electionis ad Apoſtolatum. Fuit enim electus Apoſtolus à Chriſto poſt ſuam Reſurrectionem, & Glorificationem. Vnde ipſe dixit ad Galat. 1. Creditum eſt mihi Euangelium Præputij, ſicut & Petro Circumciſionis. Qui enim operatus eſt Petro in Apoſtolatum Circumciſionis,operatus eſt mihi inter gentes,&c.

Secundò, propter plures exanthlatos labores in Prædicatione Euangelij, ità vt ipſemet dixerit: Plus omnibus laboraui, & fatetur ſe habuiſſe ſolicitudinem omnium Eccleſiarum. Vide

Ale-

Alexandrum Carerium *de Poteſt.Rom.Pont.lib.1.cap.5.* Adde & propter plura,& doctiora,quæ ſcripſit, in quibus non ſolum æqualis fuit cæteris Apoſtolis, ſed etiam ipſo Petro excellentior. Vnde dixit Auguſtinus *lib.3.ad Bonifacium,cap.3.* Apoſtolus dum dicitur, ſi non exprimatur quis Apoſtolus, nõ intelligitur niſi Paulus, quia pluribus eſt Epiſtolis notior. Et notat indiuidualiter Ioannes Vvigers *in 2. 2. tract. de Pontifice ad quæſt.1.art.10.dub.1. num.102.* Iuſtinianus *in Epiſt. Pauli tom.1.diſp.1.de Apoſt. cap.9.* Et Amicus *in Curſu Theolog.to.4.diſp.6 ſect.2.nu.81.* Vide etiam Pueronium *in Ariſtocratia Regulari tom.2. cap.3. num.33.*

Tertiò. Propter Martyrium in eodem tempore,& loco,cum Petro paſſum, Romanam Eccleſiam condecorauit, & propter prædicationem Euangelij, Romanis exhibitam ſimul cum Petro, cum differentia tamen, quam obſeruat Cardinalis Baronius *tom. 1. anno 41. num. 15.* vbi ſic ait: Cæterum, quod ſpectat ad Irenæi ſententiam, cum dicat tunc à Matthæo Euangelium ſcriptum eſſe, cum à Petro, & Paulo Romana Eccleſia fundaretur: non ſic accipienda eſſe putamus eius verba, vt non niſi poſt Pauli Romam aduentum id factum eſſe voluerit ſignificare,ſed potius intellexiſſe,ipſo initio fundationis Roma-

næ

næ Eccleſiæ, à Matthæo Euangelium eſſe conſcriptum; cum ſcilicet Petrus Romam acceſsit, & tantæ molis erigendæ poſuit fundamentum, quod factum eſt poſt quatuor annos, anno ſcilicet ſecundo Claudij Imperatoris, Dominique quadrageſimo quinto, nec ſic Irenæum de Paulo meminiſſe credimus, quaſi non ante Pauli Romam aduentum Matthæus ſcripſerit; ſed communi potius, tùm ipſius, tùm cæterorum Patrum vſu loquendi, cum de Romanæ Eccleſiæ fundatione fit mentio, Paulum æquè, ac Petrum nominaſſe, *non quod Paulus eodem quo Petrus tempore Romam venerit, ac ſimul cum Petro primum fundamentum iecerit, ſed quod deſuper ædificauerit, ac denique eandem Eccleſiam vnà cum Petro ſanguine conſecrauerit*. Ità Baronius, quicquid contrà illum latret impius Spalatrēſis aſſerens, Petrum prius Romæ Euangelium non prędicaſſe, quam Paulus ad eam vrbem acceſſerit; ſed hoc falſum eſt, nam Baronij ſententia eſt vera; ſiquidem ex omnium ferè vetuſtiſsimorum Scriptorum Monumentis conſtat, Petrum ſecundo, vel quarto Claudij Imperatoris anno, Romam acceſsiſſe, qui fuit annus quadrageſimus ſecundus, vel quadrageſimus quartus poſt Chriſtum. Paulum verò imperante Nerone, non antea Romam veniſſe, tunc ſcilicet, cum

Cæſa-

Cæſarem ſub Feſto appellauit, qui fuit annus quartus Imperij Neronis (annum quippe integrum in nauigatione expleuerat) & quinquageſimus annus poſt Chriſtum, certũ eſt. Cum igitur Claudius quatuordecim ferè annis Romanum Imperium rexerit; ſi tres imperij Neronis his addas, certè Petrum quindecim, aut ſaltem tredecim annis Paulum Romæ præceſsiſſe reperies.

Quod quidem fatetur ipſe Paulus Epiſt. 1. ad Romanos, dicens: Deſidero enim videre vos, vt aliquid impertiar vobis gratiæ ſpiritualis *ad confirmandos vos*, ideſt, ſimul conſolari in vobis, per eam, quæ inuicem eſt, fidem veſtram, atque meam. Ad quem locum ità Theodoretus. Quia primus eis magnus Petrus doctrinam Euangelicam præbuit, neceſſariò intulit. *Ad confirmandos vos.* Non aliam, inquit, doctrinam affero, *ſed eam, quæ iam oblata eſt, confirmare, & arbores iam plantatas irrigare volo*. Quid clariùs dici potuit? Cum igitur in vita D. Petrus, & D. Paulus, in fundatione Eccleſiæ Romanæ fuerint Socij, & Collegæ, vt loquitur Auguſtinus *lib. 2. de baptiſ. contra Donatiſtas c. 4.* & Cyprianus *Epiſt. 71.* eo modo quo ſupra ex Baronio, & alijs explicauimus, meritò ipſa Eccleſia poſt mortem in eorum veneratione, & laudibus

Socios, & Collegas etiam illos efficere voluit. Et ex hoc Patres, quaſi indiſſolubili ſocietate, ſimul illos pariter, æqualibus encomijs extollere conſueuerunt; manente tamen illibato Primatu Petri.

Glorietur itaque Sancta Romana, & Catholica Eccleſia, & recognoſcat fundamenta, & originẽ ſuam à Beatiſsimis Apoſtolis Petro, & Paulo, ſub diuerſa tamen ratione, & formalitate. A D. Petro, tanquam à Capite, ac primam, ſupremam, & ordinariam Iuriſdictionem habente. A D. Paulo, tanquam in munere Apoſtolatus, in virtutibus, in meritis, in Prædicatione, in Sanctitate, & in Martyrio D. Petro pari; imo D. Petro ſuperiori, in laboribus, in ſapientia, & circumſtantia electionis ad Apoſtolatum, iuxtà ea, quæ ſuperius dicta ſunt.

Dicendum eſt igitur, Paulum quoad regimen fuiſſe ſubditum Petro, qui ſolus à Chriſto Domino, fuit Pontifex inſtitutus, & vnicus Epiſcopus, qui Cathedram Romanam rexit. Nàm duos ſedentes vna ſedes non capit. Nec Romanos geminos vnum Regnum capere potuit, quos vnum vteri excepit hoſpitium. Et quidem ſi Eccleſia comparatur cum exercitu benè ordinato, *Cant. 6. 3.* Item cum Regno, *Dan. 2. 24.* Item cum Oui-

Ouili, *Ioan.*10.16. Item cum Domo, 1.*Timot.*3.15. Item cum humano corpore, 1.*Corinth.*12. ſequitur, quòd ſicut Exercitus benè ordinatus regitur ab vno Imperatore, Regnum ab vno Rege, Ouile ab vno Paſtore, Domus ab vno Patrefamilias, corpus humanum ab vnò Capite; ità etiam Eccleſiam ab vno Rectore Petro, & eius ſucceſſoribus gubernandam fuiſſe, dicendum eſt: vt ſuprà ex apertis verbis Bonifacij VIII. probauimus in Extrauag. Viam Sanctam, quam confirmauit Concilium Lateranenſe ſub Leone X. Et exemplo etiam Synagogæ Veteris Teſtamenti, quæ fuit figura Eccleſiæ, vt notat Becanus *in Annal. Vet. Teſtam. cap.6. quæſt.*3. & alij. Nam ſemper gubernata fuit ab vno Capite, ſeù Monarcha, nimirùm à Pontifice, cui reliqui omnes erant ſubiecti, vt patet *Deut.* 17. 12. & fatetur ipſe Caluinus *lib.* 4. *Inſtitut. cap.*6.§.2. & Magdeburgenſes *Cent.*1. *lib.*1.*cap.*7. Et tandem exemplo rerum naturalium, tàm animatarum, quàm inanimatarum, in quibus natura, vt obſeruat Reinhardus Koning *in Theatro Politico par.*1.*cap.*10.*num.*7. *cum ſeq.* Henricus Velſtenius *Politicarum Quæſtionum, Decad.*7. *quæſt.*3. Monarchiam expreſsit; ſic rerum principiâ vnam cauſam, apes & grues vnum Regem, partes corporis cor vnũ, orbis lineas vnum centrum, ſtellas omnes Solem

vnum,

vnum ; & ſummatim res quaslibet naturales aliquod vnum habere præeminens cernimus. Reſpuenda eſt igitur iſta noua, inaudita, & chimærica mixtio, & conſociatio Pauli cum Petro in Regimine Eccleſiæ. Aquila Imperialis conſtat ex vno corpore, & duobus capitibus, nunc verò Anonymus vult formare Aquilam Eccleſiæ ex duobus corporibus & vno capite. Vſque adhuc in Eccleſia credidimus Deum vnum & trinum; nunc Anonymus cogit nos credere Papam binum & vnum. O lepidum inuentum? Dicendum eſt igitur regimen Eccleſiæ tanquàm Monarchicum, & Regale; vt rectè docent Doctores Sorbonici, Andreas Duuallius *de Poteſt. Roman. Pontif. par. 1. quæſt. 2.* Alliacenſis *tract. de Orig. Eccleſ. Poteſt. concl. 2.* Celaia *in 4. ſentent. diſt. 24. quæſt. 4 & 7.* cum alijs; fuiſſe conſtitutum à Chriſto Domino ſuper vnum Petrum, & eius ſucceſſores immutabiliter: Ergo non ſuprà Paulum; quia eſſentia, & ratio Monarchiæ, aliter non conſtat, quàm ſi vnus præſideat, vt patet ex Platone *in Dialog. de Regno.* Ariſtotele 8. *Ethic. cap.* 10. Simplicio 1. *Phyſ. text.* 19. Aphrodiſæo *Metaph.* 12. & notant Henricus Hænonius *in Diſputationibus Politicis diſp. 9. num. 3. litera A.* Henningus Arniſæus *in Doctrina Politica c. 9.* Theodorus Reinchinch *de Regimine Sæculari, & Eccleſiaſtico lib. 1.*

*lib.*1.*Claſ.*1.*cap.* 1.*num.*12. Chriſtophorus Beſoldus *in Synopſi Politicæ doctrinæ lib.* 1.*cap.* 4.*num.*2. Georgius Schonborner *in Politica lib.* 5. *cap.* 1. & alij communiter. Vndè hoc ſuppoſito dixit Cancellarius Pariſienſis Ioannes Gerſonius *in lib. de Auſeribilitate Papæ conſider.*8. Nullam aliam politiam in Eccleſia inſtituit Chriſtus immutabiliter, præter Monarchicam, & quodam modo Regalem, & oppoſitum ſentientes, quod videlicet fas eſt eſſe plures Papas, errant in fide, & vnitate Eccleſiæ, contrà articulum hunc: *Et vnam Sanctam Eccleſiam*. Et ſi pertinaciter maneant, iudicandi ſunt Hæretici, ſicut Marſilius de Padua,& alij. Ità Gerſonius.

Quibus omnibus adde aurea verba Pij II. Pōtificis *in Bulla Retract. tom.* 4. *Concil.* vbi ſic ait. Non duos inſtituit Dominus, qui ſuum locum tanquàm Capita tenerentur æqualia; ſed VNVM conſtituit, vt verticem, & Ducem, & Paſtorem vniuerſi Gregis, Simonem Petrum, dicens: Tu es Petrus, &c. Paſce oues meas, &c. Quæ nulli alteri ſeorſim dicta leguntur, niſi Petro, vt in Petro Vnitas, & ſumma contineretur Auctoritas. Ità Pontifex. Et tandem claudat hanc Diſceptationem Euſebius Epiſcopus Alexandrinus *homil. de Reſurrectione*, qui explanans illa verba: *Dicite Diſcipulis, & Petro.* Sic introducit Chriſtum loquen-

tem: Veni Petre, nè timeas; nihil Tibi de gloria Chori Apoſtolici minui, non Te à dignitate remoui, non dedi alteri Claues: nè timeas Petre, qualis eras, talis es. Quodcunque ligaueris ſuper terram, erit ligatum & in Cælis; nè timeas Petre, quod promiſi impleo, ſuper tuam fidem, quę ſit Petra, ędificabo Eccleſiam meam. Hæc Euſebius. Quid clariùs dici potuit ad apertè manifeſtandum Primatum Eccleſiæ fuiſſe ſingulare Priuilegium vnius Petri, priuatiuè quoad alios, ſecluſis tamen Romanis Pontificibus ſuis ſucceſſoribus. Meritò igitur dixit Doctor Pariſienſis Almaynus *de Poteſt. Eccleſ. cap.3.* quod VNI PETRO & ſucceſſoribus eius data fuit poteſtas conſtituēdi canones per vniuerſum orbem. Si VNI PETRO, ergo non etiam & Paulo, vt vult perperam Anonymus. Itaque deſinat ipſe in poſterum ex omnibus ſuperiùs dictis Paulum Petro in Primatu conſociare. Sed Eccleſiæ Primatum ſoli Petro tribuat, Paulum verò quoad munus Apoſtolatus, ſuprà omnes alios exuberantiſsimè expletum, & propter alia eius egregia merita, meritò ſummis laudibus extollat; & ſic ſecundùm iuſtitiam, dabit vnicuique quod ſuum eſt. Memor Vlpiani Iuriſconſulti ſtatuentis duos in ſolidum dominos eſſe nō poſſe vnius

rei,

rei, quod obſeruant Doctores communiter *in l.quamuis, ff.de iuriſdict.* teſte Ioanne Coruino *de iuris prudentia Romana lib.1.cap.*68.& quidem ſi in Concilio Nicæno *Can.*8.teſte D.Auguſtino *Epiſt.*110. ſtatutum fuit, duos Epiſcopos non eſſe conſtituendos in vna Ciuitate; quanto magis dicendum eſt in vna Eccleſia Chriſtum duos non inſtituiſſe Pontifices. Solus igitur Petrus,vt habetur *in cap. in nouo diſt.*21. Eccleſiæ Pontificatum accepit, & ideò ſubdit ibi Pontifex, Petrum reliquos Apoſtolos habuiſſe pro eorum PRINCIPE,ergo neceſſariò ſequitur ſecundùm Anacletum auctorē dicti Canonis, etiam Paulum recognouiſſe Petrum vt Principem ſuum; niſi Anonymus velit dicere Paulum non fuiſſe Apoſtolum. Sed comprimendus eſt calamus, nam in immenſum iret. Stet igitur firma noſtra tam ſæpe reiterata concluſio,Paulum, quoad Pontificatum minimè æqualem Petro fuiſſe, ſed inferiorem, & ſubditum, nec alium Eccleſiam agnoſcere poſt Chriſtum ſupremum Caput, niſi ſolum, & vnicum Petrum, eiuſque legitimos ſucceſſores. Hæc eſt fides Orthodoxorum.

DE
PRIMATV
Solius
D. PETRI
Diſceptatio Apolog. poſterior

Continens RESPONSIONES ad plura loca Sanctorum Patrum in Manuſcripto cuiuſdam anonymi pro nouo PAPATV D. PAVLI perperam intellecta.

RESPONSIONES
AD SCRIPTVRAM CVIVSDAM Anonymi in fauorem noui Papatus
D. PAVLI.

SVPERIORI Diſceptatione iam compoſita, & præterito Menſe Ianuario SS.^{MU} D. N. humiliter exhibita, ſtatim poſt paucos dies Eminentiſſimus Dominus meus Cardinalis Panziroli mihi legendum præbuit Manuſcriptum ad manus SS.^{MI} delatum, ſine nomine Auctoris, quem tamen non exiſtimo Auctorem Epiſtolæ, ſed alium congerentem ex libro lingua Gallica conſcripto, plura Sanctorum Patrum loca, quæ opinionem nouam de Primatu D.Pauli videntur firmare. Et licet ex dicta mea priori Diſceptatione ad omnia dicta loca facilis pateret reſponſio, neceſſarium tamen duxi clarè, & breuiter more meo, ſingillatim ſupradictas auctoritates refellere, ſed, vt melius dicam, ad verum ſenſum, ſecundum intelligentiam Theologorum, exponere. Et ideò ſuppono, id quod breuiter in priori Diſce-

ptatione, ſed nunc aliquantulum fuſiùs, & magis clarè, declarabo; Suppono inquam in Apoſtolis (& inter ipſos D. Paulum includo) tria ſeorſim conſideranda eſſe. Primò Apoſtolatum. Secundò Sacerdotium, ſeu Presbyteratum. Tertiò Adminiſtrationem ſacræ Politiæ, quæ deſignatur nomine Pontificatus. Quoad inſtituti onem, & munera Apoſtolatus, omnes Apoſtolos pares confitemur. Quoad inſtitutionem, & munera Presbyteratus item: At inæquales aſſerimus ratione Pontificatus. Elegit duodecim, eoſque nominauit Apoſtolos, *Matth.* 10. *Marc.* 3. *Luc.* 6. quorum munus eſſe voluit, Euangelizare, teſtificari, prædicare omnibus gentibus, miracula patrare.

Eoſdem Sacerdotes ordinauit, *Matth.* 26. *Marc.* 14. *Luc.* 22. 1. *ad Corinth.* 11. collata poteſtate conficiendi Sanctiſſimum Euchariſtiæ Sacramentum, & offerendi Deo incruentum ſacrificium corporis, & ſanguinis ſui. Huic poteſtati, mox annexuit alteram, dimittendi peccata in foro interiori, *Ioannis* 20.

Ad Apoſtolatum, & Sacerdotium, quæ communia fuerunt Chriſto cum Apoſtolis, accedebat in Chriſto iuriſdictio, & adminiſtratio politica rerum ſacrarum, quæ in eo ſolo tanquam

in ſupremo Capite reſedit, quandiù terras incoluit. Tranſlata nimirùm à Synagoga ad Eccleſiam, à Leui ad Iudam, ab Aarone ad Chriſtum: Cathedra Moyſis quicquid religioſum eſt, ad Deum attinet, perinde ac ouile ad paſtorem ſuum iure Pontificatus ad Chriſtum pertinebat.

Hanc aſcenſurus ad Patrem non conceſsit Redemptor alijs Apoſtolis (quando enim?) *ſed vni Petro*; ſicut antè tot ſymbolis ſe facturum promiſerat, & conſequenter vno iſto iure quoad ordinem politicum omnibus alijs Apoſtolis Petrum præpoſuit, omnes alios Apoſtolos Petro ſubiecit.

Itaque ex his dicendum Paulum, & alios omnes Apoſtolos in poteſtate Ordinis, & ratione Apoſtolatus fuiſſe æquales; ſinguli enim poteſtatem, Euangelium vbique terrarum prædicandi, ligandi, & ſoluendi, & omnium, quæ pro mundi conuerſione moraliter erant neceſſaria, à Chriſto non à Petro acceperunt. In ratione tamen officij Paſtoralis inæquales fuerunt; tum quia Petrus à Chriſto Paſtor vniuerſalis eſt inſtitutus, vt expreſsè habet Chryſoſtomus, explicando verba hæc, *Paſce oues meas, ideſt, eſto præpoſitus loco mei, & primus*

in medio fratrum. Quò fit, vt vniuerſalis poteſtas in Petro, tanquam in vero, & legitimo Paſtore ordinariè reſederit, in cæteris verò Apoſtolis tantùm extraordinariè & per accidens, atque propter neceſſitatem; quia ſcilicet in diſperſione gentium erant abituri, & longis locorum interuallis à Petro ſeparandi, vt pro Eccleſiarum, quas ipſi fundebant neceſſitatibus, vix ac ne vix quidem eum poſſent conuenire.

Ex quibus ſequitur, quòd duæ res ſunt in quibus Petrus Apoſtolus antecelluit reliquis Apoſtolis, non quidem propriè, vt Apoſtolus, ſed vt ſingulare fundamentum, & caput Eccleſiæ, & paſtor ouium Chriſti; & Cœli ianitor conſtitutus. Vna eſt, quòd illam Apoſtolatus auctoritatem in vniuerſo orbe, accepit ipſe à Domino tanquam ordinariam, & duraturam; ſuiſque adeò ſucceſſoribus relinquendam: eò quod vniuerſæ Eccleſiæ, quę vnquàm futura eſſet, fundamentum eſt conſtitutus, nec talis fundamenti locum ipſe perpetuò, niſi per ſuos etiam ſucceſſores tenere potuit. Reliqui verò Apoſtoli eam auctoritatem non eo modo acceperunt: ſed eorum quaſi extraordinarium priuilegium fuit, quòd & in orbem vniuerſum, & à Chriſto proximè illam auctoritatem Apoſtola-

ſtolatus acciperent. Itaque illis è vita decedentibus, dignitas etiam eiuſmodi Apoſtolatus eſſe deſijt.

Altera res, in qua Petrus reliquis Apoſtolis antecelluit, eſt, quod ipſe quidem poteſtatem accepit etiam quandam in ipſos Apoſtolos: tanquam omnium videlicet (nemine excepto) qui ad Eccleſię ædificium, & ad Chriſti gregem pertinent, fundamentum, & paſtor ſingulariter conſtitutus. Itaque regere ipſos atque in fide confirmare cum auctoritate potuit, ijſque præſcribere, & modum, & locum ad fungendum miniſterio Apoſtolico, quatenus ad Eccleſiæ bonum id expediret. Et hæc omnia firmat Tertullianus *de Præſcript. cap.* 20. & docet Caietanus *in opuſc. Tom.* 1. *tract.* 1. *de Auctor. Papæ, & Concilij cap.* 3. cum tota Theologorum Schola.

His ſuppoſitis, quia Anonymus ſuam Scripturam diſtinguit in tres claſſes auctoritatum, nempe ſummorum Pontificum, veterum Sanctorum Patrum, & Eminentiſſimorum Cardinalium, eodem ego procedam ordine, & ipſiſſima Anonymi verba adducam; & poſtquam verba Sāctorum Patrum ab ipſo adducta ſecundum verum ſenſum expoſuerim; adducam ex

ijſdem

iiſdem Patribus verba, quæ in alijs locis loquendo apertè *de Primatu Eccleſiæ, illum tribuunt Petro*, vt ex his clarè appareat, quæ fuerit mens dictorum SS. Patrum, & loca eorum obſcura declarentur per clara.

RESPONSIONES AD LOCA Summorum Pontificum.

AD primum locum S. Leonis Pontificis, *ſerm.* 1. *de Nat. Apoſt* reſpondeo, quod nihil facit ad rem, quia licèt ipſe faciat pares Petrum & Paulum hoc intelligendum eſt, in electione ad Apoſtolatum laboribus, & morte, quod concedimus: ergo in regimine nego conſequentiam. Nec obſtant illa verba, quòd *Chriſtus Paulum & Petrum inter omnia Eccleſiæ membra prouexerit in tantum Apicem, vt duo lumina conſtituant in corpore, cui caput eſt Chriſtus*; nam reſpondeo hanc auctoritatem impium M. Antonium Spalatenſem adduxiſſe, vt efficeret Paulum Petro æqualem, ſed ad illam ſic reſpondet Doctor Sorbonicus, & Epiſcopus Maſſilienſis Cœffetteau *To.* 1. *lib.* 1. *c.* 11. *num.* 24. vbi ſic ait. Res ſimili monſtri eſt.

Leo-

Leonem, qui ſexcentis locis Petrum omnibus Apoſtolis, & cunctis Eccleſiæ Paſtoribus Prępoſitum, ſcribit, teſtem huius æqualitatis, quam inter Petrum & Paulum ſomniat Spalatenſis proferri; Et ſupra clariſſimo eiuſdem Patris teſtimonio oſtendimus, Petrum totius Eccleſiæ ſpectabile Caput illi habitum; Hinc verò propterea Petrum, & Paulum, tanquam geminum lumen oculorum in Eccleſiæ corpore poſuit, quòd illos cum Chriſto conferat æterno Eccleſiæ capite, à quo lucem ſint mutuati, qua Eccleſiam colluſtrarunt. Sed hìc rurſus aduertere debuit aduerſarius, vt duo lumina Eccleſię cenſeantur Petrus & Paulus, propterea æqualitatē inter eos admittendam non eſſe. Sol & Luna duo ſunt clariſſima ſydera, & lumina cœli, nec tamen Luna Solis ſplendorem exęquat. Ita Cœffetteau. Vide aliam reſponſionem apud Becanum *de Regimin. Eccleſ. lib. 2. cap. 7. obiect. 7. num.* 68.

Vel etiam dici poteſt. Vocari duo lumina Eccleſiæ Petrum & Paulum, quia Romanam Eccleſiam ambo fundarunt per prędicationem manente tamen illibato Primatu D. Petri. Et quod hæc ſit mens D. Leonis patet ex eius *Epiſtol.* 84. vbi ſic ait. Quoniam & inter Beatiſſimos

mos Apoſtolos in ſimilitudine honoris fuit quędam diſcretio poteſtatis, & cùm omnium par eſſet electio, vni tamen datum eſt, vt cæteris præemineret. Cùm ergo ex mẽte D. Leonis vnus fuit (ideſt ſolus Petrus) qui Primatum inter omnes Apoſtolos obtinuit, malè modo ex verbis D. Leonis non benè intellectis ab Anonymo aſſeritur, D. Paulum habuiſſe etiam Eccleſię Primatum; nam D. Leo vni Petro attribuit. Sed ſentiant Aduerſarij D. Leonem clarè etiam loquentem alibi *Serm.3. Anniu.* De toto mundo vnus Petrus eligitur (ergo non Paulus qui, & vniuerſarum Gentium vocationi, & omnibus Apoſtolis (ergo etiam, & Paulo) cunctiſque Eccleſię pręponitur

Et tandem non deſeram hic apponere alia verba eiuſdem S. Pontificis, *Ep. 87. ad Viennẽſes.* Ita Dominus noſter Ieſus Chriſtus, humani generis Saluator inſtituit, vt veritas, quæ antea legis, & prophetarum præconio continebatur per Apoſtolicam tubam in ſalutem vniuerſitatis exiret: ſicut ſcriptum eſt. *In omnem terram exiuit ſonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum.* Sed huius muneris Sacramentum; ita Dominus ad omnium Apoſtolorum officium pertinere voluit: *vt in Beatiſsimo*

Petro Apoſtolorum omnium ſummo principaliter collocaret: vt ab ipſo quaſi quodam capite dona ſua, velut in corpus omne diffunderet. Videat modo Anonymus, quo pacto poſsit adducere S. Leonem pro ſua ſententia.

Ad ſecundum locum D. Gregorij *lib.* 4. *in* 5. *Reg. in quo D Paulus dicitur effectus Caput nationum, & obtinuiſſe totius Eccleſiæ Principatũ.* Reſpondeo hæc Encomia non ſolùm dari poſſe D. Paulo, ſed etiam alijs Apoſtolis: nam vt optimè obſeruat Duuallius Doctor Sorbonicus *Tract. de Rom. Pontif part.* 1. *q.* 3. Apoſtoli ratione gubernationis, fuerunt nationum Capita, ſed tamen non eodem modo, quo Petrus; illi enim in gubernatione Eccleſiæ ſummam, & ampliſsimam poteſtatem, vt Legati & Apoſtoli ſortiti ſunt. At verò Petrus, tanquam Paſtor ordinarius eam habuit. Et ideò Paulus, & Apoſtoli particularia Eccleſiarum vocantur capita ab ipſomet D. Gregorio *lib.* 4. *epiſt.* 38. Petrus verò, totius vniuerſalis Eccleſiæ. Deinde aſſero non ſolum Paulum, ſed etiam alios Apoſtolos obtinuiſſe Eccleſiæ Principatum: nam, vt obſeruat Bouerius *Controu. tom.* 2. *lib.* 1. *Demonſtr.* 6. *Symboli, art.* 5 *fol.* 293. Apoſtoli tametſi Petrum ſibi, ac toti Eccleſiæ Prælatum à Chriſto

agnoſcerent, tamen cum extraordinaria pro Chriſti legatione fungerentur vniuerſas orbis Eccleſias ſibi ſubiectas habeant, & ideo omnes Apoſtolicum ius exercere poterant. Itaque D. Gregorius quando aſſerit Petrum, & Paulũ obtinuiſſe Eccleſiæ Principatum. Reſpondeo diſtinguendo, quòd Paulus, & alij Apoſtoli obtinuerunt Principatum Eccleſiæ, ratione poteſtatis extraordinariæ, quam habebant in totam Eccleſiam; Petrus verò, ratione poteſtatis ordinariæ, & tanquam Caput. Vide etiam Cardinalem Baronium *Tom.* 1. *ann* 34. exponentem hunc locum ab Anonymo adductum.

Nec obſtat, alia auctoritas *D. Gregorij aſſerentis in oratione de D. Paulo, & Petro. Deus qui ligandi, ſoluendique licentiam tuis Apoſtolis contuliſti, &c.* Nam reſpondeo, hæc verba etiam alijs Apoſtolis competere; nam vt rectè obſeruat Cardinalis Baronius *tom.* 1. *ann* 34. Chriſtus dixit eis, Quæcunque ligaueritis ſuper terram erunt ligata & in Cœlo: & quæcunque ſolueritis ſuper terram, erunt ſoluta, & in Cœlo. Sed in his verbis, vt rectè notat Bannez *in* 2.2. *qu.* 2. *art* 10. *fol.* 326. non infertur aliqua poteſtas Iuriſdictionis, ſed Ordinis: ergo malè pro Primatu Pauli adducuntur. Dicendum

dum eſt igitur cum Tannero *Tom.3. diſp. 1.q. 10. dub.2. num. 96.* Petro ſoli nominatim claues ſoluendi & ligandi traditas eſſe, tanquam ſupremo patrifamilias,& gubernatori Eccleſiæ, Paulo verò,& reliquis Apoſtolis,vſus potius clauium, quam abſoluta poteſtas ac poſſeſſio clauium tradita eſt; ſed de hoc infra iterum redibit ſermo.

Verùm quia Anonymus adducit pro ſua ſententia D. Gregorium, ſentiat quid ipſe aſſerat clarè loquens de Primatu Eccleſiæ apertè etenim D. Petro tribuit,& nihil loquitur de Paulo; vide *lib.1.q.24. lib.3.Epiſt.33 lib.6.Epiſtol.37. & lib.4. cap.32. ad Mauritium Imperatorem* ſcribens ſic ait. Cunctis Euangelium ſcientibus liquet, quòd voce Dominica *Sancto & omnium Apoſtolorum Principi Petro Apoſtolo totius Eccleſiæ cura commiſſa eſt.* Ipſi quippe dicitur: *Petre amas me? Paſce oues meas, &c.* Ecce claues regni cæleſtis accipit, poteſtas ei ligandi & ſoluendi tribuitur, cura ei totius Eccleſiæ, & Principatus committitur. Imo idem D. Gregorius apertè fatetur, Petrum habuiſſe Eccleſiæ Primatum, & Paulum ei fuiſſe inferiorem; ſic enim loquens de correctione facta Petro à Paulo, aſſerit, *Homil. 18. in Execbiel.* Quatenus;

qui primus erat in Apoſtolatus culmine,& primus eſſet in humilitate. Penſate ergo in quo mentis vertice ſtetit Petrus, qui Epiſtolas Pauli laudauit, in quibus ſcriptum eſt ſe vituperabilem inuenit. Ecce à MINORI reprehenditur, & reprehendi nõ dedignatur: ſed caueat Anonymus, reſponſionem hęreticorum aſſerere; nempè, Paulum minorem eſſe Petro ætate; nam D. Gregorius clarè mentem ſuam aperuit, nempe in quo D.Petrus ſe maior minorue ſe Paulo dicat; aſſerit enim. *Vt qui primus erat in Apoſtolatus culmine,eſſet primus in humilitate.* Ergo iſta verba conſtituunt Petrum Paulo maiorem, non ſolum ætate, ſed dignitate. Ergo in ordine ad Primatum Eccleſiæ, ſtandũ eſt verbis claris D. Gregorij, qui apertè Petro ſolo tribuit.

Ad tertium auctoritatem Hadriani I. *Epiſt. ad Conſtantinum, & Helenam Imperat.* in qua Anonymus notat ponderanda omnia, nempe; *quod Papæ Petri & Pauli Vicarij, eorumque Throni ſucceſſores dicuntur; quòd Eccleſia Romana, eorum Eccleſia; quod Petrus & Paulus Apoſtolorum Coryphei, & Orthodoxæ fidei fundatores appellantur. Sed hoc maximè quod eorum vtriſque collata à Deo poteſtas ligandi &*

ſoluen-

ſoluendi peccata in Cœlo & in terra dicitur. Reſpondeo, & concedo totum. Ergo Petrus & Paulus fuerunt æquales in regimine; dico bardam eſſe conſequentiam: Nam diuerſo modo, omnia ſupradicta competunt Petro, & competunt Paulo. Itaque dicuntur Pontifices Vicarij & Succeſſores D. Petri, & D. Pauli, diuerſa tamen ratione, vt obſeruat B. Ioannes à Capeſtrano *de Auct. Papæ part.* 3. *fol.* 113. Dicuntur Petri Vicarij, & Succeſſores, in plenitudine poteſtatis; Pauli verò in plenitudine legalitatis; ideſt ſcientiæ. Dicitur Eccleſia Romana, Eccleſia D. Petri, & D. Pauli; rectè quidem; quia ambò illam prædicatione, & martyrio fundarunt, & Epiſcopi fuerunt; Petrus tamen propriè, ac titulo; Paulus verò, ordine, & officio adiutoris; & ideo quia Paulus fuit ſocius & collega Petri in fundanda Eccleſia Romana, rectè dixit Hadrianus Pontifex *illam eſſe Eccleſiam Petri, & Pauli*: Ergo Paulus fuit in Primatu cum Petro, nego conſequentiam. Dicuntur etiam ab Hadriano, *Petrus, & Paulus Coryphei*; ſed vt vult Coeſfetteau contra M. Antonium de Dominis *to.* 1. *lib.* 1. *cap* 4. *num.* 2. Petrus iuriſdictionis auctoritate, Paulus merito doctrinæ, vel vt aſſerit

Bellar-

Bellarminus *lib. 1. de Rom. Pontif. cap. 27.* quia Petrus inſtitutus eſt Caput & Paſtor ouium, Paulus verò, quia munus Apoſtolicum exuberantiſsimè adimpleuit. Dicuntur Petrus, & Paulus, Orthodoxæ fidei fundatores, concedo; & hoc etiam de omnibus Apoſtolis dicendum eſt, vt docet D. Ignatius *Epiſt. 5.* ergo Paulus, & alij Apoſtoli fuerunt Petro æquales; nego conſequentiam: nam diuerſo modo Petrus fuit fūdator fidei, ac Paulus, & cęteri Apoſtoli: Paulus, & Apoſtoli fundatores fidei fuerūt ſine tamen Petri præiudicio, quia ipſi Eccleſiam fundarunt in ſanguine Chriſti proprijs ſudoribus, & laboribus; Petrus verò ſingulari modo dicitur fundator fidei; quia ſupponimus Rectorem, & Gubernatorem Eccleſię inſtitutum fuiſſe. Dicitur itaque Petrum fundamentum Eccleſiæ, & fidei, quia dictum fuit ei à Chriſto: *Super hanc petram ædificabo Eccleſiam meam*; Paulus verò vocatur Eccleſiæ, & fidei fundamentum; eò quod diuina luce colluſtratus, egregios pro Eccleſia Dei labores ſuſceperit; eam aduerſus Pſeudo Apoſtolos magna conſtantia, ac zelo defenderit, ac nihil non geſſerit, vt omnes Chriſto lucri faceret. Vide Tannerum *tom. 3. diſp. 1. qu. 4. dub. 2. num. 96.* Va-

lentiam *tom.3.diſp.1. quæſt.5.punct.7.§.28.* & Turrianum *in 2.2.tom.1.diſp.15 dub* 1.

Et tandem concedimus poteſtatem ligandi, & ſoluendi Petro, & Paulo fuiſſe conceſſam; ſed diuerſa ratione, vt infra etiam probabimus, & docet Duuallius de Rom.Pontif *part.1.q.2.* Nam Paulus, & alij Apoſtoli acceperunt quidem quandam auctoritatem vſum Clauium, vt ſcilicet clauderent Cœlum, aut aperirent, retinendo, vel remittendo, ſeu quod idem eſt, ſoluendo, vel ligando peccata. *Matth.* 18. *Ioann.*20. Claues autem ipſę, hoc eſt, plena atque ſumma poteſtas id omni ratione faciendi Petro ſoli promiſſæ, atque adeò tributæ ſunt. Vide Valentiam *tom.3. diſput.* 1. *qu.1.punct.*7. & Pitigianum *in 3.Sent.tom 2.diſt.25.quæſt.2. art.1.circa finem.*

Ad quartam auctoritatem Nicolai I. *Epiſt. 1. ad Michaelem Imperatorem, in qua aſſeritur Paulum Apoſtolorum Principem in Eccleſia Romana, tanquam luminare maius diuinitus conſtitutum, & non à Petro, ſed à Domino facultatem poteſtatis ſuper vniuerſam Eccleſiam recepiſſe*; ſed omnia hæc non faciunt Paulum Petro ęqualem in Primatu; quia Paulus vocatur Princeps Apoſtolorum, vt ſupra vocatus fuit

ab Hadriano I. Corypheus Apoſtolorum: igitur fuit Princeps Apoſtolorum merito doctrinæ, non auctoritate iuriſdictionis, vt Petrus. Sic Cœffetteau, & Bellarminus paulò ante. Et ideo omnes Apoſtolos S. Leo *ſerm.* 3. vocauit Principes Eccleſiæ. Dicitur autem luminare maius, quia vt ipſe Paulus met aſſerit, in fundanda Eccleſia plus omnibus alijs Apoſtolis laborauit, & ideo obſeruauit Mauclerus de Monarchia *tom* 1 *part.* 2. *lib.* 4 *cap.* 10. Paulum non fuiſſe aſſignatum Epiſcopum alicuius Eccleſiæ particularis; quia in omnibus Eccleſijs debebat laborare. Dicitur poteſtatem, non à Petro, ſed à Domino accepiſſe: ſed quid ad rem? Hoc enim de omnibus Apoſtolis dicendum eſt; & ideò quoad hoc, omnes ſunt æquales Petro, manente tamen illibato eius Primatu. Et ideò Granadus *in* 2. 2. *Controu.* 1. *tract.* 7. *diſput.* 1. *ſect.* 2. *num.* 10. docet, & ſupra nos etiam docuimus, Apoſtolos fuiſſe æquales in Apoſtolica dignitate, in eo nimirùm quòd à Domino electi ſunt tanquam fundamenta Eccleſię, & iuriſdictionem acceperunt in vniuerſum Orbem, id quod tantum voluit S. Cyprianus *lib. de vnitate Eccleſiæ*, dum dixit: Apoſtolis omnibus poſt reſurrectionem tribu-

tam

tam fuiſſe parem poteſtatem: nam quòd Petrus fuerit omnium Caput, ipſemet ibidem teſtatur, & probat ex Euangelio; & eodem modo Victor Epiſcopus Carthaginēſis *in Epiſtola Synodica, quæ legitur tom.3.Concil. in Lateranenſi ſub Martino I. conſult.2.* dicit: Omnes Apoſtolos pari honoris, & poteſtatis conſortio præditos. Excelluit ergo Petrus in eo, quòd cœteri Apoſtoli erant illi ſubiecti, non autem ſibi inuicem; & in eo etiam quòd Petrus hanc in vniuerſum Orbem iuriſdictionem habuit ex officio, cœteri verò ex delegatione. Itaque concedimus Aduerſarijs, Paulum non accepiſſe facultatem in vniuerſam Eccleſiam à Petro, & id certum eſt: ergo fuit æqualis Petro in Primatu; hoc negamus, & eſt impertinens conſequentia. Itaque pro Papatu Pauli, nihil officit auctoritas adducta Nicolai I. ſed Anonymus pro ſua firmanda ſententia relinquit Pontifices, & tranſit ad Patres.

RESPONSIONES AD LOCA Sanctorum Patrum.

ITaque adducit Primò plura loca D. Chryſoſtomi, & incipit *ex homil.* 18. *in Epiſt. ad Romanos* vbi aſſerit: *Chriſtus S Paulo omnem Euangelij prædicationem omnia vniuerſi mũdi negotia, myſteria ſua, & omnem denique Eccleſiæ adminiſtrationem concedit*. Sed hæc farina deſumpta eſt ex Piſtrino M. Antonij de Dominis, qui hunc locum Chryſoſtomi perperam vt Anonymus adducit. Sed reſpondeo, hæc verba, poſſe etiam competere omnibus Apoſtolis, præcipuè tamen competunt Paulo; qui, ipſe fatetur, habuit ſollicitudinem omnium Eccleſiarum; ſed nullam mentionem faciunt de Primatu, vt rectè obſeruat Epiſcopus Cœffetteau *tom.* 1. *lib.* 1. *cap.* 11. *fol.* 287. contra M. Antonium de Dominis. At Anonymus quod eſt de prædicatione dictum, ſemper perperam more ſuo, ad gubernationem transfert.

Tertiò adducit verba *Homil.* 2. *in epiſtol. ad Romanos*, vbi ait: *Quæri tunc temporis non potuiſſe à Paulo, cur ſe ſe in magnis huius Vr-*

bis regimen, ſeu gubernationem ingereret, reſpondiſſet enim hanc ſibi neceſſariam eſſe curam vtpotè à Deo imperatam: ergo ex hoc ſequitur Paulum Petrò fuiſſe æqualem in Primatu; nego conſequentiam. Nam Paulo fatemur verè hanc poteſtatem imperatam fuiſſe à Deo, vt Delegato, Petro verò vt Ordinario. Vide Bannez *in 2. 2. quæſtion. 1. art. 10 fol.* 327. Vel dicendum eſt ex doctrina Caietani *opuſ. 1. de Auctor. Papæ cap.* 3. apud Chryſoſtomum: Verbum regimen ſignificare executionem, non auctoritatem regiminis, quod ſonat imperium. Verum, ait Caietanus, quia vnum pro alio quandoque poni poteſt, ſi etiam inueniretur paritas in auctoritate regiminis, piè exponendum eſſet, pro executiua potentia, dedit enim Saluator, omnibus Apoſtolis communiter vt exequi poſſent in eis, ad quos mittebantur, omnia quæ poterat exequi Petrus, puta inſtituere Eccleſias, Epiſcopos docere, excommunicare, &c. Petro autem abſolutè dedit poteſtatem omnium. Et ſi Paulus aliquo modo, ideſt executiuè erat par Petrò quantum ad defenſionem fidei, vt ex ſecunda ſecundæ dictum eſt. Et ſi non penetras differentiam hanc, inter poteſtatem executiuam,

& præceptiuam. Vide illam in exemplo, Epiſcopi habent officium prædicandi, & Fratres Prædicatores habent etiam officium prędicandi (cùm ad hoc inſtituti ſint) ſed differenter, quia Epiſcopi ex propria auctoritate hoc faciunt, Fratres verò Prædicatores authoritate Papæ delegantis eis id officium, hanc prædicationis exercendæ poteſtatem. Sic enim proportionaliter de poteſtate gubernandi Eccleſiam in Petro, & alijs Apoſtolis fuit: Petrus enim ex propria ſui Pontificatus officij authoritate gubernabat, alij verò Apoſtoli ex priuilegio Domini, delegantis eis gubernationis officium. Hucuſque Caietanus; vnde patet reſpponſio ad verba Chryſoſtomi ab Anonymo adducta.

Tertiò adducitur *Homil.7.in Epiſt.ad Epheſ.* vbi aſſeritur, *Petrum, & Paulum ambos ea, quæ ſurſum ſunt & deorſum, & ipſas Cœli & terræ claues hæreditate accepiſſe, & poſſediſſe:* Reſpondeo eſſe verba emphatica; & diuerſo modo, vt ſupra probatum eſt, Claues Paulus, & cœteri Apoſtoli acceperunt, quàm Petrus. Audi Origenem *tract. 6. in Matth. ferè in medio*. Quoniam oportebat, inquit, aliquid maius habere Petrum, ideo illi quidem ſic di-

cit

cit; Et tibi dabo claues Regni Cœlorum, & quæcumque ligaueris ſuper terram, erunt ligata, & in Cœlis. Non ergo modica differentia eſt, quod Petro quidem ſint datæ claues non vnius Cœli, ſed multorum Cœlorum, vt quæcumque ligauerit ſuper terram, ſint ligata non tantùm in vno Cœlo, ſed in omnibus Cœlis, & quę ſoluerit ſuper terram, ſint ſoluta non ſolum in vno Cœlo, ſed in omnibus Cœlis. *Ad eos autem, quo multi ſunt ligatores, & ſolutores in terra, ſic dicit, vt ſoluant, & alligent; non in cælis, ſicut Petrus*, ſed in vno Cœlo; quia nõ ſunt in tanta perfectione ſicut Petrus. Item Beatus Leo *Epiſtola* 89. *ad Epiſcopos per Viennenſem Prouinciam conſtitutos*: *Petro*, inquit, *præ cæteris eſt tradita ſoluendi atque ligandi poteſtas*. Vide acutiſſimum Caietanum *tract*.3.*de Roman. Pontif. Inſtitut. cap*.5. vbi doctè docent differentiam traditionis clauium factæ Petro, & alijs Apoſtolis à Chriſto Domino: quod etiam facit Pitigianus *in* 3.*ſent. Tom*.2. *diſt*.25.*quæſt*.2.*art*.1.*in reſponſ. ad argument*.& Ioannes Vvigers *in* 2.2. *D. Thomæ de Pontifice quæſt*.1.*art*.10.*dub*.1 *num*.39.

Quartò affert verba *in cap*. 2.*ad Galatas* explicans verba Pauli, qui dedit Petro in Apoſtola-

ſtolatum dedit, & mihi inter gentes. *Non ſe* (aſſerit) *comparat Paulus alijs Apoſtolis, ſed eorum capiti oſtendens eandem dignitatem vtrique collatam fuiſſe* Reſpondeo cum M. Antonio Cappello *in diſput.* 1. *de ſummo Pontificatu Petri cap.* 12. Salmeronio *tom.* 15. *diſput.* 24. *in Epiſt.* 2. *ad Galatas fol.* 105., Tannero *tomo* 3. *diſputat.* 1. *quaſt.* 4. *dub.* 2. *num.* 98. *&* 99. & alijs communiter, quod in dictis verbis D. Pauli *ad Galat.* 2. nulla mentio de Primatu efficitur, ſed tantum de prædicatione. Ergo verba D. Chryſoſtomi adducta non ſunt intelligenda de dignitate Primatus, ſed de dignitate Apoſtolatus; & ideò Paulus dictus eſt Apoſtolus Gentium, Petrus Apoſtolus Iudæorum; ſed hoc non arguit eorum paritatem in Primatu, vt optimè obſeruat Campegius de *Poteſtate Rom. Pontific. cap.* 11. *num.* 7. & nos latè in priori Diſceptatione probauimus.

Quintò in proſcenium adducit locum *Homil.* 1. *Epiſtol. ad Romanos*. Ibi enim dicitur *mutatum fuiſſe Paulo, ſicut & Petro nomen, vt eamdem, quam habebat Petrus Caput Apoſtolorum ſuper eos prarogatiuam, & ipſe haberet*. Reſpondeo, & fateor ſupra omnes alios Apoſtolos Paulum & Petrum habuiſſe prærogati-

gatiuam mutationis nominum. Sed ſi aliquis ex hoc inferret; ergò Paulus in Primutu fuit æqualis Petro; anathematizzo talem conſequentiam, tanquam nimis impertinentem: diſtat enim nimis mutatio nominis à Primatu. Adde quod, vt optimè obſeruat Becanus in *Manuali Controuerſ. lib.* 1.*cap*.4.*num*.45. ſola mutatio nominis in Petro, non indicaret Primatum, & eminentiam eius ſuper omnes alios Apoſtolos, niſi ſimul adiuncta eſſet cum alijs prærogatiuis Petri, quę ſimul ſumptæ eius indicant Primatum, videlicet. Primò quod quando in Euangelio recenſentur nomina Apoſtolorum, ſemper primo loco ponatur Petrus: Secundò quod Scriptura loquatur de Petro, tanquam de Principe: de alijs Apoſtolis, tanquam de ſubditis. Tertiò, quòd Petrus ſæpè loquatur nomine omnium Apoſtolorum, tanquam illorum Anteſignanus. Quartò, quod inter omnes Apoſtolos, ſoli Petro facta ſit prima reuelatio diuinitatis Chriſti. Quintò, quod ſoli Petro inter Apoſtolos promiſſa ſit ſtabilitas fidei, & Cathedræ. Sextò, quod Chriſtus pro ſolo Petro, & ſeipſo voluerit tributum ſolui in Capharnaum. Septimò, quo poſt Re-

D ſurre-

ſurrectionem inter omnes Apoſtolos, ſoli Petro primùm apparuerit. Octauo, quod Petrus ſua authoritate vocauerit alios ad electionem noui Apoſtoli, in locum Iudæ proditoris. Nono, quod primus ptomulgauerit Iudæis Euangelium, poſt acceptum Spiritum Sanctum. Decimo, quod primum miraculum apud Iudæos fecerit, in confirmationem Euangelij. Decimo primò, quod etiam primus prædicauerit gentibus Euangelium, & quod ipſi ſoli oblata ſit viſio cæleſtis, de vocatione gentium. Decimo ſecondò, quod primos in Concilio Hieroſolymitano ſententiam dixerit. Igitur malè Anonymus ex ſola mutatione nominis Pauli infert, Primatum Eccleſiæ habuiſſe, vt habuit Petrum; nam Primatum in Petro arguimur, non ex ſola mutatione nominis, ſed ſimul ex alijs prærogatiuis ſupra enumeratis, quibus caret Paulus.

Sextò, profertur locus *in cap. 1. Epiſt. ad Galat.* vbi ait Paulum Petro nulla in re indiguiſſe, nec illius voce, ſed illi dignitate parem fuiſſe. Reſpondeo, & angor ſæpiùs eadem repetere, ſed Anonymus ad id me agit. Dico igitur verum eſſe Paulum Petro vlla in re indiguiſſe & dignitatem parem fuiſſe; nam à im-

mediatè

mediatè accepit poteſtatem, & dignitatem Apoſtolatus, & non à Petro; ſed non ex hoc ſequitur, in Primatu fuiſſe æqualem Petro; Quando igitur Chryſoſtomus dicit, Paulum parem fuiſſe Petro dignitate; intelligitur de dignitate Apoſtolatus, non de dignitate Primatus. Et ideò aſſeritur in cap eo minus. diſt. 19. *Huius muneris Sacramentum, ita Dominus ad omnium Apoſtolorum officium pertinere voluit, at in Beatiſſimo Petro Apoſtolorum omnium ſummo principaliter collocauit.* Quibus verbis apparet, conformitas quædam æqualitatis, paritatiſque in munere, officioque communi omnium horum primorum, Chriſti diſcipulorum; quod omnes eſſent Apoſtoli, misſi in omnem terram, ad prædicandum omni creaturæ Euangelium: At diſtinctio magna iuriſdictionis, & authoritatis, quod omnes, licet immediata Chriſti concesſione, creati ſunt Apoſtoli, à Sancto Petro, in iuridica functione penderent, eius ſubditi poteſtati: ſic iubente, & ordinante Domino, paſce oues meas, his verbis illum ſuæ Monarchiæ dominationis, per participationem conſortem faciente. Vide Duuallium *de Rom. Pontif. par.* 1. *qu.* 2. *Campegium de Poteſt. Rom. Pontif. cap* 11 *nu.* 2 *& alijs comuniter.*

Et tandem concludit Anonymus D. Chryſoſtomus innumeris locis vocaſſe Paulum etiã ſeorſim à Petro Principem, Ducem, Corypheum Apoſtolorum, primum omnium primum à Chriſto, quæ omnia ſubordinationem, & dependentiam à Petro non ſonant, ſed potius æqualitatem. Sed hoc vltimum gratis dicitur, & prorſus negandum eſt; & quo ſenſu Paulus dicarur Princeps, Dux, Corypheus Apoſtolorum & primus omnium, ſuperiùs explicatum eſt, & inferiùs etiam explicabitur.

Sed contra Anonymum neceſſe eſt adducere aliqua loca D, Chryſoſtomi, in quibus loquens apertè de Primatu, illum Petro tribuit. Et ideò non deſeram hic apponere eius verba *Homil.* 87, *in Ioannem*, ſic enim ait. Paſce oues meas. Cur tandem alijs præter miſſis, de his ſolum Petrus effatur? *Singularis, ſiue eximius ex Apoſtolis, & os diſcipulorum, & cœtus vertex erat*. Idque comparatione D. Pauli, de quo continenter addit. Idcirco & Paulus aſcẽdit, vt eum ſtudiosè videret præter cœteros. *Et homil.* 55. *in Matthæum*, ait: *Petrum Paſtorem, & Caput fuiſſe, & vniuerſo terrarum Orbi à Chriſto præpoſitum. Et homil.* 17. ex varijs Matthæi locis, *aſſerit; Princeps Apoſtolorum*

lorum Petrus; ſuper quem Chriſtus fundauit Eccleſiam: Vide eundem, *lib. 2. de Sacerdot. homil. 2. de Encom. Petri, & Pauli*. Vide Cœffeteau *tom. 1. lib. 1. cap. 11. num. 25.* vbi contra M. Antonium Spalatrenſem, ex cuius penu Anonymus multa deſumit, ex multis alijs locis D. Chryſoſtomi probat, illum in ordine ad Primatum, Petrum Paulo prætuliſſe,

Verum deueniamus ad actoritates deſumptas à D. Ambroſio, ſiue vt ipſemet fatetur à Pſeudo Ambroſio.

Primò *in cap. 1. Epiſt. ad Galatas*, ait. Paulum à Petro viſum propter affectum Apoſtolatus, & vt ſciret Petrus hanc ſibi datam licentiã, quam ipſe acceperat. Concedo Paulum non eguiſſe licentiam Petri ad prædicandũ Euangelium, cùm hanc à Chriſto immediatè acceperat, vt cæteri Apoſtoli: ergo fuit Par Petro in Primatu, nego conſequentiam. non enim valet argumentum de predicatione ad iuriſdictionem. Vide M. Antonium Cappellum *diſp. 1. de Pontificat. B. Petri cap. 11.* & alios communiter.

Secundò *in cap. 2. Epiſt. eiuſdem*, ait. Gratiam Primatus ſibi vendicat ſoli conceſſam à Deo; ſicuti & ſoli Petro conceſſa eſt inter

Apo-

Apoſtolos. Diſtinctione opus eſt. Duplex eſt Primatus; Primatus Iuriſdictionis, & Primatus Prædicationis: Primatus Iuriſdictionis, ſolus Petrus accepit; dixit enim Rupertus Abbas in Euang. *lib.* 1. *cap.* 25. *Primatum eſſe vnum, & ſingulare vnius Petri priuilegium*: Primatum verò prædicationis, Petrus, & Paulus à Chriſto acceperunt; hoc modo videlicet, vt optimè obſeruat 20. Driedonius *Tom.* 1. *lib.* 4. *cap.* 3. *par.* 3. *fol.* 237. quia Petrus deſignatus eſt ad prædicandum Iudæis; (& ideo dictus Apoſtolus Hebræorum) Paulus verò deſignatus ad docendas gentes, & ideo Apoſtolus gentium dicitur; ſed hoc intellige ſalua facultate quam alij Apoſtoli, & ipſe Petrus, & Paulus habebant vbique, & promiſcuè prædicandi tam gentibus, quam Iudæis. Sed obſerua verſutiam Anonymi, qui, vt talem reſponſionem effugeret, non adducit verba, quæ D. Ambroſius ante dixerat; Itaque totus locus Ambroſij ſic ait. Ab Apoſtolis, qui clariores inter cœteros erant, quos & firmitatis cauſa, columnas appellat, quique cum Domino ſemper in ſecretis fuerant, gloriam eius digni in monte reſpicere: ab his itaque probatum dicit donum quod accepit à Deo, vt dignus eſſet habere *Primatum in*

prædi-

prædicatione gentium, ſicut & habebat Petrus in prædicatione Circumciſionis. Et ſicut dat Petro ſocios viros egregios inter Apoſtolos, ita & ſibi iungit Barnabam, qui diuino iudicio ei adiunctus eſt: gratiam tamen Primatus ſibi ſoli vendicat conceſſa à Deo, ſicut & ſoli Petro conceſſa eſt inter Apoſtolos. Ità Ambroſius. Sed Anonymus hæc vltima verba adducit, & tacet priora, & tamen vltima verba explicantur à prioribus, in quibus Ambroſius, (vt clarè legentibus patet) non agit de Primatu regiminis, de quo eſt quæſtio, ſed de Primatu prædicationis. Vndè apparet quo pacto Anonymus non quærit veritatem, ſed voluit, & reuoluit ſe ad nos fallendum, vt melius poteſt.

Tertiò adducit locum Ambroſij *in* 2. *cap. eiuſdem Epiſt. ad Galat.* ſic aſſerentis. Quis eorum, nempe Apoſtolorum, auderet Petro primo Apoſtolo, cui Claues Regni Cœlorum Dominus dedit, reſiſtere niſi alius talis, qui fiducia electionis ſuæ ſciens ſe non imparem conſtanter improbaret, quòd ille ſine conſilio fecerat. Sed miror, hunc locum Ambroſij adducere Anonymum, cùm habeat capillos nimis canos, & ad illum reſponderunt omnes Theologi, & eorum Anteſignanus D. Thomas *in cap.* 2. *Epiſt.*

ad

ad Galat. lect. 2. *& Gloſſa in cap. Paulus, & Petrus* 2. *qu.* 7. nempe Paulum fuiſſe parem Petro in meritis Apoſtolatus, non in adminiſtratione regiminis. Vide etiam Cardinalem Turrecrematem *in Summa de Eccleſ. lib.* 2. *cap.* 13.

Quartò adducit verba *in epiſt.* 2. *ad Corinth. cap.* 11. Hoc ergo dicit (nempe Paulus) quia minor non eſt, neque in prædicatione, neque in ſignis faciendis, Apoſtolis prædeceſſoribus ſuis non in dignitate, ſed tempore: O bone Deus, ad quid deſeruiunt verba iſtà pro Primatu Iuriſdictionis, cum nihil de ipſo agant, & loquantur tantum de prædicatione & miraculis. Patientia nobis neceſſaria eſt, vt dixit Chriſtus in Euangelio. Sed, vt verum fatear, hæc verba, & alia, quę vltimo adducit Anonymus ego non inuenio in meo Codice apud Ambroſium. Sed modo ſentiat Anonymus quid dicat iſte Pſeudo-Ambroſius, quando loquitur clarè de Primatu Eccleſię: explanans enim illa verba *ad Galat.* 1. Deindè poſt annos tres aſcendi Hieroſolymam videre Petrum, ſic inquit. Dignum fuit videre Petrum, quia primus erat inter Apoſtolos, cui delegauerat Saluator curam Eccleſiarum. Vide quomodo in

his

his verbis clarè deſignet Primatum Petri.

Ad tertiam auctoritatem D. Auguſt. *Ser. 25. de Sanctis* ſic aſſeretis. Chriſtus & ſi Petrum priorem, tamen ambos (Petrum ſcilicet, & Paulum) vno ditauit honore. Reſpondeo malè ab Anonymo hæc verba citari pro honore Primatus; ſunt enim intelligenda de honore, & vocatione ad Apoſtolatum, Et ita tenet, vt patet ex Dominicanorũ inclyta Familia Petrus de Soto in *Defenſione Catholicæ confeſſionis cap.* 89. *part.* 3. vbi docet, quoad honorem Apoſtolatus Paulum non fuiſſe inferiorem Petro; & ita etiam docet Sixtus Senenſis *in Bibliotheca lib.6. Annot.* 271. nam ſicut Chriſtus Petrum ad Apoſtolatum immediatè aſſumpſit, ſic etiam & Paulum; & ideo dicuntur (vt loquitur Auguſtinus) vno honore ditati, manente tamen Primatu penes ſolum Petrũ. Et ideo, in fine dicti ſermonis, dicitur: Beatiſſimum Petrum Piſcatorem modo gentibus prouolutis adorare gentium multitudinem. Quod apertè patet apud eundem Auguſtinũ *lib.* 2. *de Baptiſm. contra Donatiſtam, cap.* 1. vbi ſic ait. In ſcripturis ſanctis didicimus, Apoſtolum Petrum in quo PRIMATV Apoſtolorum, tam excellenti gratia præeminet, ali-

ter quàm veritas poſtulat de circumciſione agere ſolitũ à POSTERIORI Apoſtolo Paulo fuiſſe correctum. Vide quo pacto D. Auguſtinus Primatum regiminis in ſolo Petro cognoſcat, & ei Paulum inferiorem faciat. Hinc idem Auguſtinus *in Pſal.* 108. aſſeruit Petrũ Primatũ in diſcipulis habuiſſe. Vide eundem D. Auguſtinum, *qu.* 75. *ex nouo Teſtam. tract.* 56. *&* 66. *in Ioannem*, *ſer.* 13. *de verbis Domini. Epiſt.* 108. *&* 165 *ſer.* 124. *de tempore*. *Et lib.* 3. *de Baptiſ. cap.* 15. ait, Vnus eſt Petrus, qui figuram Eccleſiæ gerat. Et rurſus. Vni Petro in typo vnitatis Dominus dedit poteſtatem. Idem alibi *Serm.* 27. *de Sanctis*, Paulum cum Petro laudans, aſſerit. In vno Petro figurabatur vnitas omnium Paſtorum. Agnoſcat igitur Anonymus, quod quando D. Auguſtinus apertè loquitur de honore Primatus, illum ſolo, & vno Petro tribuat; itaq; locus adductus ab ipſo, intelligendus eſt de honore Apoſtolatus.

Ad quartam auctoritatem Maximi Taurinenſis Epiſcopi, *homil.* 4. *in natal. Apoſt. Petri & Pauli*, in qua ſic aſſeritur. Quos pro iuſtitiæ pietatiſque plenitudine Saluator mundi, humano generi, & Patres dedit eſſe, & Iudi-

ces

ces. Reſpondeo, quod hoc non ſolum concedimus Petro, & Paulo, ſed omnibus Apoſtolis, nonne de illis canit Eccleſia in Himno. Vos ſæcli iſti Iudices &c. Dicere autem cum Anonymo, apud Maximum idem eſſe Iudicē humani generis, ac habere clauem Potentiæ, ſuper humanum genus, & ita ſic ſe explicat *homil.* 1. *in eodem natali* in quo Petrum, & Paulũ Claues Cœli occupaſſe, ait. Et Eccleſiarum omninm Princepes diſpenſatione cœleſti factos eſſe dicat. Sed Reſpondeat mihi Anonymus, ſi Maximus eo quod dixit, Paulum recepiſſe Claues Cœli, accepit æqualem Primatum cum Petro, & Clauem Potentiæ. Ergo omnes Apoſtoli fuerunt etiam Pontifices vt Petrus. Probo conſequentiam quia D. Hilarius lib. 6. de Trinitate docet Apoſtolos accepiſſe claues Regni cœlorum, ſic enim ait. Vos ò Sancti, Beati viri (Apoſtolos alloquitur) ob fidei veſtræ meritum Claues regni Cœlorum ſortiti, & ligandi atque ſoluendi in cœlo, & in terra ius adepti, &c. Quid reſpondebit Anonymus? videat in quibus anguſtijs ſe iniecit. Si Paulus accipiendo claues Regni cœlorum, Papa effectus eſt; etiam Apoſtoli Pontifices erunt; quia ſecundum Hilarium etiam illi

claues acceperunt. Habebimus itaque treſdecim Pontifices, Petrum cum vndecim Apoſtolis, & Paulum. Dicendum eſt itaq; contra illum, quod quando aliqui Patres aſſerunt, Paulum, & alios Apoſtolos claues Regni cœlorum occupaſſe, hoc non eodem ſenſu eſt intelligendum, quo B. Petro promiſſæ, & traditæ ſunt ſcilicet principaliter, & vt ſupremo Eccleſiæ poſt Chriſtum Rectori, & Ianitori: ſed hactenus Apoſtolos quoque eaſdem accepiſſe; quatenus videlicet ius etiam ligandi, & ſoluendi à Chriſto ſunt conſecuti, quod ius; Clauium poteſtas quidem in ſe quoque concludit, & poſsidet, ſed longe tamen latius patet, & ſeſe extendit generalem nimirum, & ſupremum Eccleſiæ regimen deſignans, atque complectens, quod vni ſolique Petro, non alijs Apoſtolis à Chriſto promiſſum, & datum eſſe Hilarius non obſcurè fatetur, cum ait, S. Petrum ſua fidei confeſsione quam ſolus, tacentibus cæteris Apoſtolis, ediderat ſupereminentem locum promeruiſſe. Quatenus igitur clauium poteſtas ligandi, & ſoluendi, remittendi item, & retinendi peccata facultatem includit, ſuo ſed non pari modo, cæteris Apoſtolis cum B. Petro eſt communis; licet illa ſub

nomine

homine clauium, illis nec data ſit nec promiſſa: quatenus verò Primatum, & generalem totius Eccleſiæ. ac ſupremam curam, & moderationem, omnium Chriſti fidelium deſignat. Et ita in hoc ſẽſu dixit Optatus Meliuetanus *lib.* 1. *contra Parmenionem. ſolus Petrus claues accepit*: Vnde (vt ſuperius explicatum eſt) locum D. Hilarij explicat Franciſcus Agricola tract. de Primatu S. Petri *cap.* 3. *fol.* 47. Vide etiam Valentiam *tom.* 3. *diſp.* 1. *qu.* 1. *punct.* 7. §. 28. Quando verò Maximus aſſerit Petrum, & Paulum diſpenſatione diuina factos eſſe Principes omnium Ecclaſiarum; Reſpondeo. Quod ſicut Petrus, & Paulus dicuntur Principes Apoſtolorum non in eodem, ſed in diuerſo genere; ſic & in noſtro caſu dicuntur factos fuiſſe Principes omnium Eccleſiarum: Petrus quo ad Primatum, & ſupremum regimen, Paulus verò in ordine ad prædicationem. Etenim alij Apoſtoli fuerunt, vt Epiſcopi alicui particulari Eccleſiæ addicti, Paulus verò nulli; quia omnes Eccleſias prædicando debebat ſua ſapientia erudire. Et ideo Iſidorus Peluſiota *lib.* 3. *Epiſt.* 176. *ſic ait. Vnus quiſque Apoſtolorum vt ita dicam, vna regione ſuſcepta, eam optimè informauit: Paulus*

claues acceperunt. Habebimus itaque treſdecim Pontifices, Petrum cum vndecim Apoſtolis, & Paulum. Dicendum eſt itaq; contra illum, quod quando aliqui Patres aſſerunt, Paulum, & alios Apoſtolos claues Regni cœlorum occupaſſe, hoc non eodem ſenſu eſt intelligendum, quo B. Petro promiſſæ, & traditæ ſunt ſcilicet principaliter, & vt ſupremo Eccleſiæ poſt Chriſtum Rectori, & Ianitori: ſed hactenus Apoſtolos quoque eaſdem accepiſſe; quatenus videlicet ius etiam ligandi, & ſoluendi à Chriſto ſunt conſecuti, quod ius; Clauium poteſtas quidem in ſe quoque concludit, & poſsidet, ſed longe tamen latius patet, & ſeſe extendit generalem nimirum, & ſupremum Eccleſiæ regimen deſignans, atque complectens, quod vni ſolique Petro, non alijs Apoſtolis à Chriſto promiſſum, & datum eſſe Hilarius non obſcurè fatetur, cum ait, S. Petrum ſua fidei confeſsione quam ſolus, tacentibus cæteris Apoſtolis, ediderat ſupereminentem locum promeruiſſe. Quatenus igitur clauium poteſtas ligandi, & ſoluendi, remittendi item, & retinendi peccata facultatem includit, ſuo ſed non pari modo, cæteris Apoſtolis cum B. Petro eſt communis, licet illa ſub

homine clauium, illis nec data ſit nec promiſſa: quatenus verò Primatum, & generalem totius Eccleſiæ. ac ſupremam curam, & moderationem, omnium Chriſti fidelium deſignat. Et ita in hoc sēſu dixit Optatus Meliuetanus *lib.* 1. *contra Parmenionem ſolus Petrus claues accepit*: Vnde (vt ſuperius explicatum eſt) locum D. Hilarij explicat Franciſcus Agricola tract. de Primatu S. Petri *cap.* 3. *fol.* 47. Vide etiam Valentiam *tom.* 3. *diſp.* 1. *qu.* 1. *punct.* 7. §. 28. Quando verò Maximus aſſerit Petrum, & Paulum diſpenſatione diuina factos eſſe Principes omnium Ecclaſiarum; Reſpondeo. Quod ſicut Petrus, & Paulus dicuntur Principes Apoſtolorum non in eodem, ſed in diuerſo genere; ſic & in noſtro caſu dicuntur factos fuiſſe Principes omnium Eccleſiarum; Petrus quo ad Primatum, & ſupremum regimen, Paulus verò in ordine ad prædicationem. Etenim alij Apoſtoli fuerunt, vt Epiſcopi alicui particulari Eccleſiæ addicti, Paulus vero nulli; quia omnes Eccleſias prædicando debebat ſua ſapientia erudire. Et ideo Iſidorus Peluſiota *lib.* 3. *Epiſt.* 176 *ſic ait*. *Vnus quiſque Apoſtolorum vt ita dicam, vna regione ſuſcepta, eam optimè informauit: Paulus*

lus verò tanquam alatus agricola, orbem penè vniuerſum perluſtrauit, & ad ipſos terræ fines vltimos peruenit. Ex hoc ergo dicitur factũ fuiſſe Principẽ omnium Eccleſiarũ. Vnde agnoſcat Anonymus loca Patrum in quibus videtur triumphare, vt fumus euaneſcere, quia ab ipſo male ſunt intellecta & ſimul audeat, quãdo Maximus quem ipſe citat loquitur apertè de Primatu Eccleſiæ quid ſentiat, ſic enim ait *homil.* 1. *Hic eſt Petrus cui Chriſtus aſcenſurus ad Patrem paſcendas oniculas ſuas, agnoſque commedat*, vt quos ille pietate miſeratione que redemerat, hic fidei ſuæ virtute ſeruaret, & recte ſane ei arbiter occultorum Dei filius *paſcendas oues ſuas tuendaſqe commiſit* cui nouerat in nutriendo grege Dominico, nec ſtudium deeſſe, nec fidem *Et homil.* 3 *de iiſdẽ*. Quanti ergo meriti apud Deum ſuum, Petrus erat, *vt ei poſt nauicula parua remigium totius Eccleſiæ gubernacula tradidit?*

Ad quintam authoritatẽ S. Fulgentij *ſer.* 58. in natal. Apoſtol. ita aientis O beata Apoſtolorum merita, vt vna duobus concesſa ſit gratia, &c. Hic nota, ait Anonymus, vnam ambobus gratiam datã, non ab alio quàm à Chriſto. Concedo totum, nam recte ipſe Paulus

ad Galat. 2. dixit, creditum eſt mihi Euangelium præputij, ſicut & Petro circumciſionis; qui enim operatus eſt Petro in Apoſtolatu Circumciſionis, operatus eſt mihi inter gentes. Quæ quidem verba (vt probat Cardinalis Turrecremata *in Summa de Eccleſia lib.* 2. *cap.* 13 & Cardinalis Baronius *tom.* 1. *anno* 38. & alij Theologi communiter) non ſunt intelligenda de Primatu, ſed de prædicatione. Itaq; quando D. Fulgentius aſſerit, vnā gratiam Petro, & Paulo datam fuiſſe, intelligendus eſt de gratia Apoſtolatus, & prædicationis: fuerunt enim ambo in hoc æquales: & ideò Petrus dicitur Apoſtolus circumciſionis, Paulus præputij. Nam ex ſpeciali quodam Dei mandato, & ſpiritus inſtinctu, præcipua, præter Gentiles, Iudęorum cura, Petro, vt Apoſtolo, commiſſa fuit; præcipua gentium, præter Iudæos Paulo erudita; itavt poſſet tamen vnuſquiſq; & gentibus, & Iudæis promiſcuè euangelizare vt de facto fecerunt. Vide Bellarminum *de Rom. Pont. lib.* 1. *cap.* 16.

Ad ſextam auctoritatē Primaſij Vticenſis Epiſcopi *in Epiſt.* 2. *ad Galat.* aſſerentis. Non illi (ideſt Petro ait Paulus) ſum inferior, quia ab vno ſimul ambo in vnum miniſterium ordinati;

dinati; Concedo Paulum Petro non fuiſſe inferiorem in ordine ad Apoſtolatum, quia fuerunt à Chriſto ambo ad dictum miniſterium ordinati. Ergo Paulus fuit æqualis Petro in Primatu; nego conſequentiam: nam non valet argumentum de Apoſtolatu ad Primatum; Vnde clarè patet, Anonymum coaceruare Sanctorum Patrum auctoritates, quæ ad rem non faciunt, Et recognoſcat Sixtum Sexensē *in Bibliotecha lib. 6. Annot.* 269. vbi adducit hunc locum Primaſij ab Anonymo adductū, & negat ex illo poſſe deduci æqualitatē Pauli cum Petro, quoàd regimen, bene quidem quoàd Apoſtolatū, docendi officium, & Euāgelicæ prædicationis curam.

Ad ſectimam auctoritatem Synodi Oecumenicæ Octauæ *in Epiſt. Synod. ad Adrian.* 2. vbi ſic aſſeritur. Chriſtus olim quidē illuſtrem, & pręcipuam operatus eſt veſtram magnam Ciuitatem Romanam per eos Sanctos lapides qui ab Oriente ad eam deuoluti ſunt, Petrum aio, & Paulum, eximiam, & principalem Apoſtolorum ſummitatem. Reſpondeo Petrum, & Paulum dici eximiam, & principalem Apoſtolorum ſummitatem, non in eodē, ſed in diuerſo genere: Petrus, vt caput, Pau

lus

lus verò, quia fuit excellentior, non ſolum omnibus Apoſtolis, ſed etiam Petro. Primò, in prædicatione: Vnde tota Eccleſia Paulum, quaſi ſuum, totiuſque orbis Doctorem colit, & indigitat, atque antonomaſticè Apoſtolum nominat. Vnde in collecta de S. Paulo ita precatur. Deus qui vniuerſum mundum S. Pauli Apoſtoli prædicatione docuiſti. Quare merito S. Paulum admiratur Chryſoſtomus *homil.* 4. *de eius laudibus*. Etenim inquit, homo ignobilis(Paulus) abiectus,& circumforaneus qui artem exercebat in pellibus, in tantum virtute progreſſus eſt,vt vix triginta annorum ſpatio Romanos, & Perſas, & Parthos, & Medos, & Indos, & Scythas, & Æthiopes, & Sauromatas, & Saracenos, & omne prorſus humanum genus,ſub iugum mitteret veritatis.

Secundò,excellentior fuit alijs,in laboribus: Vnde ipſemet ſcribens. *ad Corinthios Epiſt.* 1. *cap.* 11. ait. Abundantius illis laboraui; & Cathalogum ſuorum laborum exponens, *in Epiſt.* 2. *cap.* 11. aſſerit. In labotibus multis, in carceribus abundantius in plagis ſupra modum, &c. Et ideò rectè D.Hieronymus *Epiſt. ad Paulinum.* ita affatur. Subitus calor, longũ

vincit temporem. Paulus Apoſtolus de perſecutione mutatus; nouiſsimus in ordine, primus in meritis eſt; quia extremus licet, plus omnibus laborauit.

Et tandem tertio, Paulus in doctrina etiam alios Apoſtolos: & etiam Petro excelluit: Vnde Thoſtatus *in lib. 3. Regum, capit. 20. qu. 8.* docet, quod Paulus fuit excellentior in doctrina omnibus Apoſtolis; ſed ſubdit, non tamen in poteſtate. Ergo ſecundum Thoſtatũ contra Anonymum, non fuit Paulus par Petro in poteſtate, quia ſi talis eſſet vtiq; excelleret, quo ad hoc, Apoſtolus, ſicut excelluit Petrus. Dicendum eſt itaque, recte cum Sancta Synodo, vbi ſupra, Petrum, & Paulum fuiſſe eximiam, & principalem Apoſtolorum ſummitatem; in diuerſo tamen genere, vt dixi, non in eodem. Et ideo debebat Anonymus aduertere, alia Synoda Generalia, loquentia de Primatu Eccleſiæ, ſolum D. Petro tribuere, ita Concilium Florentinum in Decreto vnionis, *ſeſſ.* 25. determinat, Pontificem eſſe Vicariũ Chriſti, & ſucceſſorem D. Petri. Concilium IX. Oecumenicum ſic ait. Si quis tanti efferatur audacia quemadmodũ Photius, & Dioſcorus; ſiue ſcripto, ſiue ſine ſcripto inſanios

quoſ-

quoſdam contra Cathedram Coryphei Apoſtolorum Petri iactare audeat, eamdem cum illis ſententiam damnationis ſubeat.

Ad octauam auctoritatem B. Laurentij Iuſtiniani *Sermone de Sanctis Apoſtolis Petro, & Paulo* aientis. Ambo igitur iuſtificati gratis à Domino; ambo dum Apoſtolatus adepti ſunt apicem Dei gratiam in ſe exibuere laudabilem de, imis ſi quidem ad ſumma, prouecti, omnium fidelium effecti ſunt Principes. Reſpondeo, ad hæc omnia patere reſponſionem ex paulo ſuperiùs dictis. Concedo Petrum, & Paulum adeptos apicem Apoſtolatus, & ad ſumma perueniſſe; ſed aduertit Becanus *de Republ. Eccleſ. lib. 2, cap. 7. Obiect. 7. num. 53.* inter ſummos, vnum poſſe eſſe altiorem, quàm reliquos. Nec etiam obſtant verba ſequentia D. Iuſtiniani, videlicet. Meritò igitur clauium cœleſtis Regni poteſtate præditi, ligandi animas, atque ſoluendi Pontificio fungebantur; nam alio modo Petrus accepit claues Regni cœlorum, ac Paulus, & alij Apoſtoli, vt ſupra ſæpius oſtendimus; ſed nunc etiam Anonymo adducam auctoritatem Hieronymi *lib. 1. contra Iouinianum*. Supra Petrum, inquit funda-

tur Eccleſia; & licèt idipſum in alio loco, ſuper Apoſtolos fiat, & cuncti claues Regni cœlorum accipiant, *& ex æquo*(quod eſt pro qualitate Apoſtolorum cum S.Petro ratione Apoſtolatus obſeruandum) ſuper eos Eccleſię fortitudo ſolidetur: *Tamen propterea inter duodecim vnus eligitur, vt capite conſtituto ſchiſmatis tollatur occaſio.* Sed videamus quid ſentiat B. Iuſtinianus de Primatu Eccleſiæ quando apertè de illo loquitur. Sic itaque aſſerit *cap.* 12. *de Obedientia*. Huius ſiquidem Apoſtolicæ Sedis arcem, huiuſque catholicæ Eccleſiæ monarchiam *Apoſtolus Petrus primus accepit,* quando Dei filium eſſe Dominum noſtrum Ieſum Chriſtum confeſſus eſt, dicens: Tu es Chriſtus filius Dei viui. Quamobrem ab eodem Domino audire promeruit. Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam. Verum tandem Anonymus deuenit ad tertiam claſſem, locorum Eminentiſſimorum Cardinalium, & ideo illa expendere neceſſe erit.

RE-

RESPONSIONES ad loca Eminentiſsimorum Cardinalium.

AD primam auctoritatem Petri Damiani *opuſc.* 31. *cap.* 4. aientis, Quamdam ſi dici liceat, cum Chriſto ſimilitudinem Paulus tenet, dum non vni dumtaxat Eccleſiæ, ſed omnibus præſidet. Et infra: Plane ipſe toto terrarum Orbe vniuerſalem fundauit Eccleſiam, ſic enim in omnibus ius tenet præſidendi. Reſpondeo quòd *in dicto Opuſc.* præfata dixit, cum clauſula ſaluo cæterorũ Apoſtolorum iure. Ergo à fortiori, multò magis, ſaluo iure Petri, quem ibidẽ

Senatus Apoſtol. Primũ Principẽ

vocat, quod nunquam de Paulo dixit. Ad id verò quod aſſerit *de fundatione Eccleſiæ vniuerſalis*, reſpondeo, quod communi ratione Apoſtolatus, omnibus Apoſtolis conuenire poteſt, ſed Paulo præcipuè, propter maiores labores in fundanda Eccleſia ſuſceptos. At verò D. Petro fundationem vniuerſalis

Ec-

Eccleſiæ competit tanquam eius capiti, & ideo ſingulari ratione, vnde Chriſtus dixit, Tu es Petrus, &c.

Ad locum *opuſc.* 4. in quo dicitur eſſe ſacrilegium negare, Petrum, & Paulum in Apoſtolici Senatus culmine principatum non poſſidere. In quibus verbis docet Anonymus luculentiſsimè inter Petrum, & Paulum æqualitatem expreſſam fuiſſe. Reſpondeo diſtinguendo, ſi enim aſſeris Petrum, & Paulum in Apoſtolici Senatus culmine Principatum poſsidere in eodem genere; & nego: ſi aſſeris diuerſo genere; Et concedo. Deinde dici poteſt principatum in quo Paulus Petri frater eſt, eſſe ipſum Apoſtolatum, de quo dicitur *Pſal.* 138. Nimis confortatus eſt Principatus eorum. Vnde omnes Apoſtoli ſunt Eccleſiæ Principes conſtituti ſuper omnem terram, & Principes Populorum congregati cum Deo Abraham. *Pſal.*44.*&* 46. Principatus verò, ſeu Primatus inter ac ſuper cæteros Apoſtolos vnius eſt Petri. Itaque aſſero, Petrum in Apoſtolici Senatus culmine Principatum poſsidere, tanquam caput, & Paſtor ouium; Paulus verò, quia munus Apoſtolatus exuberantiſſimè plus quàm alij Apo-

ſtoli (vt ſupra probauimus) adimpleuit. Vide Bellarminium *lib.* 1. *de Roman. Pontific. cap.* 27. Et ideo optimè dixit Cœffetteau *to.* 1. *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 7. quòd quando Patres aſſerunt, Petrum, & Paulum accepiſſe Principatum Eccleſiæ, reſpondendum eſt accepiſſe diuerſo modo, Petrum præcipuè, & tanquam Caput, primam curam totius Orbis ſuſcepiſſe: Paulum, & etiam alios Apoſtolos tanquam ipſius ſocios; & ideo non cùm pari dignitate, cùm ipſe eſſet in Collegio Princeps. Vide Albertum Pighium *de Eccleſiaſt. Hierarch. lib.* 3. *cap.* 8. & Cardin. Baronium *tom.* 1. *an.* 34.

Ad locum *ſermon.* 17. ego verba adducta in illo ſermone non inuenio. Sed reſponſio patet ex ſupradictis.

Ad locum *lib.* 2. *Epiſt.* 1. in qua Damianus vocat Petrum, & Paulum Lateranenſis Eccleſiæ brachia, quibus, ſubdit Anonymus, nihil æqualiùs; ergo Petrus, & Paulus inæquales inter ſe, eſſe non poſſunt? O pulchra conſequentia. Reſpondeat Anonymus mihi quæſo, ſi quis vellet illum fuſtibus percutere, vel alapis, ſeu colaphis cædere; nonne ipſe optaret percuti, & cædi magis brachio ſiniſtro,

ſtro, quàm dextro? Certè quidem. Sed nè iocoſa inter ſeria miſceamus. Reſpondeo, quòd quando Damianus vocauit Petrum, & Paulum brachia Eccleſiæ, non voluit ſignificare omnimodam parilitatem, inter ipſos, ſed ſimilitudinem, vt cæteri Patres, quando Petrum, & Paulum ijſdem laudibus encomiaſticè condecorarunt. Et quod iſta fuerit mens Petri Damiani in ſupracitatis verbis clarè apparet *in ſua Epiſt. 8. lib. 6.* quam citaui in *Diſcept. priori*, & etiam hìc apponere volo. Sic itaque ait. Loquen cum Paulo *de correctione facta Petro.* Quid eſt B. Paule quòd PRIOREM tuum increpationibus laceras? Quo pacto non vereris eum ante hominum ora confundere, cui ſpeciali iure conceſſum eſt vniuerſi totius Eccleſiæ Orbis pręſidere? In quibus verbis notanda ſunt tria. Primò quòd Petrus vocetur Prior, ideſt ſuperior Pauli: Ergo quomodo Paulus erit æqualis cum Petro. Secundo, quòd præſidentia totius orbis, dicitur Petro conceſſa ſpeciali iure. Quòd ſi Paulua Petro eſſet æqualis, hoc verum non eſſet; neque Damianus poterat Diuo Paulo dicere illa verba; Quo pacto non vereris, &c. quia Paulus poſſet reſpondere

dere,ſe reprehendiſſę Petrum caput Eccleſię; quia ipſe etiam habebat Eccleſiæ Principatũ, vt caput; tanquam Petrus. Agnoſcat igitur Anonymus,Damianum ſenſiſſe Paulũ Petro inferiorem fuiſſe. Idem Damianus *ſer*.27. ſic ait,loquens de Petro. *Vnus eſt enim,quem prænobilitant,ſingularis Primatus inſignia*. Si Damianus aſſerit Primatum fuiſſe ſingulare priuilegium conceſſum vni Petro; gratis Anonymus,hoc priuilegium concedit etiam Paulo. Videat etiam eundem Damianum, *ſerm.* 31. vbi docet; *Curam ouilis totius Sanctæ Eccleſiæ, Petro à Chriſto commiſſam fuiſſe*. Sed moris eſt noſtri Anonymi, obſcura indigitare, clariora relinquere, vtinam ipſe ad indagandam veritatem libros volueret, & non ad defendendum id,quod ſemel dictum eſt.

Ad ſecundam auctoritatem Cardinalis S. Georgij, *lib. de Iubileo*, *cap.* 12. vbi vocat Petrum, & Paulum baſes Eccleſiæ, Religionis Apices,fidei conditores, auctores, præduces, & fontes. Reſpondeo hæc encomia etiam alijs Apoſtolis competere, nec obſtarė Primatui Petri, ſupra illos. Pariunt tamen aliquam difficultatem,alia verba eiuſdem Cardinalis aſſerentis, *Petrum, & Paulum in eiuſdẽ*

loci

loci Primatu iunctos fuiſſe. Reſpondeo hoc Encomium Paulo tribui, quia ipſe ſolus inter alios Apoſtolos cum Petro fundauit Eccleſiã Romanam; nam Ioannes Romę parum extitit, & ideo dicitur à Damiano habuiſſe ſimul cum Petro eiuſdem loci Primatum; ſicut etiã dicitnr ab Epiphanio *Hereſi* 27. Epiſcopus Romanus, non propriè, vt ſupra dictum eſt, ſed officio adiutoris, Petro ſubordinati. Et ideo dixit D. Leo *ſerm.* 1. *de natal. Apoſt.* Ad hanc ergo ſortem, tu beatiſsime Petre Apoſtole, venire non metuis, conſorte gloriæ tuæ Paulo Apoſtolo aliarum ſolum Eccleſiarum ordinationibus occupato. Vide reſponſionẽ ad ſequentem auctoritatem. Adde etiam, vt ſupra ex Ambroſio obſeruauimus, duplicem eſſe Primatum, Prædicationis, & Regiminis Quando ergo dicitur, Paulum habuiſſe in citato loco Primatum cum Petro, intelligitur de Primatu prædicationis; quia inter omnes Apoſtolos, ipſe ſolus cum Petro fidem Romę prædicauerunt, & Romanam Eccleſiam plantauerunt; Petrus tamen primo, deinde Paulus, confirmando eos, quos Petrus ad fidem traxerat; vt optime obſeruat Becanus *de Republ. Eccleſ. lib.* 3. *cap.* 2. *n.* 5. *& alij*.

Vndè

Vnde ex hac ratione, Patres vocauerunt etiam Petrum, & Paulum Collegas.

Ad tertiam auctoritatem Godofredi Cardinalis Sanctæ Priſcæ *lib.* 1. *Epiſt.7.* aientis. Romanũ Pontificem ſedere in Petri, & Pauli ſede. Concedimus quidem, ſed diuerſo tamen modo hæc ſedes competit Petro, ac Paulo; & ideo Pontifices dicuntur Vicarij, & ſucceſſores D. Petri & Pauli, & multa efficere auctoritate D. Petri & D. Pauli non in eodem genere, ſed diuerſa ratione, vt ſupra in priori diſceptatione, ſæpius explicatum eſt. Sed omninò Anonymus, præter alios recognoſcat Antonium Delphinum *de Eccleſia, lib 2. fol.* 114. vbi fusè probat, Pontifices non eſſe ſucceſſores *D. Pauli, quo ad iuriſdictionem, ſed quantum ad miniſterium Apoſtolatus* & quatenus Paulus fundauit Eccleſiam Romanam prædicatione vnà cum Petro: Et ideo dicuntur à Cardinali Godofredo, Pontifices ſedere in Petri, & Pauli ſede. Nota quod Anonymus in hoc loco nimis ſe extẽdit in declarãdo quo pacto Patres tribuãt Petro clauem potentiæ, & Paulo clauem ſcientiæ; neque ex hoc putat inferri poſſe inter ipſos inæqualitatem; nam alioquin ſi diceretur ſolam poten-

tiæ clauem conueniſſe Petro, vt Paulo ſolam ſcientiæ, in hoc etiam Paulus Petro præferretur. Sed reſpondeo cum Epiſcopo Cœffetau *tom.* 1. *lib.* 1. *cap.* 11. *num.* 25. quod Apoſtolica quidem auctoritate maximus fuit Paulus, ſed Apoſtolorum caput non fuit; vna cum reliquis Apoſtolis, Petro commẽdatus, & commiſſus. Petrus verò etſi ſumma fidei cognouit, quippe quem pater cœleſtis docuerit, non ægre tamen ſcientiæ, ac Sapientiæ palmam Paulo concedit, ab eaque eum commendat. Chariſsimus (*inquit Epiſt.* 2. *cap.* 3.) frater noſter Paulus ſecundum datam ſibi ſapientiam ſcripſit vobis. Itaque Patres vt ſignificent Primatum Petri ſuper omnes Apoſtolos, & Paulum, recte aſſerunt Petrum habuiſſe clauem potentiæ, Paulum vero ſcientiæ, eo modo, quo ſupra explicauimus.

Ad quartam auctoritatem Cardinalis de Cuſa *Epiſt.* 2. de vſu communionis ad Bohemos, Dico Anonymum facere de illa, vt loquuntur Iuriſconſulti, magnum feſtum, & ideo ait: Notanda omnia, quæ dicit dictus Cardinalis, & quod ambo Paulus, & Petrus vnicam communis Principatus ſedem fundaſſe, ambo ſuum vnicum primatum ſucceſ-

ſoribus reliquiſſe, ambò immediatè ſub Chriſto, ita vt neuter alteri ſubeſſet, ambo poteſtatis vniuerſalis tam in Iudæos quàm in gentes plenitudine præditi dicuntur. Sed reſpondeo, hæc omnia reduci poſſe ad bonum ſenſum, ex diſtinctionibus ſæpe ſuperius adductis; nec terrere nos debent illa verba; quod Petrus & Paulus ambò immediate dicũtur ſub Chriſtò, ità vt neuter alteri ſubeſſet; nam intelligenda ſunt quo ad miſsionem prędicandi vbique Euangelium; Et ideo M. Antonius Cappellus *diſp.* 1. *de Pont. B. Petri, cap.* 12. ita aſſerit: Nos, tantum abeſt; vt Paulo eximio Apoſtolorum Petrum anteferamus in munere Apoſtolatus, vt potius, & Paulum, & omnes alios, Petro in poteſtate Apoſtolatus pares eſſe dicamus; neque Apoſtolos, quà Apoſtolos, miſſos arbitramur à Petro, ſed à Chriſto ſi enim eos non Chriſtus, ſed Petrus miſiſſet, non amplius Apoſtoli Chriſti, ſed Petri Apoſtoli eſſent. *Tota inæqualitatis noſtræ ratio in ſolo ordine politico poſita eſt, cuius hic aperte Paulus primas Petro concedit*. Ita Cappellus; & ideo Cardinalis de Cuſa vbi loquitur aperte de Primatu Iuriſdictionis, & regiminis ſolo Petro tribuit, vt patet in eadẽ *Epiſt.* 2. ab Anonymo

nymo citata vbi ſic aſſerit: ſi ſcire velis an in Eccleſia exiſtas, hac veſtiges ratione, ſi catedrę Romani Pontificis adhereas, quę per cõtinuas ſucceſsiones bonorum malorumque in Petrum principem continuatur. Vnde *lib. 2. de Concordant. Cathol. cap.* 34. hęc etiam aſſerit. In hac quidem gratia dicimus quo ad Apoſtolatum, omnes Apoſtolos æquales; ſicut quoad ipſum ſacerdotium omnes ſacerdotes, ſed abundatiori gratia dicimus Petrum inter Apoſtolos primum. Ita dicit Auguſtinus ſuper *Ioan. ſerm vlt.* Quod Petrus abundantiori gratia fuit vnus, idemque primus Apoſtolus, & propter Primatum Apoſtolatus gerebat figurata qualitate perſonam Eccleſię. Et illum Primatum Petri, quo ipſe abundantiori gratia à Chriſto dotatus fuit. Et Paulo infra citans D. Hieronymum, ſic ait: Super Petrum fundatur Eccleſia: licet alio loco ſuper omnes Apoſtolos fiat, & cuncti claues regni cœlorum accipiant, & ex æquo ſuper eos Eccleſię fortitudo ſolidetur: tamen propterea inter duodecim vnus eligitur; vt capite conſtituto, ſchiſmatis tollatur occaſio. Ecce ſententiam D. Hieronymi, cui non licet contradicere. Ex qua habetur Petrum conſtitutum

caput

caput Apoſtolorum, & eis per Chriſtum prę-latum. Hæc Cardinalis Cuſanus, qui vt patet, concedit rotundis verbis Primatum Petro, ſine vlla Pauli ſocietate. Sed tamen poſtea peſsimè docet, hoc non obſtante, Concilium eſſe ſupra Papam. Vnde videat Anonymus; Cardinalis Cuſani opinionibus non eſſe facile adhærendum: Ipſe enim adfuit in Conciliabulo Baſilæę. Qui docuit etiam peſsime teſte Pitigiano *in 3. Sen. Tom. 2. diſt. 25. qu. 2. art. 1. in fine* per conſenſum Eccleſiæ & non ex iure diuino, Primatum Petri, & ſucceſſorum eius, introductum fuiſſe.

Ad quintam auctoritatem Cardlnalis Cōtareni Veneti tract. de Poteſtate Romani Pontificis; Reſpondeo me tale opuſculum præ manibus non habere, & verba, quæ adducit Anonymus, reduci poſſunt ad bonum ſenſum. Adde, quod mihi dixit Eminentiſsimus Dominus meus Cardinalis Spada, plures Patres in Synodo Tridentina Congregatos aſſeruiſſe, opuſculum citatum eſſe cautè legendum.

Non deſinam tamen hic obſeruare, quod ego penes me habeo quandam Epiſtolam dicti Cardinalis impręſsā Florentię anno 1558.

dire-

directam Paulo IV. vbi loquens de compoſitionibus, facit mentionem de dicto opuſculo citato ab Anonymo de poteſtate Pontificis; & ſic ait. Iam enim cum eſſē laicus, incidiſſem que in locum, vbi oportebat Maieſtatem, & Auctoritatem huius SANCTISSIMÆ SEDIS tueri, non tantum verbis, & oratione id preſtiti, verum etiam amico cuidam meo viro grauiſsimo, opuſculum quoddam conſcripſi: quo, quantum pro temporis anguſtia, & per negocia, quę mihi obeunda tunc erant, licuit, ſatis perſpicue, ni fallor, oſtendi SVMMAM HANC PONTIFICIS AVCTORITATEM nullo humano iure conſtitutam fuiſſe; ſed à DEO OPTIMO, VNICOQVE EIVS FILIO, collatam fuiſſe ſanctiſsimo Petro, eiuſque ſucceſsoribus. Ita Cardinalis Contarenus. In quibus verbis, vt clarè patet, teſtatur ſe in dicto opuſculo, quod pro ſe citat Anonymus, firmaſſe ſupremam Poteſtatem Pontificis collatam fuiſſe D. Petro, & nullam facit mentionem de Paulo. Ergo verba adducta ab Anonymo, interpetranda ſunt de auctoritate Apoſtolatus, quę ęqualis fuit inter Petrum, & Paulum: & non de auctoritate Primatus; nam quando de Primatu loquitur

apertè

apertè Cardinalis Contarenus, ſoli D. Petro tribuit. Ergo, &c.

Ad auctoritatem ſextam Cardinalis Poli *lib.* 2. de vnione ad Henricum IX. Reſpondeo quod non facit ad rem, & ipſe Cardinalis in toto *lib.* 2. apertiſsimis verbis tuetur Petri Cathedram, & Petri Primatum; & in fine dicti *lib.* 2 faciens mentionem de Paulo ſic ait, Charitas, inquit; per quam domus Dei regitur, eum morem, vt ab inferioribus ſuperiores reprehendi non ſoleant, perpetuo retineri non patitur: ſed vbicunq. Eccleſiæ vtilitas poſcere videtur, nequaquam dubitat inferior ſuperiorem reprehendere. *Quemadmodum Paulus eo tempore fecit dum Petrum ſe ſuperiorē reprehendit.* Ita ille. Ex quibus Cardinalis Polus apertè declarat, Paulum fuiſſe inferiorem Petro. Sed moris eſt noſtri Anonymi in luce meridiana velle cecutire. Et ideo Ludouicus Maioranus *in Clypeo militantis Eccleſiæ lib.* 3. *cap.* 34. *tom.* 220. in fauorem noſtræ ſententiæ adducit Cardinalem Polum ſed ad maiorem Anonymi confuſionem adducam hic verba Cardinalis Poli *in Tract. de Summo Pontifice qu.* 6. vbi ſic ait Et ſi Paulus ſcribat ſe Apoſtolum eſſe gentium, tamen

Petrum multo ante hoc officio cum ſibi à Deo commendatum fuiſſet fungi inſtituiſſe, Paulũ autem ex eius conſenſu, vtriuſq. verba oſtendunt ſic enim apud Lucam Petrus loquitur ſicut elegit Deus gentes per os meum audire verbum eius. Paulus autem de eodem munere loquens ſe illud quidem iubente Deo, ſed ex conſenſu Petri obire inſtituiſſe teſtatur cũ Cepham dexteram ſibi dediſſe cum alijs ſocietatis vt Petrus in circumciſione, ipſe gentibus euangelizaret. At Petrus nullo cæterorum cõſenſu requiſito id ipſe tanquam ſummus vniuerſi gregis Paſtor ſuſcepit cui& oues, & agros commendans Chriſtus, totius gregis curam tradiderat. Hæc omnia Cardinalis Polus. Videat modo Anonymus, qua fronte potuerit Polum pro ſua ſententia, & pro nouo Papatu Pauli adducere.

Ad auctoritatem ſeptimam Cardinalis Bellarminij *lib. 3. de Romano Pontifice cap. 2.* vocantis Petrum; & Paulum Epiſcopos Romanos; iam in eã Priori diſceptatione fuit reſponſum, nempe Paulum dici Epiſcopum Romanum, quia Romæ munia Epiſcopalia exercuit. Fuit igitur Epiſcopus Romanus, officio adiutoris Petri ſubordinati, non autem titulo, ac

propriè, vt Petrus. Nec obſtant alia verba dicti Cardinalis *lib.* 1. *cap*. 27. ibi enim loquitur ex hypotheſi, *& ideo in dict. cap*. 27. per totum demonſtrat aperte inæqualitatem inter Petrum, & Paulum. *Et eodem lib*. 1. *cap*. 16. apertè aſſerit, Paulum fuiſſe Petro ſubiectum, & Petrum fuiſſe maiorem Paulo in officio gubernandi. Et tamen Anonymus audet Bellarminum pro ſua ſententia adducere.

Denique audiamus Anonymum claudentem ſuam ſcripturam his verbis. His omnibus auctoritatibus coronidem imponet Angelici Doctoris præcipui Scholæ Pariſienſis magiſtri doctrina qui verba hæc *cap*. 2. *Epiſt. ad Galat*. commentans, mihi enim qui videbantur eſſe aliquid (inter quos Petrum numerat) nihil contulerũt ſic loquitur in Perſona Pauli. Ab his autem ſcilicet Petro, & Ioanne, licet ad horam ceſſerim eis, nihil tamen accepi ab eis poteſtatis vel doctrinæ. Et ibid. licet eſſent magnæ auctoritatis (Petrus ſcilicet & Ioannes) tamen nihil addiderunt doctrinæ meæ, nec poteſtati. Ità Anonymus. O frontem! Et quis quæſo auderet, citare Angelicum Doctorem pro hoc nouo Papatu D. Pauli; qui in eadem met *Epiſtola* 2. *ad Galat. lect*. 2. apertè

docet, Paulum non fuiſſe æqualem Petro in regimine, & Primatu, quod notauit etiam ex dicto loco D. Thomæ Caietanus *in opuſc. 1. de auctoritate Papæ, cap. 3.* Vnde *in 2. 2. qu. 33. art. 4. ad 2.* apertè dixit, *Paulum fuiſſe ſubditum D. Petro* & tamen Anonymus Paulum Petro æqualem facit, & audet D. Thomã pro ſe citare, qui etiam alibi *opuſ. 1.* videlicet contra Græcorum errores *par. 2.* aſſeuit. Primatum Eccleſiæ *Soli Petro, & non alii datũ fuiſſe*. Itaque, quando in perſona Pauli D Thomas aſſerit Petrum, & Ioannem nihil addidiſſe ſuæ doctrinæ aut poteſtati. Reſpondeo, concedendo nihil Petrũ addidiſſe doctrinæ Pauli, nam omnia quæ pertinebat ad fidẽ à Chriſto ipſe didicerat, & fuerat diligenter inſtructus, vt obſeruat inter alios Ioan. Vvigẽgers *in 2. 2. Thomæ de fide ſpe & Charitate Tract. de Pont. ad queſt. 1. ar. 10. dub. 1. num-70.* & Bellarminus *lib. 1. de Rom. Pontif. cape 16.* Concedo etiam, Petrum non addidiſſe aliquid ſuæ poteſtati, extra ordinariẹ. videlicet; quia hanc etiam à Chriſto, Paulus ſicuti & cœteri Apoſtoli in vniuerſam Eccleſiam accepit. Vnde D. Cyprianus *lib. 1. de Vnitate Eccleſiæ*, dixit. Omnes Apoſtolos fuiſſe

eadem

eadem poteſtate præditos, & docet Suarez *de fide diſp.* 10. *ſect.* 1. *num.* 25. Caietanus *opuſc.* 1. *de Auctor. Papæ, cap.* 3. *& alij.* Ergo Paulus par fuit Petro in Primatu, nego conſequentiam; Nam poteſtas extraordinaria, quam Paulus, & cœteri Apoſtoli acceperunt à Chriſto, in Petro fuit ordinaria, tanquam ex officio, & vt Capite, ac omnium Apoſtolorum, & etiam Pauli, Principe vt obſeruat Xyſtus Senenſis in Biblioteca *lib.* 6. *Annot.* 169. & Theologi communiter cum Andrea Duallio *de Rom. Pont. par.* 1. *qu.* 2. Sed nota quod licet Paulus nihil poteſtatis aut Doctrinæ vt dictum eſt à Petro acceperit tamen Euangelium à Chriſto acceptum noluit prædicare niſi prius, vt ita dicam, fuiſſet bullatus à Petro tanquam Capite Eccleſiæ. Hoc erudite, vt ſemper ſolet ex SS. Patrum auctoritate probat Pater Franciſcus Turrianus præclariſsimæ Societatis Ieſu vir celeberrimus, aduerſus Magdeburgenſes pro *Epiſt. Pont lib.* 2. *cap.* 4. vbi ſic ait. Sciebat quidem Paulus ſe eſſe diſcipulum Chriſti & è cœlo edoctum nec enim ab homine accepit, quod didicit, ſed per reuelationem Ieſu Chriſti, ſciebat inquam nihil ſibi doctrinæ ex illa cum Iacobo

Petro, & Ioanne communicatione acceſſurum, nec illi quicquam Paulo contulerunt vt ipſe teſtatus eſt. Sciebat tamen ſic à Domino ſancitum eſſe in Euangelio, quod ſibi reuelatum erat, vt Cephas eſſet omnium Hierarcharum ſiueEpiſcoporum Princeps; à quo tanquam petra & capite omnes fratres firmandi ac ſolidandi, ac dirigendi eſſent, in ijs quæ ad dogma fidei pertinerent, itaut periculum eſſet ne in vacuum currerent, dum id non fieret. Narrauit itaq. Galatis dogma fidei, auctoritate Cephæ, Ioanne & Iacobo in conſilium adhibitis, firmatum ac ſolidatum, & veluti ſigillo Apoſtolicæ Petræ ſignatum, ac munitum. Ita Turrianus cui adde Valentiam *in Annalyſi fidei Catholicæ lib.7.cap.6.* ſic aſſerentem Diuus Paulus ſignificat quidem Apoſtolatus dignitate parem ſe Petro fuiſſe quod minime ſane impedit quominus,vt ipſe etiam ouis Chriſti erat, Petro inferior fuerit. Iam quod nihil ſibi à Petro,& ab alijs collatum eſſe dicit, ſignificat quidem nihil ſe ab illis didiciſſe quod pertineret ad fidem vt qui erat ab ipſò Chriſto in eo genere eruditus. Quam quam approbationem quidem Euangelij ſui à Petro vt à Principe hoc eſt ab Eccleſię auctoritate

ritate

ritate, cui Petrus præſidebat petijt. Ita hæc Valentia. Dicendum eſt igitur ex ſuperius adductis Primatum Eccleſiæ fuiſſe collatum vni & ſoli Petro & contrarium dicere aduerſetur vt probaui in priori diſceptatione verbis Matth. 16. Beatus es Simon Bar-Iona, quia caro & Sanguis non reuelauit tibi, ſed Pater meus, qui in cœils eſt. Et ego dico tibi; quia tu es Petrus, & ſuper hanc Petram ędificabo Eccleſiam meam. Et tibi dabo claues Regni cœlorum. In qua promiſsione Pontificatus, voluit Chriſtus Dominus, ita ad viuum deilneare Petrum, vt clarè oſtenderet, gratiam Primatus, fuiſſe tanquam ſingularem, conceſſam indiuiduę perſonæ Petri vt egregie probat omnino videndus Gregorius de Valentia *in Analyſi fidei Catholicæ lib 7. cap. 2.* per totum Ruardus Tappert *in declaratione Articul. Louariens ar.* 23. & Albertus Pighius *in Controuerſijs par. 2. Contr.* 16. Et quidem, vt optimè obſernat ante omnes Caietanus, & poſtea Bellarminus, *de Rom. Pontif. lib. 1 cap.* 12. Duuallius *par. 2. qu. 3.* Vvigers, *in 2. 2. tract ae Pont. ad qu.* 1. *art.* 10. *dub.* 1. & alij.; Nullus Notarius in Codicillo alicuius teſtamenti poſſet delineare tàm diligenter, & exacte aliquem
Le-

Legatarium, aut Hæredem; vt apparet Chriſtum Dominum delineaſſe perſonam Petri in promiſsione Primatus Eccleſię: Nam primo vocat illum nomine antiquo, Beatus es Simon, poſtea verò addit ſtatim nomen Patris: Beatus es Simon Bar-Iona, vt faciunt Notarij in Teſtamentis, vocando Hæredem, vel Legatarium nomine proprio, & addendo nomen Patris, V. G. Franciſcus quondam Ioannis. Et hoc ad diſtinguendum Petrum à Simone, fratre Thadęi. Deinde vocat illum nomine, quo tunc vtebatur: Et ego dico tibi, quia tu es Petrus, & ſtatim reiterat idem nomen. Et ſuper hanc petram videlicet, & ſuper te Petrum ædificabo Eccleſiam meam. Et tandem ſubiungit. Et tibi dabo, &c. quæ quidem ſunt pronomina, certam perſonam deſignantia. Ergo in dictis verbis, tàm particulariter delineantibus Petrum, manifeſtè patet Chriſtum voluiſſe demonſtrare, ſe collaturum Primatum Eccleſię, ſingulariter vni Petro priuatiue quoad omnes alios. Quod poſtea manifeſtè feciſſe, patet *Ioann.* 21. Nam adimplendo hanc promiſsionem Petro factam, dixit ei: Petre paſce oues meas. Non dixit (ait Bernardus *lib.* 2. *de Conſid. cap.* 8. Bonifacius VIII. *in*

Extrauag. Vnam ſanctam de Maior. & Obedient. Et omnes Expoſitores) has, vel illas, ſed indefinitè, oues meas; videlicet, omnes oues meas, nemine excepta. Ergo contulit Primatum Eccleſiæ Petro priuatiuè, quoad omnes alios. Probo conſequentiam: Nam clarè patet per illa verba; Paſce oues meas, conſtitutum fuiſſe ſolum Petrum Paſtorem, cœteros vero in Eccleſia tanquam oues remanſiſse: Ergo Primatus Eccleſiæ fuit collatus vni, & ſoli Petro, cœteris omnibus excluſis. Ergo propoſitio iſta nō eſt admittēda; Paulus fuit ſimul Pōtifex cum Petro; quia facit Paulum Petro æqualem, contra expreſſa verba Chriſti conſtituentis Petrum Paſtorem, & Superiorem Pauli, & cōſtituentis Paulum ouem, & ſubditum Petri. Nam quando Chriſtus dixit Petro, Paſce oues meas, idem eſt ac ſi dixiſſet, paſce Paulum: Propoſitio enim generalis cenſetur immediatè reuelata de omnibus particularibus, & contrarium aſſerere, docet eſſe hæreticum, Franciſcus Ouiedo *in pr. 2. D. Thomæ Tract. 6. controu. 9. punct. 1. num. 1.* & alius Societatis Ieſu præſtantiſſimus Theologus Adamus Tannerus *To. 3. diſp. 1. quæſt. 1. dub. 3. n. 71.* ergo iſta propoſitio, Paulus fuit Pontifex cum Petro, refellenda ve-

nit, quia facit Paulum Petro æqualem, & non ouem Petro ſubiectam contra propoſitionem generalem expreſsè reuelatam.

Nec obſtat dicere cum defenſoribus Anonymi, ſupradicta procedere, & vera eſſe, ſi Paulus ex priuilegio non fuiſſet exceptus ex illis verbis, Paſce oues meas; & ex oue à Chriſto poſtea factus Paſtor, ſimul cum Petro totius ouilis Eccleſiæ: ſed reſpondeo. Quòd hoc ſine fundamento aſſeritur, nec Patres ab Anonymo adducti, vnquam hoc dixerunt, & ita prorſus negandum eſt, vt patet ex ſuperiùs dictis in mea priori diſceptatione & P. Ouiedo vbi ſupra docet excipere aliquem ſine fundamento ex verbis generalibus S. Scripturæ, non ſolum eſſe temerarium erroneum & ſuſpectum de hæreſi, ſed eſſe hæreticum quia propoſitio vniuerſalis immediatè de omnibus reuelatur. Facit etiam ad horum confirmationem doctrina viri celeberrimi Patris Amici, etiam ex Societate Ieſu *in Curſu Theologico, tom.4. diſp. 16. ſect. 2. num 33. & diſp. 7. ſect. 1. n. 33.* in quibus locis firmat, quòd quotieſcumque in aliqua propoſitione reuelata continetur alia implicitè, non ſolùm expreſsè reuelata, ſed etiam implicitè contenta, pertinet ad eamdem fidem, non

qui-

quidem, vt deducta, ſed vt explicita, & ideo afferit, illam propoſitionem eſſe hæreticam, quæ directè opponitur alicui veritati reuelatæ, aut concluſioni per euidentem diſcurſum explicatæ, vt implicitè, & virtualiter contentæ in aliqua expreſè reuelata. Ergo cùm expreſsè in Scriptura habeamus reuelatum, omnes oues Chriſti fuiſſe ſubiectas in illis verbis, Paſce oues meas, ſub regimine Petri Paſtoris vnici; implicite, & virtualiter habemus etiam in dictis verbis reuelatum, Paulum tanquam Chriſti ouem, fuiſſe etiam ſub Regimine Petri conſtitutum. Ergo qui illum facit Pontificem cum Petro, & ei æqualem, peſſimè facit; quia contradicit veritati virtualiter contentæ, in veritate expreſsè à Chriſto Domino in Scriptura reuelata.

Sed penes me ſuperiùs dicta confirmantur ex illa vera & celebri doctrina, quòd quando loca Scripturę non ſunt adeò clara, ſi in eodem ſenſu, explicantur communiter à SS. Patribus tunc concors illa ſententia Patrum demonſtrat illum eſſe verum ſenſum Scripturæ; & piaculũ eſt ab illo recedere, imò hæreticum: Ita docet expreſsè ex Societate Ieſu P. Azorius *tom* 1. *lib.* 8. *cap.* 2 *quæſt.* 2. ita docent Doctores noſtri ſa-

cri Tribunalis, Antonius Saura *in vot. Platonis Pralud.* 4. Simancha *in Inſtit. Cath. tit.* 54. *num.* 5. Pegna *in Direct. Inquiſ. par.* 2. *com.* 27.

Et ideo non deſeram hic apponere verba Pitigiani, *in.* 3. *Sentent. tom.* 2. *diſt.* 25. *qu.* 1. *art.* 10. ſic aſſerentis. Quinque ſunt Teſtimonia ordinaria, ſiue Iudices infallibilis veritatis fidei; Sacra Scriptura, Traditiones Apoſtolicæ, Definitio Concilij Generalis, Definitio Papæ, & Conſenſus omnium Doctorum, & Patrum, qui dicitur conſenſus totius Eccleſiæ. Hęc Pitigianus. Vnde Iacobus Gretſerus *in Reſpõſo ad Theſes Hunnianas cap.* 15 dixit, Sãctorum Patrum vnanimem traditionem, tuendam eſſe ac ipſas Sacras litteras. Quibus adde omnino videndum Gregorium de Valentia *in Analyſi fidei Catholica lib.* 8. *cap.* 8. Melchiorem Canum de locis *Theol lib.* 7. *cap.* 3. *concl* 5. Petrum de Soto *in Defenſ. Cathol. confeſ. part.* 2. *cap.* 33. *&* 69. Alphonſum de Caſtro *aduer. Hareſ lib* 1. *cap.* 7. Salmeronium *tom.* 8. *tract.* 2. Granadum *in p.* 2. *D. Thoma tract.* 8. *diſp.* 2. *ſect.* 2. *num.* 5. & alios penes ipſos; Itaque communis opinio Patrum declarat verũ ſenſum Scripturę, & ideò eorum communis ſententia in expoſitione alicuius ſcripturę loci,

conſtituit catholicam veritatem, non quia id ab ipſis ſimpliciter aſſeritur, ſed quia id aſſerere, ſacram ſcripturam teſtantur. Non eſt igitur communis ſenſus Patrum formaliter ipſa Reuelatio, aut veritas Diuina, ſed eſt teſtificatio de veritate diuina; & ideò creditur communi conſenſui Patrum, non tantum quia ipſi ita ſenſerint, ſed quia ita ſenſiſſe ſcripturam demonſtrent, & eam eſſe traditionem Eccleſiæ manifeſtent.

Et quidem, cùm traditiones credere neceſſe ſit, & ad ſcripturæ intelligentiam eaſdẽ adiungere oporteat, vt tradit Lyrinenſis, *cap* 2. Traditiones non aliunde agnoſcuntur, quàm ex ſenſu Patrum, vt recte obſeruat Grauina, *in contr. tom.* 3 *part.* 1 *lib.* 4. *contr* 2. *qu* 3 *ar* 7. *fol.* 251 *&* 3. *lib.* 4. *ar.* 4. *fol.* 505. Bagotius *in Apologetico Fidei tom.* 1. *lib.* 4. *diſp.* 4. *cap.* 2. *ſect.* 1. *&* 2. cum alijs, Conſequens ergo eſt, vt ipſorum vnanimis cõſenſus ſit ipſa Eccleſię vox, & traditio Quod confirmatur; quoniam ſicuti quia Iudæis tradita erant eloquia Dei, oportebat (vt dicit Hilarius *in pſal.* 2.) ad Seniores illos recurrere pro intelligentia ſcripturarum, quę in numero, & officio illorum ſeniorum conſeruabatur, multò magis dicen-

dum

dum eſt hoc meruiſſe fidam Chriſti Eccleſiam, vt non ſolùm ei crederentur eloquia Dei, ſed & ſenſus quoq. illi apertè traderetur, præſertim cùm Euangeliũ primario in corde Eccleſiæ deſcriptum ſit, nec tantum in verborum folijs, ſed in ſenſu, non in ſuperficie, ſed in medulla ſit exaratum. Ad Patrum ergo intelligentiam, in quibus ſenſus Eccleſiæ cernitur, eſt confugiendum. Et ideò *in .6. Sinodo Generali can. 19.* ſic dicitur. *Si ad ſcripturas pertinentis controuerſia aliqua excitata fuerit, non eam aliter interpretentur Epiſcopi, quàm quomodo Eccleſiæ luminaria, & Doctores ſuis ſcriptis expoſuerunt.* Quod etiam determinauit Concilium Meldenſe *can. 34. Concilium Senonenſe decr. 4. Concilium Lateran. ſub. Leone X. ſeſſ. 11. & Concilium Tridentinum ſeſſ. 4.*

Vnde hoc quod mandarunt alijs Sacra Cõcilia circa amplectendum ſenſum communem Sanctorum Patrum in facti contingentia ſemper obſeruarunt; Idcircò in Concilio Epheſino *in Epiſt. Alexandrinæ Synodi ad Neſtorium*, cùm contra Neſtorium multa definita eſſent ſic dicitur. *Hoc itaque rectæ fidei ratio proteſtatur, in tali ſenſu Sanctos Patres fuiſſe comperimus, ideoque illi non dubitauerunt Sanctam Virginem*

ginem dicere Theotocon, &c. Et in Epiſt. Synodi contra Neſtorium Patres Cōcilij ad definitionem ſe accingentes, dicunt. *Sequentes itaque omnium Sanctorum Patrum confeſſiones, quas loquente Spiritu Sancto protulerunt, & intentioni eorum aquis veſtigijs inhærentes, profitemur, &c.*

In Chalcedonenſi Concilio *Act.* 1. *& Act.* 4. dicitur. *Sequentes Sanctos Patres docemus, &c. & Actio.* 5. acclamatur. *Hæc eſt fides Patrum. Act.* 6. poſt Epiſcoporū ſubſcriptionem pijſſimus Imperator ad ſanctam Synodū dixit. *Pia, & catholica fide à ſancta, & vniuerſali Synodo ſecundùm Patrum expoſitionem declaratam: iuſtum ſimul, & expediens eſſe noſtra tranquillitas approbauit, omnem de cætero contentionis occaſionem, de ſancta fidei religione penitus amputari.*

In Concilio Nicæno 2. cùm contra Iconomachos ageretur, teſtimonijs Patrum Niſſeni, Baſilij, Chryſoſtomi, Cyrilli, &c. Imagines tenendas, ac venerandas definitum eſt: vt patet *Act.* 2. *&* 4. *in Actione* 7. ſic concluſum eſt. *His ſic ſe habentibus, Regiam viam incedentes, & ſanctorum noſtrorum, & diuinorum Patrum doctrinæ inſiſtentes, & catholicæ Eccleſiæ, in*

qua ſpiritus ſanctus inhabitat, traditionẽ obſer-uantes, definimus cum omni diligentia, &c. & declarans quomodo eis debeatur cultus ſubdit: *Sic ſanctorum noſtrorum Patrum optima diſci-plina; vel traditio catholica Eccleſia, quæ à finibus vſque ad fines Euangelium ſuſcepit, &c.* & in fine ſic acclamatur. *Hæc eſt fides Apoſtolorum. Hæc eſt fides Patrum, hæc eſt fides Orthodoxorum.*

Et tandem in Concilio Florentino teſtimonijs ſanctorum Patrum de proceſſione Spiritus Sancti contra Græcos diſputatum eſt: Vide *ſeſsionem.* 25. & multas præcedentes.

Merito igitur Dionyſius *de Cæleſti Hierarch. lib.* 1. *cap.* 1. ſic ait: Ad ſanctiſsimam ſcripturarum intelligentiam, prout illas à Patribus accepimus contuendas pro viribus pergamus. Vnde Vincentius Lyrinenſis *aduerſ. Hæreſ. Nouat. cap.* 39. ita aſſerit. *Quicquid, vel omnes vel plures Patres*; vno eodemque ſenſu maniſeſte, frequenter, perſeueranter accipiendo, tenendo, tradendo firmauerunt, id pro indubitato, certo ratoque habeatur. Ita ille. Vide Grauinam *tom.* 4. *in continuat. par.* 2. *fol.* 285. *& tom.* 2. *lib.* 4. *fol.* 502. *&* 503. Itaq. applicando omnia ſupradicta in caſu noſtro aſſero cũ

com-

communis Patrum ſententia (vt ſatis firmaui *in priori. diſcept. probat.* 1. 2. *&* 3.) exponēdo hæc loca ſacræ Scripturæ, Tu es Petrus, &c. Tibi dabo claues, &c. Paſce oues meas, &c. quæ inter ſe mutuam relationem habent, aſſerat in dictis verbis, Primatum Eccleſiæ, ſoli Petro, & non alijs promiſſum, & traditum fuiſſe; ſequitur hanc propoſitionem, nempè, Paulus fuit Pontifex cum Petro, ſequitur inquam, eſſe deteſtandam; quia eſt expreſsè contra ſacram Scripturam, ita ſecundùm traditionem Eccleſię, & communem ſententiam Patrum expoſitam & intellectam, aſſerentem, videlicet, Primatum Eccleſiæ ſoli Petro à Chriſto Domino collatū fuiſſe. Et ideò Bouerius ad M. Antonium de Dominis *in Cenſura par.* 2. *lib.* 1. *cap.* 6 ſic ait. Quæris, cur Petrus ſolus à nobis Caput, & Paſtor ordinarius Eccleſiæ aſſeratur? Dicimus, id à nobis affirmari; quia illi ſoli à Chriſto dictum fuit, Tu es Petrus, &c. Quæris vlteriùs, cur Petrum, ex illis verbis, facimus ſingulare quoddam fundamentum, *quod alij Apoſtoli non fuerint? Reſpondemus, eò quod ea verba, ex omnium Patrum ſententia eum ſenſum præſeferant*. Ita ille. Vnde Andreas Duuallius Doctor Sorbonicus *in* 2. 2. *D. Thomæ tract. de Fi-*

de q. 1. *art. vlt.* rectè docuit in expoſitione ſacræ Scripturæ conſulendam eſſe primum iugẽ & continuã Eccleſiæ traditionẽ;vbi enim omni tempore in Eccleſia recepta fuit obſcura alicuius loci expoſitio ab ea ſine piaculo recedi non poteſt,aliàs non tantùm hæc expoſitio negaretur, ſed etiam ipſa traditio, & Eccleſiæ auctoritas. Ita ille Sed in noſtro caſu iugis & continua Eccleſiæ traditio fuit,vt patet ex Patribus omnium ſæculorum, ex ſacris Canonibus, & Concilijs Generalibus verba Matth. 16. & Io. 21. eſſe intelligenda de Primatu Eccleſiæ vni, & ſoli Petro conceſſo. Ergo hunc eſſe verum ſenſum Scripturæ, neceſſariò fatendum erit. Quod etiam manifeſtè patet ex Bulla Ioannis XXII contra Marſilium de Padua,& Ioannem Iandunum,datam Auenione x.Kalen.Nouembris, Pontificatus ann. 12. in qua Pontifex dogmaticè,& ex Cathedra loquens,ex communicat dictos hæreticos, & aduerſus illos ex ſupracitatis locis S. Scripturæ ſtatuit Primatum Eccleſiæ fuiſſe collatum à Chriſto Domino vni, & ſoli Petro, & inter alia hæc aſſerit. *Quod autem B. Petrus pluſquam alij Apoſtoli auctoritatis habuit, ex prædictis euidenter concluditur. Certum eſt enim, quòd maior eſt auctoritas Paſtoris, quàm*

quàm gregis. Petrus autem totius gregis Dominici generalis conſtitutus eſt Paſtor, QVOD DE NVLLO ALIO APOSTOLO DICI POTEST, &c. Quid ad hęc verba reſpondebit Anonymus? Si Pontifex aſſerit, Petrum ita fuiſſe conſtitutũ Paſtorem ouilis totius Eccleſiæ, VT HOC DE NVLLO ALIO APOSTOLO DICI POSSIT. Quo pacto ipſe poſt tot annorum myriades, audet alium Paſtorem in Eccleſia conſtituere, nempè Paulum? Cuinam credendum erit amice Lector Anonymo an Pontifici? Sunt nugæ nugarum, & durum eſt contra ſtimulum calcitrare. Recognoſce omnino dictam Bullam Ioannis XXII. in qua inuenies confirmata omnia à nobis ſuperiùs dicta, videlicet Primatum Eccleſiæ fuiſſe priuilegium ſingulare vnius Petri, & regimen Eccleſiæ monarchicũ, fuiſſe ipſi ſoli collatum ſupra omnes alios Apoſtolos, & per conſequens ſupra Paulum. Bullam verò Ioannis inuenies per extenſum apud Bzouium *in Annalibus Eccleſiaſticis to.* 13. *Anno Chriſti* 1327.

Et tandem pro curioſis Lectoribus, & pro coronide huius Diſceptationis, non deſeram hic apponere aliquas auctoritates recentiorum Doctorum, qui in indiuiduò opinionem Anony-

mi refellunt, & quàm malè oleat demonſtrant & primò, celeberrima Facultas Pariſienſis in Cenſura contra M. Antonium de Dominis *lib.* 1. *cap.* 5 *num* 18. ſtatuit iuriſdictionem Apoſtolicam ordinariam extitiſſe in ſolo D. Petro, & contrarium aſſerere, putauit eſſe ſchiſmaticum & hereticum, & hanc cenſuram Sorbonicam contra opinionem Anonymi in ſpecie adducit, & approbat eruditiſſimus, & doctiſſimus Iſaacus Habert, *lib.* 2. *de cathedra ſingulari S. Petri cap.* 12. *in fine*. Dicere autem cum Anonymo ſe conſtituere Paulum Pontificem, poteſtate extraordinaria, Petrum verò poteſtate ordinaria, hoc eſt verbis eludere: nam realiter, & in effectu, ambos veros Pontifices efficit, independenter vnum ab altero, ſine vlla ſubordinatione, contra regimen Monarchicum Eccleſiæ, inſtitutum à Chriſto ſuper vnum immutabiliter. Facultas verò Pariſienſis, fecit mentionem de poteſtate Apoſtolica ordinaria ad differentiam poteſtatis extraordinariæ Apoſtolorum, quæ tamen nullam æqualitatem tribuebat illis cum Petro in ordine ad Primatum Eccleſiæ. Sed poteſtas extraordinaria, quam Anonymus tribuit Paulo, conſtituit illum S. Pontificem ſimul cum Petro, & ſine vlla ad Petrum ſubordinatio-

natione, vt Petro ſubordinati erant alij Apoſto li. Ergo,&c. Item Michaël Mauclerus. *de Monar. Eccleſ. & Sacul. tom. 1. par. 2. lib. 1. cap.* 1 inquit, Conſtituere in Eccleſia alium à Sancto Petro, & ſucceſſoribus eius Paſtorem, eſt dogma Hæreticorum. Andreas Duuallius, *Tract. de Rom. Pont par. 1. qu. 2.* docet. Regimen Eccleſiæ inſtitutum fuiſſe à Chriſto immutabiliter Monarchicum in VNO Paſtore; & hoc ità eſſe certum, vt à quoquam circa fidei iacturam negari non poſsit. Et poſtea, *qu* 3. *&* 4. probat, illum vnicum Paſtorem fuiſſe Petrum, & firmat Paulum, fuiſſe Petro ſubditum, & inferiorem. Ioannes Gerſonius Cancellarius Pariſienſis, *tom. 1. lib. de Statibus Eccleſiaſt. Conſider.* 1. ait, Statum Papalem Monarchicum, & Regalem fuiſſe à Chriſto immediatè collatum Petro ſuper alios Apoſtolos, & contrarium dicere firmat eſſe Schiſmaticum, impium & hæreticum Si Primatus, ſecundùm Gerſonium, fuit à Chriſto collatus Petro ſuper alios Apoſtolos: ergo neceſſariò ſequitur, & ſuper Paulum, quod apertè probat Becanus, *de Repub Eccleſ. cap. 4. num.* 15. & Ceffettau, *tom. 1 lib. 1. cap. 5. nu.* 5. nam alioquin Paulus non fuiſſet ouis Chriſti, nec Apoſtolus.

Sed

Sed relinquamus Doctores Gallos. Franciſcus del Caſtillo *in* 3. *ſent. tom.* 2. *diſput.* 16. *q.* 2. *num.* 4 *cum ſequ.* Io. Vvigers, *in* 2. 2. *D. Thom. tract. de Pontifice, q.* 1. *art.* 10. *dub.* 1. *num.* 2. *iuncto num.* 59. *&* 68. *cum ſequ.* Bellarminus *de Rom. Pontif. lib.* 1. *cap.* 16. Pueronus *de Ariſtocratia regulari, tom.* 2. *cap.* 3. *nu.* 11. 30. *& ſequ.* Alphonſus Mendoza *quæſt.* 4. *Scolaſtica num.* 1. *in fine* Bannez *in* 2. 2. *D. Thomæ qu.* 5. *art.* 10. *dub.* 4. Suarez *contra Regem Angliæ lib.* 3. *c.* 10. *num.* 3. *&* 20. *& cap.* 11. *num.* 8. *iuncto num.* 20 aſſerunt, eſſe de fide Petrũ habuiſſe iuriſdictionem ſuper omnes Apoſtolos, & inter illos apponunt D. Paulum, reſpondendo ad aliqua loca *Epiſt.* 2. *ad Galat.* ex quibus Hæretici inferre contendunt, æqualitatem Pauli cum Petro. Et tandem Antonius Polus, *in Lucidario Poteſtatis Papalis, lib.* 4. Carena *in praxi S. Officij par.* 1. *tit.* 1. §. 4. *num.* 34. Amicus *in curſu Theologico, tom.* 4. *diſp.* 6. *num* 68. *iuncto num.* 127. docent eſse de fide, Pontificatum fuiſſe inſtitutum ſupra ſolum Petrum, & contrarium firmant eſſe hæreticum. Concludendum eſt itaque alium Pontificem à Chriſto in Eccleſia non fuiſſe inſtitutũ, niſi ſolum, & vnicum Petrum, & poſt Petrum Romanos Pontifices eius Succeſſo-

ceſſores. Ita docent Oracula S. Scripturæ per traditionem, & vniuerſalem Eccleſiæ conſenſum, ac concordem Sanctorum Patrum ſentētiam nobis expoſita, & declarata. Ita docent Concilia Generalia,& Sacri Canones. Ita omnes Theologi, Scholaſtici, Poſitiui, Polemici, & Morales. Ita Doctores vtriuſque iuris, tam Ciuilis, quàm Canonici; Vnde aliter ſentire ac docere, nefas eſſe manifeſtè patet.

Et hæc dicta ſufficiant, circa nouum Papatũ D. Pauli, quem ego ex ſuperius dictis, hìc Romæ ante omnes reprobaui, & poſt me alij viri doctiores, feliciter refellerunt, quod vbique locorum faciendum eſſe puto. Nota tamen Lector, quod licet ego in his Diſceptationibus, opinionem Anonymi, tam acriter vt par erat, impugnauerim;tamen exiſtimo illum reconditæ eruditionis virum, & ad oſtendendum ingenij acumen, hanc quęſtionem pertractandam, ſuſcepiſſe. Vnde ſpero in poſterum, quod tanquam pius,& Catholicus pro publico Eccleſiæ bono, ad vtiliora ſcribenda, calamum ſuum conuertat; exēplo D.Auguſtini,& Pij II. Pontificis, qui aliqua ſcripſerunt, quæ poſtea reſpuerunt.

F I N I S.

Errata in Priori Diſceptatione ſic corrige.

In Epiſtola Dedicatoria linea 16. Menſibus.pag.2.l.20.promiſiſſe.p.5.l.vlt.vnitatem.p.6.l.vlt.præponatur.p.7.l.1.Militietantus.p.8.l.10.Scorpiaco.ibid.l.12. Dominum.p.12.l.vlt. aduerſatur. p.13.l.6.*ſed.* ſeu.p.14.l.10.ſuſceperit.ibid.l.22. alij. ibid.l.23.regendæ.ibid l.vlt.Præfectura.p.15.l.1.traditur.p.16 l.19.Matth.16.p.17. l.23.24.Status Eccleſiæ Monarchicus.p.21.l.5.cui.ibid.l.20. plurium. p.29.l.3. Armacanum.ibid.l.18.poſſunt.p.32.l.19. Poteſtatis.p.35.l.19.teſtamento.p.44. l.19. Doctior p.46.l.21.obtemperari.p.48.l.10 *vede.*vide. ibid.l.20.reſpondeant. p.49 l. 18.fratres.p.50.l.15.Cæſterrau.p.51.l.1.Pontificem.ibid.l.3.præſcripſiſſe.p.52.l.6. Manahen.p.59.l.7.Planctu.p.60.l.6.initiatus. p.61.l.18.officere.p 70. l.24.&. ex.p. 71.l.22.in quibus verbis patet p 77.l 8.conſtituerunt.p.78.l.5.profert : Ait Apoſtolus.p.88.l.13.Fabianum p.90.l.3.dele,*eſt* p.92.l.3.Feuardentium.ibid.l.15. diſſeminationem.p 93.l.9.connectant.ibid.l.23.*enim* etiam.p.94.l.15.potuerit.p.97.l.8. apponam. ibid.l.10. *vbi.* vti.p.98 l.6.trigintaocto. ibid.l.25.Poſſidens Primam.p. 100.l.13.vidiſti.ibid.l.20.venerantur. p.105. l.13.ſubnixos. p.112.l.4. firmatus eſt. ibid.l.21.diſſeminando.p.115.l.8.ingreſſus.p.119.l.8.Piſidiæ. p.120.l.21. Simoni.p. 129.l.17.tenerent.

Errata in ſecunda Diſceptatione ſic corrige.

Pag.5.l.4.Chriſtum Cathedra.p.6.l.6.Diſperſionem.ibid l.8.Fundabant.p.8. l.11. Paulum,hoc.ibid.l.23. ſimilis monſtri eſt,leonem p.10 l.5.fuerit.ibid.Paulus)qui p.12.l.2.Chriſto.ibid.l.3.habebant.p.13.l.11.Eccleſiæ.Apertè.p.14.l.4.ſcriptum ſe. ibid.l.5 MINORI SVO reprehenditur.ibid.l.10.maiorem,minoremue.ibid.l.18. tertiam.p 17,l.8.Auctoritatem quoad vſum.p 18.l.7.ipſemet Paulus.p.20.l.21 Secundo.p 21.l.11.(Regimen.)p.22 l.1 præceptiuam; vide. p.23 l.10. qui.ibid.l.19. docet.p.25.l.5.anathematizo.p.25.l.vlt.quod.p 26.l.12.ſecundo.ibid.primus. ibid. l.16.Petrus.ibid.l.17.arguimus.ibid l.2.nulla.ibid.l.28.à Chriſto immediatè.p.27. l.23.Monarchicæ.ibid.l.26.alios.p.29.l.9.auctoritates ibid.l.16.licentia.ibid.l.18. acceperit.p.30.l.3.Primatum.p.31.l.6.conceſſam.ibid.l.25.reſponderint.p.33.l.20 gentibus.ibid.l.25. PRIMATVS.p.34.l.19.ſoli.p.35.l.10 Principes.ibid. l.11. dicit. ibid.l.23.in quas anguſtias.p.36.l.2.duodecim. ibid.l.20.eatenus.ibid.l.15.generale.p.37.l.17.facti.p.38.l.6.ſummum.ibid.l.7.audiat.p.39.l.19 credita.p.40.l.19.Senenſem.ibid.l.16.ſeptimam.ibid l 26.Patrum,Paulum.p 42.l.1.teporem.ibid.l.6. Petrum.ibid.l.13 Apoſtolos. ibid l 17.alias Synodos Generales loquentes. ibid.l. 24. tanta.ibid.l.26 inſanos.p.43.l.9.,de mis.p.45.l.vlt.fundatio.p.46.l .dele *non* ibid.l.8.luculentiſſimè.ibid.l.25.Paſtorem.ibid.Paulum.p.43.l.12.ait loquēs.ibid. l.13.correctione.ibid.l.23.Paulus.p.50.l.13.ſolum.adhuc.l.22. prædicauit. ibid.l. 23.plantauit.p.54.l.16.Petri, quō.ibid.l.17.dotatus fuit.adde ſequentia. Sacræ literæ mihi exprimunt ibi,cum Chriſtus diceret:Tu es Cephas.ibid.l.17.paulo. p. 57.l. .ſciebat.p.63.l.1.dele *ita.*ibid.l.4.aduerſatur.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Monitio Auctoris ad Lectorem poſt huius Operis impreſſionem.

NOta Lector, quod poſt haſce Diſceptationes impreſſas, antequam licentiam à Reuerendiſsimo P. Mag. S. P. illas publicandi obtinuiſſem; emanauit Decretum Sacræ Congregationis Sancti Officij, in quo SS. D.N. INNOCENTIVS X. ſententiam à me in ſuperioribus Diſceptationibus impugnatam, tanquam hæreticam merito damnat, & declarat. Decretum impreſſum fuit in Typographia Cam. Apoſtolicæ, factum ſub die 24. Ianuarij 1647. & publicatum die 25. eiuſdem Menſis.

5-6-2